

R (Ms)

275

Jala Resurwada - 9-7

110

A.T. 1128532

C.B. 1000901966

Psalmi[†] Davidici

brevibus notis
illustrati.

§

Josephus
de
Jouvancy
S. J.

Codex hic propria auctoris manu scriptus est: nempe
P. Josephi Jouvencii S. J.

Manuscriptum in supplemento
Vol. 2. de
Bibliotheca de Jouvancy

Λ Λ qui in via ^{ineunda} vita carpenda non est sequutus consilium leges, instituta impiorum, qui ex illis viam & vitam suam moderatus o est.

* Pestilentia. in hebraeo est עֲרִיבָה Lerim, id est derisorum. nulla enim pestis est sana doctrina capitalior, quam cum qui eam vel docent vel sequuntur tanquam ridiculi traducantur.

2. In lege Domini voluntas ejus. & legem vnicè amat.

3. decursus aquarum. Vir justus in caritate radicatus amons bñcio Numini vicinus est unde haurit celestis grad aquam uberrimam fructum suum opus bona, salutem vitam, obita morte consequendam. Impii vero, ante tempus, in hac vita, felicitatem pèperam quarunt: itaque excidunt vna felicitate, tum ea qua hic delibari; tum illa, qua in caelis ad plenum possideri potest.

4. Et folium. . . semper virent gloria et honore: immortis libilem, teste Petro, coronam capiet, In memoriâ aetna dicit Et oia. . . tum quia diligentib. Deū oia cooperantur in bonū: tum quia calix frigida ab hōie justo datus aetna mercede donabitur.

H. est. vis motz, i. gluma, sive palca minutim trita.

π Iter impiorum peribit. . . nunquam ad felicitatem perveni- ent impii, qua via vitae hujus et via meta esse debuit: atque adeo frustra viam suscipiunt ingrediunturque: nihilque ipsis vita studia, labores, occupationes proderunt.

Vbi S reperietur, indicabit quarendam vorticuli Explicationem in Supplemento, quod extat a pagina 102.

† dum dicitur
petit;

† ut viatori
erranti a recta
via suum iter
& labor perit.

Psalmus Primus

Beatus vir qui non abiit in consilio...

Argumentum. hominis probi felicitas describitur, & infelicitas impii.

- I. Impiorum .i. impiorum consiliis & legibus aures animaque ^{v. 1. qui o abiit in consilio} } { ^{qui consilia & cetera im-} ^{proborum non sequitur.}
- II. præbuit. ^{in cathedra pishlenha o sedit .i. alios pishlenha doc-} } { ^{trina o infecit. erroris magister o fuit. Doctores n̄ sedere in cathedra solent.} ^{unde cathedra drina e sym- bolum *}
- III. sed tanquam pulvis .i. erunt impii similes pulvis qui siccat ^{oh, stibilis, & huc illuc a vento jactatur. #} } { ^{alacres et erecti;}
- IV. Non resurgent in iudicio impii .i. non consistent, non stabunt ^{sed præ metu tristitia q̄ corrueunt: id vox hebraea sonat. quidam} } { ^{ita explicant ut partem hanc vobiscum cum aliter o sequenti uingant.} ^{"iachumu-}
- V. non resurgent impii in iudicio & concilio justorum ^{sed ab eis separati per angelos, non tam iudicabuntur ^{quam} ^{condemnantur.} ^{qui enim o credit, jam iudicatus est Jo. 3.}} } { ^{legendum in concilio non concilio: ex H.}
- VI. Quoniam novit .i. probat, ac remundatur. #

II

Quare fremuerunt gentes &c.

Argumentum. Iudæi & gentiles frustra Xⁱ regnum conati sunt eudæbe: Xⁱ a Deo patre impositus orbi, felicitate & regnatus.

- I. Quare fremuerunt gentes. ^{v. 1. p̄ David afflatus dno sp̄s}
- II. hoc dicit: vel ipse Christus. # ^{2. ashtebunt consilium in idub: vel ut Heb.}
- III. Dirumpamus v. e. ^{hæc v. e. v. e. hostium Xⁱ sunt, in Xⁱ & Ec} } { ^{arg. Christus Rex a Deo patre confitutus, n̄ equicq̄ fremuerunt ipsi q̄ hostibus, filiate & regnatus.}
- IV. clera ruinam conjurantium, ^{ejusque leges eudæbe meditantium} } { ^{vox sonat: se objecerunt quasi X^o venienti.}
- V. se jugum excutite: vel ipsius Xⁱ hostantis apostolorum ut irritos faciunt hostium conatus & idololatriam ad v. q̄ Moysaica legis iugum ab hominum edicibus excutiant. Prior explicatio præferenda.
- VI. prædicans præceptum ejus. legem evangelicam.
- VII. hodie genui te .i. in aternitate genui, ^{qua e p̄p̄etiu hodie.} } { ^{et hinc aternitas e duras. sp̄s p̄ n̄ s̄ estalibz amplectens præherum p̄ n̄ s̄ p̄ h̄ n̄ d̄}
- VIII. de incarnatōe & resurreōe accipi p̄t: in illa n̄ Xⁱ novo quod a modo productus est, in hac ^{in signi gloria ornatus}, ^{et vita red d̄ n̄ q̄.}
- IX. reges eos. ^{reges, duces, p̄asces. p̄p̄uav̄is. ego .i. h̄m̄nos} } { ^{h̄m̄nos seu populos ad extremos v̄que limitis orbis p̄ositos. v̄v̄ir ga ferrea .i. scepro, vel pastorali p̄edo quod in ima parte ferro p̄aratum est. si de scepro malis intelligere, ferreum appellabitur ad significandam sumam auctoritatem Xⁱ & potestatem. item a quitate}
- X. apprehidite disciplinam .i. legem evangelicam ^{complectimini} } { ^{flecti avinci n̄ sciam.}
- XI. ac retinete mea præcepta & consilia, inquit Xⁱ. ^{p̄v̄v̄as de v̄ra} } { ^{justa, ex cidatis a v̄da piet̄e ac rel̄e.}
- XII. cū exarsertis in brevi. .i. e. cum in die iudicii ^{extimi} ^{quod opi-} } { ^{mone v̄stra propius abest, in improbos ^{peur} ex cardis est, hunc prædicare cum eis agetur qui v̄tas anchora illum sibi æquum & placatum reddere conat̄ fuerint.}

In 11. Psalmo

v. 1. gentes, Gentiles sive ethnici significantur, quia vox
Heb. גוים goim, id sonat.

v. 3. Impiis Lex Dei et Xⁱ videtur iugum grave, & vinculis
omnibus acerbior. etsi sua sponte sit suavissima & levissima.

v. 5. in furore suo Irasci Deus et furore dicitur cum severe
punit, idque non ut medeatur, sed ut plectat

v. 6. Ego d. Nunc habemus in heb. codicibus vocis rotas
Nasacti, malchi, ordinari regem meum. videntur LXX. Logine
mutatio punctio, nissacti malcho ordinatusque Rex eius.

super Sion .. super Ecclesiam. cuius figura fuit Ierusalem, in qua
mons Sion principua pars urbis fuit. Hac autem ordinatio
mea in Regem nititur Dei decreto, quod ego sum predicaturus.

Heb. Enarrabo decretum eius. פן חוק, quae vox edictum, sta-
tutum & decretum sonat. itaque significatur decretum Dei de
rege hominibus imponendo, eiusque regno propagando.

v. 8. hereditatem. quaecumque res ut propria possidetur, in
scripturis vocari solet hereditas, etiamsi a patre demortuo relicta
non sit. Porro quia hereditas sorte vulgo dividebatur, eiusque
partes divisas funiculis metebantur, hinc factum ut Sors, funes,
funiculus, sic pro hereditate sumerentur

v. 10. Et nunc Reges .. si quidem resistere Deo & eius Christo non
potestis.

custos, auctor, approbatur causa mea iustissima.

ut: Deus, a quo est omnis mea iustitia: cuius gratia me iustum facit.
pilatasti mihi loquendi forma est Hebraica pro dilatasti me. id
est gaudii perfidisti. Opem facit laboranti homini Deus, vel arum-
na eum libando: vel patientiam, imo gaudium ac voluptatem
indulgendo, quod multo majus beneficium est.

Psalmus III.

Arg. quamvis a multis hostibus prematur David, eorum tamen impetum nefarios, adjuvante Deo, non timet.

3. exaltans caput meum. Superiorem hostibus me facia. in regnum reponis.

4. de monte sancto suo de caelo, vel potius, de monte Sione, ubi templum erat edificatum. * arumnis

5. Ego dormivi. vel, ~~prae tristitia~~ ^{arumnis} oppressus, somno me dedit ac marori; tristitia confectus, in dorsoque jacui: sed postea restitutus in pristinam dignitatem sum, & exi me, deo excitante. vel; quamvis tot undique hostes me premerent, quievi tamen securus ac placidas noctes egi, donec dies lata me solutum pericula a metu acciperet.

7. dentes peccatorum contrivisti. os obsturxisti, perducaciam fregisti, ut ne mutire quidem auderent. +

Psalmus IV.

Arg. David a Riphais proditus latebat in deserto Maon: ibi cum Saul cum suis ita obsedit ut nullus pareret officio loci. sed praehospem liberatus de ope dia ut videtur est 1 Reg. c. 23. Gratias agit, ac diu^{illud} beneficium praedicat. Nonnulli exponunt de victoria post casum Absalonem relata, & Epinicum quoddam esse volunt. minus tamen comode. V. P. Leblanc. p. 477.

Tit. In finem. perpetuo, saepe canendum esse hunc psalmum denotat haec vocula. וְיָשִׁיר vel sensus est. in fine periculi gravissimi quo David liberatus est, esse dictum a Davide & decantatum.

In carminibus. in his hymnos & cantica reponendus, munerandus. vel; instrumentis musicis organisque canendus. ^

1. Deus iustitia mea innocens mea & iusta causa vindex ac defensor. # dilatasti mihi viam dilatasti. me ex angustis in patentem apertissimam locum deduxisti.

Pro vocabulo latinis susceptor meus es, legitur Hebr. chypus meus.

exaltare caput alicujus est eum liberare calamitate, marorem eius depellere, ut qui demisso capite incedebat, jam erectus ala adque sit. Est et locutio Hebraea usitata. Sic Italic. c. ult. Elevavit Rex caput Joachim et eduxit eum de carcere.

* notanda vox clamavi. habet enim emphasim ad exprimendum orantis affectum.

v. 5. verbum dormivi proprie in H. 89. significat, cubui, jacui: soporatus sum, proprie est dormivi.

v. 7. Pro his vocibus sine causa & in animum, Lechinam לְכִי quomodo videntur legisse LXX. nunc legitur לְכִי. Lechi qua vox significat maxillam, percussisti hostes meos in maxilla. quod non solum dolorem affert sed ignominiam.

+ vel, ut latrare quidem possent, mordere non possent ac nocere.

In hoc Psalmo III. post 2. verbum post 4. & post ultimum legitur vox לְכִי Sela. quam ita interpretatur Hebron. ut velit significare, semper.

לָנֶזֶךְ Lannezack. qua usurpatur etiam P. IV. in 1. versu psalmi 12. usquequo dñe oblivisceris me in finem. atque ita legentur LXX. viri doctissimi, & optimis codicibus vsi. Legit Hebron. Lamnazack. לָנֶזֶךְ ubi addita litera m, & mutata videntur fuisse puncta vitio libratorum. Signat a ea vox, Victori

^ utrumque non significare potest vox Heb. לָנֶזֶךְ Naghina.

3. fili hominum at vos oinordi & obrectatores mei, quovsque humanis artibus divina consilia eudhibe nequid quam tentabitis, quorum mania si phaeonum mendacia sequimini? n

fili hominum homines. filia Baby-
lonis Babylon. vires Aram. v. achi vi.
ut quid diligitis vanitatem. quorum
vana spe ducimini fore ut me, quem
Deus tam minifice fovet, peditate ali-
quando & obruatia?

4. Et scitote.. Nonne satis me in Rege a Deo electum fuisse & consecratum & a vestris telis ac dolis mira quadam ratione non semel fuisse liberatum. mi-

|| Carni et vanitati dediti:
qui terrena sapitis, qui humana
sapientia et potentia fiditis..
Usquequo gravi corde? Hebr.
Usquequo meum decus vobis est
contemptui? nec me creditis a Deo
electum? Atqui scitote &c.

* ificavit Dominus sanctum suum me de se hic loquutus David loque sanctum Dei vocat hoc est a Deo sanctificatum & conse-
cratum. hebraea vox קדוש kashid, signifi-
cat etiam, probum, misericordem, pi-um.
ab illa osios; Essai, Offeni, Affidai.

5. Irascimini nolite peccare. facile pa-
hor vos gloriam meam iracunde gravi-
heque ferre: at iram tamen cohibete, ne
me idcirco peditum & extinctum velit-
ne dia voluntati resistatis & peccetis.

Est sane in me irascimini, at in
Deum nolite peccare, cogitate haec
illo volente fidi.
doceatur homines, inquit Bellarm.
ut sancta quadam iraoundia exardescant
ac peccato sic resistant. Quod si forte
peccaverint, continuo doleant & corrigant.

Quae dicitis.. quae cogitatis contra me
nohe & intellectibus, ea deponite statim &
de illis compungimini ac dolete.

Irascimini vox hebraea significat
etiam, pavete, pdehorrescite.
in hebraeo ad verbum sic est.
dicite in cordib. vestris supra cubilia vestra
et tacete. Nempe taciti vobis cum intellectu
reputate quae interdum feceritis, ut eorum
paniteat, ut vobis succedatis.

6. fficite spiciu iustitia facite ut cogi-
tationis vestrae actionesque iusta sint, in-
nocentes & innoxios ne peccate: sic Deum
coletis, & ab eo jure oia sperabitis.
multi dicunt q. o. n. b. multi tum ex
hostibus tum ex amicis meis petunt a
me unde mihi spes illa oriatur, quis
ea bona quae nobis promittis, opem, salu-
tem, affert, quis nos bonis cumulabit?

7. Signatum est.. Ego vobis illis respon-
deo, ea bona esse a Deo exportanda,
qui suam nobis benignitatem & favorem
saepe significavit. Signatum est decla-
ratum variis in occasionibus. lumen vul-
tus hui favor huius, tutela, praesidium.

* ificavit s. s. Me sibi singula-
riter devotum, reddidit apud omnes
clarum et mirabilem..
+ Irascimini.. Nolite in Deum pecca-
ri, mihi inique irascendo.

8. a fructu.. hostes mei teneris bonis
vino frumentoque suo gaudent, eoque se
beatos putant, ego vobis in Deo vobis
felicitatis autore acquiesco.

multi pde hoc lumen significari volunt
lucem rationis & divinae fidei seu gratiae.
multiplicati sunt. aucti bonis fuerunt
abundaverunt, vino, oleo..
vel. Divina benignitatis ingens argumentum
est. venem omnium copia, qua auget hoies ac beat.

9. in pace in idipsum simul cum die,
una cum hostibus dormiam, & o mediocris
hostes dormiam.

in idipsum una, pariter, simul, vel cu Deo
vel cum hostib. vel cu amicis, vel dormiam
pariter & in quidam.

Psalmus V.

verba mea..

Arg. David a Saule obsessus in
M. d. Maon, rogat Deum ut aperi-
culo liberetur, idque p. ipse Dei iusti-
tiam & suam pietatem rogat: se a Deo
exaudiendum praedicit.

Tit. Psalmi. pro ea qua hereditatem
sequitur, sive pro hereditatibus, nempe
David orat pro regno suo obtinendo qua
hereditatem suam vocat, utpote rex a
Deo slochis & Saulis gen. &.

8. ego a in multitudine misericordiae tuae
ope tua misericordiae liberatus. *

9. introibo in domum tuam. ubi est
arca tua & propitiatorium cuius insidit.

10. in iustitia tua propheta iustitiam
qua innocentes habes, deducite me
in locum securum: fac pro tua boni-
tate ingrediari viam tutam F

11. sepulchrum patens.. ex ore factio
ut sepulchro, calumniae & menda-
cia eructant.

15. coronasti undique circum-

Psalmus VI.

Dne ne in furore..

Arg. David peccati memor, iustitiam
Dni timet, misericordiam implorat,
suum dolorem significat.

Titul. pro octava, sive in hebraeo, sup &
octava sive autem octava, cythara &
choro. In carminibus psalmus Da-
vidi a Deo inspiratus ut cantetur in hebraeo
ora carmina & hymnos alios.

4. Tu Dne usquequo. usquequo me angis
ac herbari galeis, usquequo differes
opem quam a te peto.

5. Convertere Dne. revertere me tuo aspectu
vacillatam pone. + cur faciem auer-

7. laboravi in gemitu meo confitei me &
afflictavi gemitibus ac suspiriis

1. Rex consulere subditos debet: a Deo
pendemus, et sine illo possumus nihil.

2. Quoniam ad te orabo. Ideo pe-
tit exaudiri, quia studium, inquit, meum
praecipuum futurum est oratio.

In Hebraeis codicibus legitur nunc
נחילות Nechilot qua^{vox}, si Rabinis
credimus, significat inhumatum musi-
cum: Legere לך נחילות Nochelet,
sam qua hereditat. Et Hieronymus
נחלות Nachalot hereditates, utiq;
א נחל Nachal hereditare.

In 11. versu expende, Rex meus &
Deus meus. //

4. videbo. Hebr. contemplantur.

7. virum sanguinum crudellem,
cupidum & inanis cupidum.

* vol: fretus tua clementia,
qua soles aures accommodare suppli-
cantibus.

F legitur in Hebr. Dirige in c. meo
viam tuam. Sententia eadem est: nempe,
ostende mihi viam rectam, nempe
mandatorum tuorum.

10. Quoniam. afflicti caam cur
opem viam imploret, quia res ei est
cum inimicis veteratoribus & dolosis.
Hebr. Propheta insidiatores. heu quot invidiam
quot hostis salutis.

3. convulsata s. ossa mea: reuera
hunc morbo corporis David aegrotabat:
id est ac, infirmus sum.

v. 2. in furore, in ira Deus arguit
corripit, quando non castigat ut
sanet; sed ut cruciet, ut iustitia faciat.
v. 3. cum excitate & obstinatione percutit
impiorum, cum ahenis penis addidit.

6. non est in morte.. hoc n, quod
spatrat corpus, disingit p. mortem &
in sepulchro (in inferno) Deum laudare nequit.
Si infidelis pro lymbis hinc accipiat
ut vox hebraea ליתו לך & graeca
adus notat, Scholastica dicit, Deum a

8 herbatus est a furore oculi mei,
 tam vobis lacrymas effudi, dum mihi
 veniret in mentem iustitiam hanc ac furoris
 quo in improbos deos a vire solos, ut gratia
 assiduo flote caligarent oculi mei, de
 eorum acies obtegera fudit #
invehbari consenui / ^{pro} ^{ma} ^{rore} ^{ab}
 contabui, dum video undiq; hostibus
 appetitum: peccatis, periculis ac ten-
 taibus obsesum. Divinum furorem
 idcirco placari cupit, quia dum iam
 vexatus fuit ab inimicis, interque
 illos consenuit.

Psal. VII.

Dne Deus meus in te spero.

Tit. Pro verbis chusi filii Jemini
 Est oratio Davidis ad Deum, rogantis
 ut se tuatur contra Saulem cuius regno
 a vita insidiari falso jactabatur. i. Dei
 auxilium postulat, & afflictorum prae-
 dicit n. 9. quidam orationem esse Davidis
 volunt ~~contra~~ insequentes Absalones,
 cum semei, Davidi male precaretur
 & ipse ^{David} urbe regia profugus excederet,
 verum ipse non erat in comitatus, id quod
 in hoc psalmo queritur his verbis. Dum
non est qui redimat. deinde, nihil ob-
 jicibat Absalon ^{Davidi} ~~pro~~; Saül vero dicti-
 tabat ab eo sibi sibi insidias. Dne Deus
si feci istud. vocat a David Saulem
 Chusi, quae vox significat Althiozem, hoc
 est hominem malum & nequam ut pas-
 sum in sulphura utupatur sa vox. dicit
 Saül vocatur filius Jemini, qui Jemini
 fuit e tribu Benjamin, e Saülis majoribus

mortuus voce corporea laudari non posse
 qualis erat laus publica in templo
 de qua saepe mentionem David facit
 # ut pro furore scelus erit, eo quod indi-
 gne & aigre ferrem, me tot ab hostibus
 adhuc premi & obsidari
 in mediis in bellis jam inde roque a
 pudbo ab hostibus iactatus sum &
 in armis periculisque consenui.

* Bellarminus exponendum putat de
 morte sempiterna, & inferno damnatorum.
 Secutus locum Isai' c. 38. Quia o infer-
 nus confitebitur tibi, neque mortuau-
 dabit te. ubi Ezechias gratias agit
 deo quod veniam peccatorum adeptus
 et ab athena morte, ut Hieron. exponit,
 liberatus sit. [Embricant... Apud
 Hebraeos haec futuri sunt temporis.
 et vaticinationem continent.

quem hic vates regius, communi voce
 appellat chusi, hoc est scilicet hunc hominem
 & improbum: eratque filius Jemini
 respondere potest, paucis comitatum dis-
 cedere, ut iure ab aliis deo dicitur dici potest.
 Respondet Bellarminus Maledixisse
 semei Davidi, his verbis II. Reg. 18.
Egredebe vir sanguinum & vir Biliat
reddidit tibi Dominus univertum san-
guinem domus Saul, quia invasisti
regnumpro eo. Hanc restitit calumniam.

Aut do - LXX. videtur psalmus ^{significat} & verba psalmo-
 cant RR. dia quaedam species & cantilena; Signi-
 ficat etiam ignorantiam, & ita asserit
 David se non esse conscium ullius criminis
 in Saulem, & ignorare insidias quarum illi
 crimen ^{ab} aduersariis imponitur.

2. non est qui redimat. qui me ab hoste
 liberet, ac periculo solvat.

4. si feci ut tu si Sauli structa sunt
a me infidia, ut dicitant ad vobisarii
si quid inique a me factum est in illum.

11. si reddidi. si illatas mihi injurias
injuriis compensavi, id mihi imprecor
ut me vicum ac spoliatum hostes mei
perdant ac proculcent.

§ gloriam meam in pulverem deducat
ignominia me afficiat. solo deturbet.

6. 7. exurge. fave innocenti, hostes meos
retunde, ultorem te sentiant.

8. in precepto quod mandasti: siquidem
precepti iudicibus ut innocuos tuentur,
& suum cuique jus reddant: id si feceris
in mea caa, multi te agnoscunt, te
venerabuntur, ac populus omnis
terre tuam a quietatem predicabit
Synagoga populorum & c.

In precepto: juxta preceptum &
legem quam ipse hominibus imposui-
sti, ut nempe vexatos ab inimicis
liberent.

9. Et propheta hanc. propheta hanc rem, ut
eluceat a quietate & justitia tua: vel prop-
heta hanc populi multitudinem, in altum
regredere tribunal tuum conscende, te
in altum attolle, ut ex aere vel solo fibili-
tus sententiam de hostibus meis feras,
huc sic facilius multitudo suspiciat.

10. consummetur nequitia ....
cumulum sane suis flagitiis imponant
scelerati, nihil nocent justis, quos
Deus diriget, qui solus utroque novit.
in Hebraeo est consummabitur תכלה
למאן. exhaustur omnes nocendi
artes ab improbis in justum sapientibus,
& irrita cadent.

12. Deus iudex iustus fortis et pater
1. quamvis iustus sit iudex ac fortis, tamen
pater est ac misericors, itaque non
irascitur propter singulos deos, non punit
sceleratos singulis momentis, sed eorum
scilicet dissimulat, expectat dum audiantur.

videtur esse sententia huius versiculi
12. hanc. Non semper Deus minatur
& irascitur, sed aliquando minas exe-
quitur, iram excoct, paratque re-
petit ab impiis. אמר ויפטר, &
חולא פור, an comminans et
non puniens. imo aliquando puniens.

13. nisi conubii fueritis nolite tamen
homines improbi, abuti eius patientia, nisi
nisi conubii fueritis gladium in vos vibrabit.

14. Et in eo. in arcu suo imposuit sa-
gittas letiferas (vasa mortis) ardentibus
offocit ferro candenti & ignito armavit,
ut ad huc filiant & gravius. ^{Hebraea} ~~gravior~~
sonat in persequentis le דלקים, dalakim
nō tōtm significat ardere sed etiam perse-
qui, itaque sententia dicit, sagittas dicit
in eos qui me persequuntur.

vas, significat quodlibet instrumen-
tum, itaq; vasa mortis, huc significat
arma mortem afferentia.
Paulus vas electiois dicitur, id est homo
imprimis electus a Deo ad promulgan-
dum Evangelium.
ardentibus: efficit fabricavit è maâ,
& ferro ardenti & ignito. R. etc.

15. ecce parthurit injusitiam nempe Saul, videlicet potius quilibet impius. videtur enim exponere illas penas quas dependunt scoldati, in quos Deus iram suam effundit. parthurit quasi machinatus est malum, occasionem qua illud inferret expromeretque, captans.
16. lacum aperuit fontem, in quam me precipitem ageret, infidias mihi molitur, quibus ipse implicatus peribit & in autorem suum dolus recidit.
17. dolor ejus malum quod mihi parabat
18. secundum justitiam ejus quod justus dicitur, ac innocenter tuetur.

^ sive cisternam, ut est in hebr.

Psalm. VIII.

Domine Dominus noster

Arg. comendatur Deus ab suis operibus in quibus eminet homo; & inter homines maxime homo Deus

H. Pro torcularibus vile est noen instrumenti musici: vel psalmi qui sic inscribuntur ~~saluti~~ recitari solebant in festo scenopegiae quod incidit in tempus autumnii cum vinum torcularibus subijcitur. #

1. Domine. In Hebraeo est nomen proprium dei quod scribitur 4° literis et ab Esse derivatur. Quod nomen recentiores offerunt pro voce jehova יהוה. Sed illud LXX interpretes, imo X^o ipse & apostoli pronuntiare non solebant, sed loco ejus dicebant Domine. Adonai

A ex ore inf. excitasti eam infantis ad laudem nominis tui: inde laudem tibi maximam conficisti, quod ab ipsis infantibus praeducari te voluisti. credibile est Davidem adhuc puerulum hanc cecinisse cum paternae oves nocte pasceret. #

altorem vltas & nocte cogitantem .i. inimicam. Quoniam sane digitorum manuum, potentia ludentis. ^{curas} visitas omnia, fovet, diligis. paulo minus paulisper, aliquidulum; homo non corpore ~~non~~ angelis inferioribus cetera simillimus, imo superior si de X^o longe Sed motus.

perficisti laudem tuam & gloriam confirmasti

Ita infantis maxime X^o acclamatum habet ~~et~~ subeunti, qui & hunc de illis versiculum interpretatur. mat. 21. X destruas obmutis eae facias, pudore afficias.

2. Elevata est. altior est caelo: caelo capi nequit, modum nescit.

A Ad deo conspicua est laus tua in caelis terraque, ut n. infantibus quidem sit ignota: tales fuerunt prophetae, Hebraei multi sancti, et humilissimae parvulique. Tulus ego (David) .. Hac ratione convincuntur et confunduntur inimici tui.

X possunt infantium nomine intelligi viles & imperiti, quales fuerunt apostolice cum a X^o vocati sunt, & hinc pertinent verba eodem X^o mat. abscondisti haec a sapientibus & parvulis prudentibus & rebus laetis

Psal. 12. confitebor tibi Dae i.t.c.m.nar.

A. grāas agit pro victoria dō suis hostibus: Dei opem contra illos exposcit.

T. pro occultis filii. ¶ videm. in c. 15. Paralip. n. 20.

Verba Hebraea, ut modo leguntur, id sonant. Victori sup & mortem filii. Deus victor filii morte, celebratur. Letho LXX. habet. Pro occulto seu arcano filii: exponit. de occulto mystico quod in X^o Dei filio Patricianationem abscondito, p̄fectum est.

Verba Hebraea quae nunc extant מיו חס almuḥ possunt legi alamoth quae vox significat occulta, arcana. & si exadit p̄p̄ os ho al, est al alamoth, pro occultis. confitebor tibi te predicabo ¶ in conuertendo cum hostis meos in fugam uertis: conuertes. infirmabuntur, concident omni robore destituti, te praesente & instante.

¶ fecisti iudicium meum mihi titem ad iudicasti X | thronum tribunal

judicay

justitiam. iuste iudicas.

increpasti castigasti, punitus es.

inimici. gladii inimicorum (graece ἐκείνη) in p̄p̄ se huiusmodi arma nunquam resuenda posuere.

cum sonitu cum magno hemultu: uel; instar toni, qui totus & perit & euanescit

Parauit subaudi, Deus. ¶ In iudicio heb. ad iudicium: ad iudicandum. ad iudicium ex d̄chidum.

in opportunitatibus ¶ In periculo, cum tua auxilium est opportunum & necessarium. Et sperent itaq; sperent.

¶ Qui habitat in Sion quia ibi erat Arca. ¶ Phedia opera, consilia.

¶ requirere sanguinem eorum. ¶ recordatus es recordatus es suorum amicorum ut a gentibus eorum sanguinem requireres, hoc est ut puniret gentis propter sanguinem iudeorum ab eis effusum. ¶ recordatus es ¶ pauperum afflictorum.

¶ humilitatem meam ab inimicis meis. ¶ calamitatem quae mihi inf̄h̄ ab in. m. ¶ exaltas me attollis, eripis, liberas.

¶ portas mortis periculosissimas quae ad exitum & mortem ducunt uel portas morti & exiti uiana sunt. ducunt ad ciuitatem. uel, de iniquis iudiciis, quae ad ciuitatem portas fiabant iudicia & procedum conuentus

¶ a facie tua. ¶ Sape in psalmis contingit.

¶ absoluisti meam causam, decidisti. causa mea p̄p̄ inuimicum suscepti. id dim sonat vox Hebraea דין. ¶

¶ ordo est: framea sive enses inimici seu inimicorum meorum defecerunt, fracta s̄.

¶ ora mirabilia. Redemptio generis humani, omnia Dei officia quasi cp̄ d̄o cphdit. Paulus Eph. 1. ¶ Instaurare ¶ in X^o. ¶ ἀναξαρταίσωσαι, in unam quasi summam redigere, recapitulare.

¶ Deus morti filii sui, caam & litem quae erat huao ḡni cum diabolo dijudicauit.

¶ Tunc maxime opus est. ¶ S. lco Idm. 8. d̄p̄ pass. d̄ uenice sic loqr̄. ¶ In qua & tribunal Domini & iudicium mundi & potestas est crucifixi.

¶ Hebraica vox sonat, stabilivit.

¶ certus necem eorum uicisci cogitans.

¶ sub. eorum. nimirum qui Dominum querunt.

¶ qua deprimor & humi jaceo. ¶ humilitatem Hebraica vox, calamitatem & afflictionem significare solet.

qua obliviscuntur Deum. Oblivio Dei radix omnium peccatorum

+ vel: utique, Impius videlicet ac justus ab ^{impio} ~~se~~ vexatus, comprehenduntur, id est, coarguuntur, peccatam existimare deprehenduntur: impius enim effert se inani laetitia et gloriatione; Justus marore ac indignatione praehis ius fasque torquetur.

B. judicatur. Partes ac personam sume iudicis utroque adversus impias gentes.

C. N. 34. Propter quid :: Quodnam est Scelus quo impii maxime Deum irritant, et ad ultionem accedunt? nempe cum ejus providentiam negant, cum aiunt eum de suis sceleribus non quaesitum...

N. 35. Vides: Falluntur impii. Omnia, vides et nosti, consideras calamitates quibus justus vexantur ab improbis, et assignasti tempus quo de istis sumas supplicium.

in porta filia Sion. in castris filiorum Israel. Solebant ubi exordiantur
Hebraei prope urbem portas habere domos ubi ~~judicia~~ ^{judicia}, conciones
& populus conveniebant, quales s. apud nos urbanae habebantur &c.

salutari tuo salute per te accepta.

basilica.

16. In laqueo

15. infixa quasi in luto implicata. Quem fecerunt. in
exilio & periculo quod mihi machinata fuerant. †
in operibus. m. s. c. e. p. in eum sua fraus recidit.

in infernum vel in sepulchrum: vel in tartarum. ††
confortetur homo ^{nt} impius justos opprimat: ne hosti ^{lam} succum **B**
legislatorem aliquem qui eos duris legibus coerceat, & eorum
injustos impetus domet. Homines sunt imbecilli
videlicet ac miseri.

ut quid &c. in hoc Psalmus X. vel s. Hebraei psal-

~~vel pars est vel continuatio superioris psalmi.~~
mum X. incipiunt: partem superioris esse volunt LXX. int.
materia tamen hujus partis diversa est: homo n. justus ab
inimicis oppressus ingemiscit, & opem D. iam flagitat.
in opportunitatibus, cum auxilium tuum maxime est oppor-
Dum superbit. effert se in rebus secundis atque insolenscit.

incenditur cruciatur animo: Superbi felicitatem agre fert. Gravi dolore ac
Divinam prudentiam incusat ac requirit. Pauperes justos afflicti. damno uritur
comprehenduntur &c. sub. impii. ~~ipsorum~~ consilia & su- in ops auxilii.
perbia impiorum in ipsorum caput exitumque recidunt. † Sed ipse se consi-
quibus cogitant. Græca locutio. pro, quæ cogitant. latur considerans
impios tandem
puniendo.

Laudatur.. impius cum pravis cupiditatibus obsequitur, ab
adulatoribus quasi prudens & rem suam bene gerens laudatur: hinc insolens ac
exacerbavit irritavit, ad iram provocavit.

enigitur. Hinc pau-
per incandit, et
indignatur.

25. Secundum.. ira sua. id est, præ nimio fastu & arrogantia
vox Hebraica id sonat, secundum altitudinem nasi, s. c. clavonem
faciei. [non quæret sub. Deum. quæ vox exprimitur in
textu Chaldaico. Dei contemptor impius, Dei gratiam amissam
sarcire non curabit.

26. Auferuntur.. non cogi-

C Non morabor &c. non ex adam isto felici statu: non evertar.
sine malo. sub. ero. immunis ab omni calamitate stabo.
In occultis sub. locis. ut lateant invidia.

domini, seu potius hy-
ranni, scilicet in eos
quibus ostenditur.

in spelunca sua. Unde in alias feras impetum faciat.
rapere Græca locutio. id est, ut rapiat. repetit autem, ut

quod paulo ante,
dixit.

rem magis explicet, nempe ^{ut rapiat} ^{et} ^{at} cum attrahendo in paratum rete ac
laqueum, in quo laqueo sum humiliabit, id est, humi deijciet.
inclinabit se. impius; ut auceps, ad colligendam quam
retibus inducit, prædam. cadet irruet in silicet
nempe in iustos, cum eos in suam pondus redigerit.

† Domitius tandem aliquando redipiscet, nec inveniatur peccatum; videlicet penitentia deletum. Vil, rectius.

Quaestio instituetur de peccatis improborum, qui mentis afflicti panis delibuntur, ita ut memoria ipsa illorum non inveniatur, et periat.

|| sicut quilibet
justus,

† V. 4. Dominus &c. Respondet David: ~~homo justus~~, & affert causas quamobrem confidat. In templo. Hebraei, sedet. Caelum vocat Dei templum. Potest templum accipi de Hierosolymitano, ubi Deus praesentior, et paratior ad opem ferendum.

* Plures &c. haec est ratio, cur iniqui oderint animas suas, quia Deum ultorem sentient.

F Item: sicut calyx in cena Paschali dividebatur inter convivos (accipite & dividite inter vos. Luc. 22.) Ita haereditas dividitur inter filios ejusdem patris. Pars calicis poro vocatur, sive pars haereditatis, non ut alia quaedam pars ejus sit uti parti addenda, sed eo sensu ut significetur pars quae cuique contingit ex divisione totius hereditatis.

Variae portiones hereditatis conjiciebantur aliquando in calicem, et inde sortito extrahiebantur.

* sanctus. Vox hebraica significat primum & misericordem.

† in Hebraeo est. Labium divisionum. id est, labium divisum, sive duplex, ex cordis videlicet divisione; unum sonans, aliud significans.

D. N. 4. Qua perferisti d. conantur destruere et impedire tua, o Deus, consilia de me ad regnum evahendo.

oblitus est Deus. humana non curat.
 in finem in perpetuum. nunquam Deus oculos in me vertet.
 exaltet manus tua attolle manum, nempe ut impium
 percutias: ex de potentiam & aequitatem tuam.
 non requiescat. Deus non vindicabit mea scelera: eorum rationem a me non repetet.
 vides... imo tu deus vides, & consideras quid agat impius.
 dolorem... mala quae aliis infert impius; vel, supplicia illi a te
 ut trahas. ut illis, nempe improbis, manus aliquando ^{separata.} _{ut trices}
 brachium. vires, opes. _{inicias.}
 Quaretur &c. sententia est. erit aliquando tempus cum impro-
 bi peribunt, eorumque peccata de medio tollentur ac cessabunt. ita in ps. 36. quasi
 de terra illius vel de Iudaea: vel de orbe uniuerso, qui Domini est. } _{impium & non est}
 preparationem nempe ad orandum. desiderium. } _{inuentus locus eius.}
 iudicare. ut iudices: ut sententiam feras secundum humilem. } _{ut: Quaretur pec-}
 apponat perdat. magnificare se. superbiere. Ho. impius. } _{catum impii, cum}
 } _{vexatione ac malo}

Psalmus X.

In Domino ..

Arg. David suadentibus amicis ut Saulem fugiat, respon-
det se Deo fretum in tuto esse. Theodoret?

1. In montem. Ali-
quem editum, ubi
tuto lateat, in gremio
loci et natura fretus.

sicut pastor id est, cito, quasi alio adhibitis.
in obscuro in latenti & occulto loco, in insidiis, nocte.

D qua per fecisti... tua consilia, o David, avas a te munitas,
hostes tui destruxerunt, nihilque tibi praeter avios montes ac
solitudinem quo fugias, restat: in quo illi improbe fecerunt, quod
dum tu scelus admisisisti? certe nihil fecisti cur haec illi moliren-
interrogant inquirunt, explorant; more iudicis reum
interrogantis, & examinantis. *

Spiritus procellarum venti procellarum causa praecipua: horrida tempestas.

Pars calicis eorum Sors & merces impiorum sunt, & quasi
hereditaria portio. Metaphora (inquit Trinius) sumpta est ab ar-
chitriclino qui suum cuique calicem in convivio seu vini portio-
nem dabat. hinc quod cuique a Deo deditur & immittitur
sive boni, sive mali, calix appellatur. F

Psalmus XI.

"Servari se ab eis orat."

Arg David in hunc improbos versari coactus, orat ne quid ab
eorum conuenticione labris & sceleribus trahat.

Pro octava chald. super citharam octo chordarum X
diminuta... vix quisquam reperitur, qui verum dicat: _{in hunc homines}
paucissimi sunt qui non fallant, peperent, mentiantur. _{id est aetatis.}

in corde & corde duplici corde: aliud sentientes, aliud di-
magniloquam superbam, arrogantem. _{centis.}

Hactenus docuit propheta non esse confidendum in hominibus
nunc docet esse in Deo confidendum, cuius fides & promissa
cedata sunt.

* Exultabit ut Liberator p̄diculo non do immemor accepti
beneficii, sed acceptam tibi salutem fidam, & laudes has cele-
brabo. 3. ratio qua Deum ad opem fidendam p̄mouere tentat.

A. Potest hoc de viris probis explicari, hunc in modum.
Improbi circumueunt probos ut p̄cedant et e medio tollant:
At tu Deus pro tua, quam nequeo scrutari Sapiencia,
eosdem probos curas ἐπολυώσῃσας, multiplicas, &c.

+ Pronuntiandum est oblivisceris penultima longa. Ita
codices Hebr. & Graeci. Notandus etiam ordo. Nam 1.
versus Deum spectat. 2. ipsum prophetam. 3. eius hostes.
Iis respondent eodem ordine sequentia.

* Qui faciat bonum. Intellige de bono p̄fecto, & in quo sit
meritum salutis. Ipsi n̄ improbi & athei possunt op̄ba qua-
dam bona moralia facere, quae tamen si peccata non sunt, o-
s̄ tamen simpliciter & absolute bona. Bonum nullus oio e solus
corruptae naturae viribus facit. Bellarm.

S. Sepulcrum patens &c. Ut e sepulcro ap̄erto exhalat fator &
mephitis, ita ex conum ore verba turpia & fatida prodident.

B. Quidam hunc versum Deo tribuunt impios obijuranti.

magnificabimus. utemur lingua nostra id est mendacis
 eloquentia & ad opprimendos probos ad oper nostras viresque
 nos non ferimus alior... } firmandas.
 a nobis sunt pro nobis sunt, pro nobis pugnant. magnum
 presidium habemus in lingua nostra positum ad audendum
 ponam in salutari probos in salute ponam, in loco tuto, quilibet,
 eos eripiam & servabo ab impiis. H

fiducia libe agam in eo. in eo, in eare, in librandis probis
 agam (inquit Deus) audaciter & libere: improbis resistam acri-
 ter, eorum consilia & doloresque palam dis herbabo.

Eloquia. hac dei promissa. casta non dolosa, verba:
 pura & sincera, nihil admixtum doli habent.

Probatum terra hominibus metallorum peritis, qui norunt negotiantibus in
 argentum ad ultimum & mixtum internoscere a puro. Hebraice terra: probum ab eis
 in opere terreo id est in vase & fornace testacea. Hebron. vashit. Separatum a
 septipulum sephid, id est per se.

in arcibus. undique oberrant & cingunt probos ut eis nocent. Athan. Et Chrys.
 Pœundum.. 2^m alta & occulta tua iudicia. (velut obsident et circumdant.)

multiplicasti numero & opibus auges. (heb. epulari fructu)

filios hominum homines terrenis addictos: viliissimos homines. A
 Hebron.

Psalm. XII.

usquequo d. d.
 Dei opem implo-
 rat.

+ in finem. in perpetuum.

ponam consilia.. cogar excogitare rationes & nova consilia
 comminisci, quibus hostium meorum impetus propulsem?

Dolorem curam, aegritudinem, evadendi sollicitudinem.

Per diem per singulos dies: tota die. ne obdormiam in morte.

ne iaceam pre tristitia, ut mortuus, sine sensu &c. vel ne
 occidat ab hostibus, & somno mortis opprimar. ne succumbam tentationi animae

Si motus fudo. Si cecidero, si me deturbaverint. 2. ratio. (vitam amittam. 1^a ratio)

o. *

Psalmus XIII.

Dixit I. I. C. S.
 Atheos insectatur.

in studiis suis. consiliis & cogitacib. affectibus. X

Declinaverunt a recta virtutis via. inutiles facti sunt ut

res factae & corruptae quae projiciuntur. heb. computruerunt.

usque ad unum. ne unus quidem. loquitur autem de solis Atheis

unde male concludit Calvinus oia opera hominum etiam justorum, esse

peccata. H. Trenchum aspidum.. per se facta loquuntur.

Conventio &c. cavox active sumenda dei: eorum consilia & facta

omnia id unum spectant ut probos conterant & infelices efficiant.

nonne cognoscent. numquamne oculos aperient? vel, sentient
 aliquando Deum esse, ultorem scilicet suorum scelerum.

Desporant compitent, opprimunt. Sicut d. cam.. tam facile

quam panis frustum, tam arde quam famelicus panem.

faciat bonum. vitam
 sanctam vivat. possunt
 diu impiorum aliquot
 opera bona esse, licet
 ipsi non idcirco dicantur
 boni, vel bonum
 facere.

- + 3. Loquatur veritatem in corde suo. veris & sanctis cogitationibus delectatur; verbe ac pie cogitat, iudicat: non temere, non fraudem vlli incogitat.
- * Quamvis in Christo homine & patibili non fuerit spes, qua veritas e Theologica spectatque beatitatem animae, fuit tamen spes, ut significat fiduciam & expectatōem gloriæ corporis et aliorum qua nondum habebat. S. Th. 3. p. 1. 7. a. 4.
- F Mira profecto fuit xⁱ benevolentia² in electos, pro quibus animam suam pondere non dubitavit.
Hunc versiculum alibi legunt Hebraei & Graeci codices quos bene conciliat Bellarminus.
- D Non trepidant justis, quia Deum presentem et faventem habent.
- E Captivitatem. Sub Saul, vel Sennacherib, vel Nabuchodonosor: et mystice, Sub diabolo, peccato, tentationibus et periculis huius vitae.
- G. In tabernaculo tuo. Templo, quod in monte Sion: et ubi Dei cum hominibus tabernaculum quoddam erat; ad quod Levitas, et alios viros probos, tanquam familiares admittebat. Per Sionis montem tota Synagoga potest intelligi.
- H. Ne placeat tibi significat, si quis proximum suum contumelia aut injuria afficiat.
- I Non movebitur &c Nulla res adversa deicietur; securus Dei protegente, consistet: Non excidet vera athenaque felicitate.
- K Ideo spero in te, quia tu rerum omnium dives, ego inops.
- L Si hac Davidi tribuantur, sententia erit: Davidem cum benedecō mereri non posset, nullius rei egente; studuisse miris modis juvare homines eius officio sanctos; illi praecipuo nomine ac pietate, cultu, religione, deditos.
- M. Paraphrasis Chaldaea, Hebraico textui consuetudin, exponit verum hunc de cultoribus idolorum: Impii autem multiplicaverunt idola sua; et ad ea colenda festinarunt. Hieron.

illic. in terrenis bonis, timent ne ea perdant, qua p[er]d[er]e nihil admodum damni est, p[ro]v[er]b[er]um. vel, ibi timent ubi merito sperandum ipsis fuisset, si Deum habebent presentem ac suum. Sed ille in generatione tantum justa est p[ro]v[er]b[er]um ac p[ro]v[er]b[er]um adest. Consilium p[ro]p[os]itum confusionis. deo p[er]existis, pudore affertis. vel: conurbatio in deo sperandi p[ro]v[er]b[er]um consilia & ductore conati estis, sed illi Deo nitatur. ne frustra. Salutare gr[ati]e. Salvatorem. ex sion ex domo David, cujus palatium erat in arce sion. Chald. redemptorem. heb. salutem Israelis. E

Psal. XIV.

Dne quis h. i. t.

† Opprobrium non accepit, calumnias & sinistros sermones non audit, non admisit: vel non accepit ut illis inferret. H ad nihilum deductus est. pro nihilo habetur, contemnitur ab eo improbus, licet potens, dives, honoratus.

docet quoniam expedita sit in calumnia. G

Sup[er] innocentem. contra. ut equo jura violet: ut inno centem condemnet. I

Psal. XV.

conserva me D.

ipsi David Tituli inscriptio. gr[ati]e ανδρογαπια. id est, inscriptio literarum in columna. Sensus est. psalmum hunc eo continere quae in eis aut marmorinodi debeant, ut solent elogium & tituli, ad athenam rei memoriam. de voce ΩΝΔΡΟΓΑΠΙΑ & ΩΝΔΡΟΓΑΠΙΑ vide Bellarminum.

Christus orat patrem, gratias eidem agit, produa resurrectione.

Conserva me ab inimicis tuis. Gr. κουραζω. custodire. p[er] deo non egres carere me potes, ego carere te non possum, in oib. a te

esse velut epinicion & titulum seu elogium resurgenti christo in columna & trophaeo inscribendum.

Sanctis &c ordo est. Deo mirificavit, mirabilis ostendit, miris modis promovit, acceptas habuit, (nempe Deus) omnis voluntatis meas studia mea, consilia, benevolentiam, in sanctis qui sunt in terra eius. nempe fidelibus, et electis. Hunc v[er]ticulum ita cum Superiori Bellarminus nequit. quandoquidem Dne bonorum meorum non indignus, (inquit Christus homo) nec tibi quod me prolyas suscipisq[ue] benefacere possum, beneficus ero & misericors in sanctos qui in ter-

Hae verba leguntur Latine pro titulo hujus psalmi, & ista: Tituli inscriptio.

Multiplicatae sunt &c cum fantea, id est, ante X: fra sunt. Mortem & resurrectionem hominis infirmi ad viam Dei mandatorum meundam, postea convalescent & iter illud alacriter ingressi sunt.

Homines erant similes illi Samario a latronibus vulnerato & spoliato.

Non congreg. c. e. d. e. s. non ero illis autor conveniendi & cogendi ad cruenta sacrificia celebranda: fugio & detestor illas idololatrae ceremonias, ac ne illas quidem nominare sustineo: nomen ipsum illarum volo

sublatum & oblivione athena sepultum.

pars hereditatis pars hereditaria, pars hereditatis qua mihi obigit, Et calcis vide psal. X. n. 7. hereditatem gentis mihi a te promissas, & invidia Diaboli mihi p[ro]v[er]b[er]um: vide ps. 2.

funis i. soro, hereditatis portio. Judaei enim praedia funiculis metiebantur cum cernebant hereditatem in praedariis sub. locis. nobilissimus animarum thesaurus est.

Deus in die q[ui]a

* Haec ora doctis duo modo convolvunt, qui in inferno, i. in sepulchro non semper relinquuntur, sed in idem Idibus oculis excitati surgent, nec penitus comurentur, quia Sancti in X^o & ejus membra sunt. Notas illis facit vias vitae Deus, cum vram mandatorum & crucis apdit, qua iter ad regnum: eos laetitia inordinabili perfundit, cum se spectandum illis fieri ostendit, & ad dexteram suam collocat, oris suas, dextera sua sancta hylas eos ke

De te qui omnia vides & consideras. non ex hominum sententia, qui parum vident. . . .

* aliter cur exaudiri postulet argumentum petit ab aequitate ipsius Dei, justissimi quippe iudicis. Tertium videlicet. 4. a Dei scientia quidem nihil fugit. Quartum a misericordia Divina X. 8. Quintum a sua imbecillitate & impiorum potentia. 10. 11. . . .

Quae cogitabam nocte, in tenebris, explorasti, nosti.

* vel: cum adesset occasio clam & sine arbitris peccandi: Est enim maxima peccandi illecebra si quis sperat fore clam quodquid deliquerit.

Sicut ab inimici ab iniquitate ut ne sustinerim quidem loqui de his quae homines inimici mei contra me moliti sunt. de mea vindicta.

¶ vel: ut nihil humanum, more hominum, dicam: Profiteor me nullo humano metu vel spe adductum viam iustitiae instituisse.

¶ Mirifica miras tuas. Præbe te mihi benignum et clementem admirabili quodam modo: adeo ut obstupescant qui audient, et in tuas laudes ex admiratione prorumpant.

C. 12. Susceperunt me sua spe & opinionem non ceperunt: me omnino capiendum, neque evasurum speraverunt.

9. a resistens dextera tua. Impius qui tua voluntati obluantur, qui tua evertere consilia nituntur. Divina voluntas quae dicitur beneplaciti, semper impletur, nemo illi resistit: Voluntas Signi, non semper, quia Deus permittit impios multa facere contra leges a se positas. Sed eos postea meritis castigat panis.

Pupilla oculi est res preciosissima & maxime infirma. Quasi dideres, separa eos a mortuis terra: quae vocat Bellarminus de Sanctis et doctis exponit, qui seculo & terrenis curis quasi mortui sunt, et a quibus impii vel in hac vita ita separantur, ut impiis terrina duntaxat bona Deus tribuat: Sanctis autem Divina & caelestia. Quae expositio cum sequentibus videri admodum cohaeret.

D
A paucis. A me
mersi qui pauci
sumus, et ita se-
para ut nunquam
nos attingant
S.
Vide pag. 102.

7. qui habuit in hunc illochem ut nempe Deum esse meam hereditatem vellem. + Increperunt etiam deo erudierunt, ad pietatem excitarent. reus mei. pia cogitationes, quas in sensibus alere studui: vita, desideria. 8. ne commouear eadem, inimicorum conatibus opprimar, ut surgam.

+ usque ad noctem etiam ipsa nocte. vel usque ad mortem crucis d. c. x. si exponat. A vel gentium salutem & labores pro salute hominum & inferendos

9. in spe resurrectionis & gloria 10. animam meam in inf. vel corpus in sepulchro, vel animam in limbo. utrumque sine Sanchiatuum corpus unitum Divinitati, me X^m. tuum.

Hac omnia *

Psalmus XVI.

Exaudi d. j. m.

1. justitiam meam innocentiam, justam petitionem. + A non in labiis dolose sub. factam. ex animo sincero profectam.

oratio periclitantis & avarum nosi.

2. de vulnere a te, ex ore tuo. + judicium meum sententia de me ferenda, & secundum me. tu ipse iudex meus esto nam

+ jus meum. to di- xator (Aquila) apud justum iudicem magis damat.

B 3. probasti ut aurum probatur igne: volvast discussisti, exiast nocte vel avarum immissa; vel, remota arbitris, solus solus. * non est inventa in me iniquitas nihil a me in saulem iniquum factum fuisse perpexisti, nihil contra jus factum actum.

ca quam persona. Bill. Multum valet oratio iusti. lac. Exaudi me quia nihil injuste contra Saulem egi.

4. ut non loquatur os meum opera hominum ita me gessi ut ab hominum operibus solitis & moribus recederem, nempe, vltione, invidia, quibus indulgere vulgo solent. (Theodor.) #

proph. verba labiorum tuorum tua precepta, minas et promissa vias duras virtutis et aequitatis. # 9. animam meam me.

A non aliud ore sonant aliud occultant corde

10. adipem suum concluserunt viscera sua clauserunt, ne quam commiseratione caperentur.

11. projicientis procul ejectionem a suo consorcio, iterum impediunt &c. declinare in terram humi defigere, ne Deum aspiciant, ne mei capiat illos commiseratione

B. sincerum illi me tuo iudicio probavisti, ut aurum igne sincerum purum que cognoscitur.

C 13. in absconditis in insidiis: in suo latibulo.

14. praveni antequam in me irruat. supplanta dejice. francam tuam abi. m. t. enipetuum ensem de manibus eorum qui resistunt dextera tua, tuorum hostium. # potestatem nocendi, qua in tuorum perniciem praeter volentiam tuam abutuntur. qui tuam

id est, aufer illis manum quasi dirigentem non sequuntur.

D 14. a paucis de terra divide eos invita eorum. eos, dum adhuc vivunt & florent divide & separa a paucis qui sunt in terra, a vivis,

metim mortuis. F.

1. praece tempus illorum vite. pro ista voce paucis Hebraice est

2. absconditis his bonis his, opibus, honoribus terrenis, quae omnia velut e thesauro abscondito profert. venter, cupiditas.

Hebraea vox signi- ficat filios, non suibus, non prole. # Hebraice est Egiptus non videtur in terra. # Hebraice est fructus.

3. Saturati sum filii prole abundant. # parvulis filii, nepotibus heredibus reliquerunt, ita multa possidebant.

15. injustitia apparebo c. t. juste & pie coram te vivam. cum iustis opibus meis contemplantur faciem tuam.

Banim D. j. m.

Non ordinatum.

Psalmus XVII.

Diligamte D.

gratum actio Deo post super-
vatum periculum: Davidis a Saule
liberati Epinicium.

- 1. Diligam. Promittentis est, vel optantis
- 3. cornu salutis. robur salutare. presidium
ad salutem presentissimum.
- 5. dolores mortis. gravissimi, quales mortem
obituris accidunt. torrentis iniquitatis
impetus & vis iniquorum in me instar X
- 6. dolores inferni. mortis, i. maximi. F
preoccupaverunt imparatum & antequam
prospicere mihi possem involverunt laquei
mortis letalia pericula, instar pedicamentum
- 7. templo vel tabernaculo ubi erat arca,
vel, de celo, quod Dei templum est Sanchff.
- 8. eis. mortis inimicis. +
- 9. ascendit fumus in ira eius est in Hebraeo
in naso eius: sententia hac. Deum e naribus
fumum spiravisse pro ira vehementia, quo
igne carbonis antea extincti, accendi potue-
runt. vel, Deum iratum, oculis quasi totid-
em fulmina jaculatum esse, quibus omnia
exarserint, orbis, aer conflagrabit, &c.
- 11. inclinauit caelos. nubes demisit propius a
terra, quibus voluit insedit, & incubuit, F
- 12. ascendit s.c. iniquitavit. Hebr. cum
Diae gloria comitantur Cherubini, venti trahunt.
- 13. posuit t.l.s. obiecta nube darsa latet, in
qua nube aqua tenebrosa vis magna est.
- 14. Pro fulgore icent. cum ex illis nubibus
erumpere voluit Deus, ingens fulgor emicuit,
& scissa nubes hinc inde discesserunt. Gran-
do & fulmina simul exiterunt.
- 16. Sagittas suas fulmina. cor hostis.
- 17. apparuerunt fontes a. montibus crebro
fulmine abruptis abditi fontes emicuerunt.
- 18. ab increpatione. increpare, minari Deus
dicitur cum savit, punit impios +
- 19. mort. opem suam, manum. V
- 21. prevenient me incautum adorti sunt.
- 22. in latitudinem. ex angustis in planitiem.
voluit dilexit, carum habet. +
- 24. ad eo contra Deum, praeter ejus mandata.
- 26. cum eo ejus ope; in ejus conspectu.
- 28. Sanchus. vox hebr. חַיִּים chaid, pium &
misericordem significat.

+ torrentis irruentium.
+ commota est &c. deum invocatum
& in opem suam ad volentem dis-
cubuit more poetico armatum
terra motibus, fulminibus, ventis,
grandine &c usque ad vrbt. 20. †

F ante christi pacem omnes qui
obirent mortem decedebant ad in-
feros, licet non ad eandem illorum
partem: ea re vox infernus pro
morte accipitur. Dolores igitur fum
passus ^{is} patet quibus afficiuntur
morituri. pro

† In Heb. legitur: Quoniam ira est ei.
id est, quoniam iratus est.

N terra incendio correpta perinde
ac si tota in candentes prunas fuisset
conversa.

F adeo ut pars infima et terra optima
tenebris inhonesceret.

F ac circumdatur quasi tentorio.

V acceptit me. apprehendit me quasi
ex imo torrente, & abyssu.

17. fundamenta orbis a partibus
irraginibus, ima pars terra pa-
luit.

+ inspiratone s.t. a vento vehementi
qui te irato flavit & omnia concussit.

† justitiam meam. A quietatem eua
mea. 24. custodivi vias Dni. At-
qui ad ultro & homicidio se inquina-
vrat. R. egillo panitiam. Hanc via
Dni & virtute, ut nihil percedat, aut
si peccamus, ut bona fide respiciamus.
At hac praesumptio est? R. non est
si agatur id sine dte, Deusq. agnoscat
autor bonorum nostrorum operum —

Innocens innoxius, qui non nocet: qui neminem laedit
 Electo vox Hebr. נָבָרָא nabar significat sincerum, purum: talem
 te exhibebis homini, qualem ille se tibi.

"qui agat sine dolo
 & bona fide."

29 illius lucernam meam tu vnus auctor es mea virtus et ius-
tibi felicitatem meam, & rem contra hostes bene gestam vni-
acceptam refero: lumen pro favore, & auxilio.

vt idem euertat ac
 supplantat, id n̄ e
 חִתְּפוּתִי חithpatoth.
 vel: quod tibi soldan-
 nest ac proprium //
 dedisset & inuertit
 // nempe miserari &
 parare. vt sauias
 & punias, contra
 tuum morem.

32 transgrediar murum. obices omnes per vincam, difficultatis su-
perabo.

33 igne exaiata vide psal. xi. v. 7. *

36 supra excelsa in arce munitissima me collocavit.

39 disciplinam tuam immissa mihi parte calamitatis.

40 dilatasti qm. s. m. latum mihi campum, vbi libere ingredere
aperuisti.

44 dortum, in fugam compulisti.

47 contradictionibus iurgis, seditionibus, nisi populi

In caput gentium in X^m hoc proprie cadit & sequentia.

quem o cognovi qui non erant Iudaeis scripti.

In auditu auris vbi primum ad eorum aures euangelii vox
accidit

aheni. Iudaei tanquam spurcii & nothi, fidem mihi
& obsequium negaverunt, licet filii ac fratres mei 2^m carnem.

in veterati sunt. In suis flagitiis erroribusque consenuerunt.

claudicauerunt a. s. s. prae ac mendose vitam instituerunt
via virtutis & veritatis aberraverunt.

47 vivat D. vivat, regnet. Salus mea sub. autor.

51 magnificans s. v. e. qui salvas & liberos magnifice tuum
regem. qui eum salute

semini ejus Christo Domino, qui ortus e semine David. vel ad
liberam, Salomoni, filio David, ejusque posteris.

inimicos meos
 dedit mihi
 +
 ora, quamvis diffi-
 cillima potero, quale
 est murum altissimum
 transgredi.
 * Eloquentia.. promissa
 sincera vt aurum pu-
 rissimum, nihil doli
 vel fraudis habent.
 35. Prae iuxta me vir-
 tute. fortitudine &
 robore quasi sepsit &
 munivit.
 qui eum salute
 felicitate, &
 omnibus rebus
 augeat.

Psalmus XVIII.

Celi ego.

Deus e suis operibus maxime caelo astrosque, cognoscitur.
 Divina legis commendatio.

1. gloriam sapiam, poam, &c. opera quam egregia sint op. d. d. i.
operum autorem, a quo facta

2. dis di dies una quasi sequentem docet eique verbum
hoc est artem & vocem Dei celebrandi pleno veluti pectore
ac transmittit. tradit,

4. Non sunt l. n. . nulla gens est quam libet barbara & ignoti
sermonis & cui non audita sit calorum lingua. quoniam pro
quibus, ponitur, & eorum abundat, more Hebraico: †

5. In sole p. t. s. Est hypallage pro, Solem potuit in tabern
naculo suo. Et Hebraice Soli potuit tentorium in eis. i. caelis.

Deus & tentorium gloriae suae quasi fixit in sole. Bellar.

6. Et ipse Sol. tanquam sponsus. pulcher & ornatus.

8. a summo c. . ab Oriente, quae extrema caeli quasi pars est,
vt occidit, alba, Sol. graditur. 7. occursum. cursus, revolutio.

sint, ostendunt.
 // ferit vt in altissimos
 montes evaderem: n. du.
 pe fugit Saul.
 // vel, doctrina legislativa.
 † Gethites, vt Getai,
 Galanitae, qui Davi-
 dem adjuverunt.
 † tanquam ardua
 folia suas arbores, ita
 mo destituerunt. id
 Hebraica vox sonat.
 † vel, eorum. expo-
 nit, calorum. nullae s.
 dialisti quantum non au-
 diantur vocis calorum.
 caeli sibi. linguis loquentur.

- 8 convertens a malo & erroribus revocans in virtutis viam. In hoc psal-
testimonium Dei praecepta quae volun-
tatem eius testantur. +
fidele certum, non fallens.
parvulis docilibus, benignis, humilibus.
- 10 permanet in d. quia fructus & vera vir-
tutis aeternus est.
judicia praecepta: vel, exempla severi-
tatis ac misericordiae divinae.
in semetipsa per se ipsa. in seipsis. #
- 12 servus tuus ego qui servus tuus sum.
retributio merces. Ps. ubi
ab alienis ~~chat. superbis~~, sc. hoibus,
et parce s. t. chat. libda servum tuum.
ne me patiaris illorum consuetudine &
improbitate fadari. #
- 14 mei & gignendi casus. Si impii non po-
tuerunt me ad scelus pertrahere, si mo-
rem istum mala imperantibus & suadentibus
non gesserim. maximo heb. multo.

mo legem divinam cum caelo et
astris comparat, ejusque sex dotes
enumerat. Quod omnis macula +
+ Lex divina, testimonium voca-
tur, quia testificatur hoibus quae sit
voluntas Dei, quae poenas impiis prepa-
ravdit, quae poenae pñs & justis --
judicia, quia per illam deus hoies
judicat: estque norma & regula per quam
de virtute ac vitio judicamus.
* Sit exspecto; quod animas ad Deum
convocat suum & sumum bonum;
quod veram sapientiam largiatur,
quod maxima voluptate animum
compleat; quod & ipsa, & quam pro-
mittit merces, aeterna sit; denique
quod per se ipsa justa & sancta sit.

- 15 Et erit.. hunc oratio mea & me-
ditatio tibi erit accepta: quae Deo sunt
grata, in eius conspectu dicuntur esse,
ab eo libenter & oculis a quo aspici.
- # II. Lapidem pretiosum multum.
id sit copiosum. favum. In favis
est mel purius & uberius.

Studeo quidem scribere tua pra-
cipitandum intelligo me in multis
peccare, etiam nescientem.....

* Dixit vobisculo 12. se custo-
dere mandata Dei: corripit se se a ty.
excipit peccata quae proficiunt ex
ignorantia, quae vix caveri possunt. A

A. Parce servo tuo. Fac ut me
abstraham, amove me a gente sce-
lerata. Parce est interdum abstinere.
Parce metu... Parce pias salutare
manus... si proprie dictum visis,
explica sic: ignosce mihi peccata
quae committam vivando cum super-
bis hominibus et impiis, conivando,
imitando.....

T gravi, letali; quod est maximum quia
separat a Deo maximo bono: & poenam
affert maximam. Augustinus de Su-
perbia interpretatur, alii de impae-
nitentia finali.....

* 15. Adjutor ne peccem: re-
demptor & liberator, si peccaverim. B

eccederis & percusseris. eo ducit lectio heb. In dno tuo, inquit,
diriges, nimirum tuas sagittas, contra faciem eorum. eos a tergo
& a fronte persequeris & vulnerabis.

13. virtutis tuas. Potentiam & robur.

Psalmus XIX.

Exaudi te.

3. Regis sui Davidis, ad bellum profectis } Allegorice, pro X.
centis. } victoria contra satanam.
Ite SS. P.P.

I. Nomen Dni. Sape
nomen pro ipsa p. d. t. u.
na cuius est nomen
accipitur.

3. de Sancto. de Sanctuario, ubi arca erat.
de Sion ubi arca Davidis tempore servabatur: idem dicitur de d. s. t.
pingue fiat Deo acceptum sit, ut holocausta pingua
in salutari tuo in salute tua cum victor et sospes redieris. vel in salute quam
magnificabimur gloriamur, laudabimur in Dni potentia. ~~ubi~~ nobis attuleris.
nunc cognovi cetero scio, pro cetero habeo. triumphabimus.
salvum fecit pro faciet: res certa quasi praeterita iam sit ex
in potentatib. s. d. e. Et dicitur dicitur. i. in principatibus, ~~ponitur~~
sive imperiis ~~que~~ regnisque firmandis & conservandis maxime
necessaria est salus Dextera Dni; maxime elucet eius potentia. ~~et~~
obligati quasi compedibus constricti. ~~Ita dicitur~~ et 70. quoniam dicitur

Hebraea vox gho-
lura, robor & potentia
sonat: itaq. Nomen est
in magna p. o. a. ad-
rit X. o. suo salus D. ex-
t. h. a. Divina. et vox
Latina potentatibus
accipitur a d. o. pro
robore, ut ps. 89.

Psalm. XX.

D. in virt. t.

Davidi iam reduci populus gratulatur parta victoria.
Allegorice, Ec. X.

2. virtute tua ope & pot. salutare tuum salutem
tuo beneficio acceptam. Voluntate labrorum eius voto, d. d. d. d. d. quod
3. benedictionibus dulcedinis beneficiis at tua benignitate & bo- labris exprimit.
nitate profectis. χενσόρνός ος. preveniisti ultro cumuloisti, praeter spem ac meritum.
coronam regum diadema. Eum regem creati, denunciasti. vota eius & divina
4. vitam p. act. petit ut sospes rediret & bello atque incolumis, id antevertisti: plura
non solum annuisti, verum etiam vitam, ut spes est longissimam si quam auderet petere
concedisti, tum in hoc, tum etiam magis in futuro saeculo. hanc de X. non petisti, imo...
magis intelliguntur ad literam, & quaedam quae sequuntur. concessisti. Vides.
6. dabis eum in benedictionem. facis ut omnes illi benedicant; illis Bernard. ser. 39. parisi
et atque illos, quibus bene precantur, similes esse velint cupiamq; Hebr. Et chal. d. h.
cum vultu tuo tuo favore: vel, coram te. ponis eum benedictionem, i. redors omni
8. Inveniatur occurrat ultrix manus. benedictione benedictum. in semine tuo
19. ut clibanum succendas ut clibanum, benedictum omnes gentes. Genes. 22. et videtur
ut ligna & stipulasque in fornace aut furno comburuntur, perdit: ut clibanum succendis rupere.
vultus hi irae, ultionis. eminet n. ira in vultu. A Hebraice Invenit
fructum prolem, stirpem Declinaverunt in te mala manus tua ad ini. t.
conati sunt devolvere super te mala, te, i. hos cultores miseris Declinaverunt. a suo
& arumnavum mole obnuere. sic Ita. c. 68. dicitur Deus decli- quasi inde, quo vata &
nare super Sanctos fluvium pacis. stabilire implere. pelem suam improbos fundunt,
2. pondus sar dactum coges dorsum vertere, in fugam vertes. in X. in vocantem
in reliquiis tuis p. v. e. fugientium vultum preparabis ad excipiendoas tuas deterrunt. Bellarm.
reliquiis, i. reliquias et sagittas quae tibi supererunt postquam illonem targa

// sic et veritatem
patri & gravita-
tem ostendit.

Deum hoc in loco vocat Xⁱ proprie, quia eum sicut vitam
suam colobat et Deum. Quare... Fieri ne possit me tam
divis inciatibus obsecris... //

Lurinus. Longe
sunt a me delicta
n. & proinde pos-
sunt impedire sa-
lutem meam. Ni-
hil peccari, neque
reumorem meam
impedire quidquam
possit...

Ecce agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi Joa. 1.
Eum qui non novit peccatum, pro nobis peccatum fecit.
Id est hostiam pro peccato. ut igitur hostia pro] 2. Cor. 5
peccato non possit non immolari si peccata purgari debent
& ea sola rethma priari possint: Ita Xⁱ salus non potuit con-
jungi cum peccatis hominum priandis: sive, debuit penire ut
peccata nostra purgarentur.

Ille vocis respice in me non habentur in Hebraeo, sed ad-
dita fuerunt a 70. interprete. declaratio ca. Billar.

* Probat se exaudiendum. 1. quia Deus Sanctus et misericors
est. 2. quia solet se invocantes benigne audire. 3. quia
premitur gravissimis malis. 4. quia spem in Deo suam spem
posuit: et ab ipso conceptionis puncto eximie Deo carus.

31. Animam meam
Ego postreum re-
horem vitam
peculiaris modo ad
gloriam Dei. #

Extaxisti me de ventre. Nativitati meae singulari modo
prestitisti, dum conceptus et natus es virgine sicut.

* Explicat hoc de mansuetudine Xⁱ: ad versus hostes Bellar-
minus, Christus, inquit, instar aquae, & cetera, hactenac
ac in omnem vlti partem est passus... -

20. Tu autem etc. Quasi diceret: adversarii mei omni visu
sua acerbitate in me effuderunt. Jam tuum est non dif-
ferre auxilium...

Punit gladium pro quolibet mortis instrumento. Nec ta-
men absolute petit vitam suam subduci morti & gladio, sed
sua celeriter reparari, atque ita reddi sibi, ut canum
illorum mors ibus amplius ne parvat.

π Sensus est: Laus quam ego tibi canam per fideles meos
erit apud te, seu coram te, in Ecclesia magna: non in calu-
paeorum Hebraeorum, sed in Ecclesia omnium gentium. -

≠ Cum videret sacrificium suum Xⁱ esse Deo gratissimum, vi-
detur promississe ut illud saepe iteraretur ad addidit. novi
testamenti...

28. Edent. De hoc sacrificio. Vil: reficiantur spirituali cibo: Pau-
peribus Evangelium predicabitur.

oratio Xⁱ in cruce ad patrem, pro sua resurrectione, qua vocatur in titulo Susceptio matutina, i. auxilium mane datum. Deⁱ post X^m sus- cepit et eduxit de sepulchro.

1. dereliquisti omni solatio destituiti. longe & longe arcent a me salutem, seu corporis vitam, vivere me non patiuntur. De variis tituli significacionibus, consu- le Bellarminum. verba delictorum delicta. Verbum enim apud Heb. rem aut ne- gotium quodlibet significat. meorum quorum panas in me suscepi

2. clamabo per diem dum vivo, ut a cruce & morte liberer. Et nocte post mortem, in tumultu; nec tunc de & inaspicienter nam exaudis me, ac resurgere jubebis. Et in corpore meo luedas. posuit in & Deus iniquitatem omnium nostrum.

3. in sancto habitas in loco sancto, caelo, vel templo: non abs longe: omnia potes. vel sancte & iuste omnia componis. A laus Israel gloria Israel.

5. non sunt confusi a te auditi sunt. vultum amat.

9. Quoniam. Et vobis. Sanè. Quarta ratio. #

10. In te p. s. in tuam fidem ac tutelam traditus.

15. Sicut aqua effusus sum debilitatus pro timore, viribus defec- tus. dropda vel eadem est ac sup. dionis hemistichii stia. vel de ossibus Xⁱ in cruce divulsis intellige. Non quod poam meam amiserim, sed quod carni no- luerim & inimicis dederim facultatem utendi tua. Hac & horavisti dei

15. tanquam cera cor pro timore tabescit ac solvitur, marcescit.

16. asta vas fidei igni duratum. virtus chat. humor meus nempe succus & humor carnis.

in pulvorem mortis sepulchrum, in quo vulgo corpora sol- vuntur in cineres & pulvorem. vel, quod in pulvete & humo fo- ditur, pulvete h^u unhu- cada viba.

21. a fronde a gladio, morte violenta. #

humilitatem m. me humilem & abjectum.

25. pauperis mei omni humano auxilio destituti.

27. apud te coram te. # dete, a te. vota sacrificium corporis & signis mei. #

29. reminiscantur beneficiorum tuorum & meorum. B fficium laudis. Euc. m

30. pinguis terra divitis & nobilis. cadent procumbent adorandi causa. #

omnes q. d. i. t mortales, qui tandem in terram solvuntur, qui descendunt in hu- mulum: mandantur humo.

33. Scien meum, fidelis quorum ego pater: mea posteritas. 31. C.

32. annunciabitur Dno. de Dno audiet, deo accensetur, atas annu. & abitur, sic habet text. hebr.

X^m secura. # caeli homines caelitus. B

fecit vngendavit p. fidem & sacra. Reminiscentur dei a quo p. peccatum originale excederunt.

Annunciabitur dominus generationi ventura. Est n. p. ma ipsa natura cogni- tionem obli. erant.

de Graeca, qui sic latine vbi dicit. Sic pauperes Evangelis - vel filii status a quo p. peccatum originale excederunt.

antur Matt. II. pro Evangelizati pauperibus - in Hebraeo vobis

717. Laddor, id est generationi

A Sanctus & iustus, pius, misericors, beneficus. Itaque non temere spero me a te exaudiendum, & resuscitandum.

* Egredietur oves pascuis pinguis, aquis puris: receptus. emare-
vint; via commoda, defensione aedris, varia curacione: Sta-
bulo ubi quiescant.

+ Arumnis nostris opponit Deus caelestes consolaciones. *

Δ haec subsequetur me hic utratē vivam; & subsequetur me
post hanc vitam, ut in aeternum vivam. Patres legunt vulgō
hunc versiculum sine particula Et.

Umbra mortis in sacris codicibus significat vulgō densam
caliginem, qualem affert mors quae privat omni lumine, et omni
sensu.

* eas David explicat more humano per similitudinem civitatis,
in quo mensa optimis refecta cibus, inguentium capiti per-
fundendo, vinum genitosum.

∨ sic psalm 25. vocat templum, locum habitationis gloriae D.
(n. 8.)

T Innocentis manus. Qui nihil fecerit mali: et mundo cor-
de, qui nihil mali cogitaverit. ne juravit &c. qui nihil
mali seu falsi dixit. Qui non accepit in vanam aiam suam.
Qui non solum nihil mali fecerit, dixitve aut cogitavit,
sed qui omnia impleverit quae ad vitae sanctae laudem
pertinent.

Dixerat futurum ut sanctis omnibus patebat in caelum adi-
tus: jam de illo mentionem facit qui pro caeteris sanctis &
sanctorum omnium rex, primus illas portas reserabit.

Attolite .. Quasi non essent affixa parieti portae, sed in
toto est laqueari, ut sursum versus aperiri debeant. Bell.

Si ad litteram explices, ut hinc de Deo in arca sua sedent. ∨

π In titulo pars illa prima sabbati non habetur in Hebraeis
codicibus, sed addita est a Graecis, quae fortasse hic psalmus
die dnica recitari solebat.

∪ vit, qui inique agunt frustra, id est, ut ut volu composites non
fiant: dum enim perdere probos improbi student, ipsi perant:
probi salutem a honorem consequuntur.

Psalmus XXII.

29. **Deus rogat me.**

Gratulatur sibi David de singulari cura & Providentia Numinis erga se: Deum pastori, se ovicula comparat.

H. i. hebraice G. graec. C. chaldaice

1. Rogit pascit. H. * loco pascuae uberi, pascuis abundante. Super. juxta fluvios & fontes quorum in ripa quiescam, ab esthu reficiar, quorum potu sitim depellam. refecturus avannaborius conuertit errantem ad caulas reduxit.

Panis est verbum Dei, Eucharistia, reduxit ab errore in iriam.

3. Nomen suum seipsum, suam bonitatem. umbrae mortis gravissimorum periculorum, a quibus mors prope abest, ut umbra a corpore. vox hebraica significat illum pallorem qui extat in ore morientium, estque indicium & velut umbra mortis adventantis. Tir. ††

in locis tenebrosis ubi praesentem omnium mortem videntur intentare.

quo utitur pastor ad oves coercendas, congregandas, etc. consolata s: quia tuam erga me curam arguunt, reuocant me

Virga. pedum pastorale Baxrnia graece et Mishanica H. baculum fiduciam sonant.

5. aduersus est errantias. in conspectu, ut filii & amatores quos ingerunt mihi calices / tuis deliciis quasi compenses. + oleo solebant conuiuiarum capita ungi, delibuti accubabant. calix vinum mihi generosum, abunde praebis.

ab errore. + ab hostibus propi natis, mihi quod inebriare facile possit.

Et ut i. sub. efficias, dabis hoc etiam mihi tua misericordia. Domo Dni. vel caelo, vel loco ubi servabatur Arca.

Psalmus XXIII.

Dni est terra

conditus est iste psalmus cum Arca Domini transferretur in montem Sion. Magis tamen convenit humanae in X^o. natu-
ra in caelum translatae, cujus figura fuit Arca. ita P.P.

Tres partes psalmi:
1. Laudat Deum
2. docet quinam templi ministri sint domi.

II Prima Sabbathi prima die hebdomadae canendus, forte quia de creatione mundi. agit initio, quae prima die contigit dita est. plenitudo eius. ea omnia quibus plena est, quae continetur. Super maria. mari altio rem & eminentiorem fecit. praeparavit. firmavit, stabilivit. montem D. Sion.

3. Deum et terrae arcam quasi deducit cum in triumphali. Quamvis tota terra Domini sit, legit tamen montem Sion, ubi praecipue coleretur.

manibus. operibus. accepti in v. a. s. qui non juravit falso non pejeravit pro sua animam, pro suum caput & vitam. Sic accipere nomen D. in vanum, est falso jurare pro Dei noen.

Salutari Salvatore, salutis auctore. generatio. illi sunt sc. qui. 7. elevamini reseramini? athenales solida, athenum duratura, ca-
Quo est. fingit interrogantis principes intus. virtutum exercituum. MNRIS

Psalmus XXIV.

**Ad te Dne
levavi ....**

Divinam opem & misericordiam implorat.
1. non erubescam. frustabor mea spe. Sustinent te. opem tuam supduacue qui nocuit aliis nulla injuria violati: Sine causa; utilitate nulla sua ducti sed malitia & iniquitate. Vras. mandata; virtutes, pro quas ad te itur.

expectant.

Secretum Dni
Et manifestandum
eis qui timet eum.

¶ In Heb. est Sod secretum. videntur LXX legisse jesod
fundamentum יסוד, יסודי una litterula addita qua facile po-
tuit occidi se.

12. propter nomen tuum. Quia vocaris miseri-
cor et bonus, uti re ipsa es, ignosce peccatis meis,
quae plura et majora sunt, quam ut ea expiare
per me, ac purgare nomine meo possim.

15. Firmamentum &c. tutela, protectio, fulcrum, &c.
et facit ut pactum, quod inicit cum hominibus,
promittens nempe premia aeterna suam legem
servantibus, illis manifestetur. Graecè est Διὰ τὴν ἐξου-
σίαν τοῦ κυρίου ἀποδοῦναι τοῖς ἀγαθοῖς, nempe quid sit
faciendum, ipsius testamentum et lex.

+ deum orat ut se contra Saulem tueatur, ac patriae temploque
restituatur.

¶ Noli semper aspicio tuam misericordiam seu benignitatem
et veritatem, sive iustitiam, ut eas imiter, atque adde nul-
lius mihi sceleris conscius, feto fidente ut me probis dei.
in Heb. est לכתובתך kithallacthi ambulavi in veritate
tua.

† Ne perdas. Clausula orationis. Noli igitur me, ut im-
pius, condemnare.

¶ In titulo. Psalmus David, priusquam finiretur, nempe
antiquam regnare incipiat, Saulis persecutio durante

1. Dñs illuiv me. Qui mihi factum in calamitatis noc-
te praefert. qui me docet momentaneum et leve tribulatiois &c.

ignoraam Deus fugat, quatenus est lux: infirmitatem, quate-
nus est salus. Chantas foras mittit timorem. Quem timebo?

¶ Bellarminus exponit de caelo: nam, inquit, David nunquam
habitavit in domo Domini: et potuisset, si fuisset animus, habitare
juxta tabernaculum Dni.

- 8 dulcis bonus, benignus. legem d.d. docebit peccatores, docebit autem in via, dum adhuc vivunt, ut recte vivant.
- 9 dirget in iudicio. docebit iudicium & aequitatem. Ducet p & viam rectam suae legis.
- 10 uniuersae &c. Semper se misericordem & verum seu fidelem in promissis praestandis praebet illis Deus qui student eius legem implere. plere.
- 13 Quis est h. quam felix & fortunatus est! Deus enim illi statuit legem, eum dirigit in via, in otatu vitae quam elegit homo timens Deum, utin & Deum colat: vel, quam Deus ipse elegit, i. amat, probat. in virtutibus & vita totius cursu qui Deo est acceptissimus.
- 14 anima eius omnibus bonis affluet. Semen Sobols, filii.
- 15 firmamentum. fulcrum, quo nitantur. † & test. & ipse lex est ut illis reveletur, i. Deus suam illis legem, promissa, mysteria detegit.
- 17. unicus desertus ab omnibus. 19. humilitatem me abiectioni & jacentem.
- 22. adhaserunt m. se mihi adiungere.

Psalm. 25. +

Judica me D.

- 1. judica m. D. esto in mea causa iudex, non recuso te iudicium, innocentia mea conscius. proba explora & sperta num te amem.
- 2. ut aurificis aurum igne probant. nas cogitans.
- 3. Quoniam m... obuersantur menti mea semper tua misericordia, tua fidelitas, quae sperare me iubent fore aut secundum me feram sententiam.
- 4. Non sedi. non sum versatus cum hominibus vanis, mendacibus, qui communicatis consiliis dolo innocentibus machinantur. introibo. eorum domum: eodem sub tecto non mansi.
- 5. Eccecliam. caelum. Lavabo i. i. id est, cum iis sacrificabo. Solebam enim sacrificaturi saepius manus lavare, itidem et pransuri: tabernaculum in circumdabo a. accedam ollaturus victimas, auditurus symphogressuri. nam locutarum tuas laudes canentium. circuibō cum valentibus, altare tuum, et
- 9. locorem qui maxime innocenta sacrificantium continetur. lucis tuae decantabo.
- 10. oro sanguinem homicidis, maxime iudicibus qui ut perdant insons iniquis iudicis, accipiunt munera, ut indicat sequens V. 10.
- 11. redime me. a calumnia inimicorum & periculis eripe.
- 12. in directo in recta virtutis via. Ecceclis. prorum caelibus.

Psalm. 26.

Domus Illud

Spes de ope divina, desiderium caelstis patriae.

- 1. Liniretur ungeretur in regem publica & solempni unctioe vide 2. Reg. c. 2.
- 2. Sup d me in me, me invadunt In hoc G. in hac re, nempe quod Deus me ad salutem Unam libaudi rem. He- not Roth in hoc, supple nigo- brui neutrogen de carent, illius loco faminum usurpant. ho. Gato Helwi n dicitur caruit, ac pro eo vultur faminum.
- 7 Domus Dni tabernaculum intelligit, quo nondum accesserat. //
- 8 voluptate Dni. pulchritudinem dulcissimam caeremoniarum &c.
- Mulhi latini codices habent voluntatem Dni. Sed recte correcti s^t

+ merito celebrandus et, solidusque mactatus hostis
Deus, qui potam suam declarat in mirabilibus effectis circa
aquam, aerem, ignem et terram.

Quoniam... ideo aspiro ad domum domini & templum eius ut illi
 publicas gratias agam, de ope ac merito quo me tutatus est,
 ac perinde educant ut si abditus fuisset in penetrale ipsius tabernaculi
 In petra. loco firmo ac solido, ^{velut in} arce munitissima me
 sup & inimicos meos extulit.
 circuitivi arcum altare stabo. ^{fructum} pro futuro.

In tabernaculo suo.
 Hie. d. C. in umbra seu
 umbraculo suo: i. pro
 videntia peculiari.

hosiā vociferāōis victimas cum vociferatione, laudibus, ^{concordia}
 musico.
 11. proph. i. m. ne iruant in me, si aberrem.
 sibi in suum damnum. ^{bona Domini} de beneficiis, ^{regnum a dō domini}
^{promissum, opes &c}
^{præstata} felicitati restituendum. In terra viventium i. in hac
 terra in qua vivunt homines, dum vivam. sic Isa. 53. absolutus in
 terra viventium. & ps. 51. No distinguetur mundus ab infiris qui
 terra mortuorum appellantur. anagogice caelum significatur. P.P.

Psalmus 27.

Ad te Dne.

Impios detestatur: orat ne cum illis perdatur. Convenit psalmus iste Christo
 resurgenti.

1. ne siloas a me. ne surdus mihi fias. Hie. noli ^{meis} precibus ^{prospice}
 ne ad meas precibus obsurdoscas. ^{Nequando}. noli aliquando
 mihi tacere, non responde. & annuere supplicanti mihi. ^{et affimi-}
^{labor}. nam ad simularer, similis fidem descendentes in lacu
 1. Sepulchrum. ^{audi me} ne a te non exauditus moriar & peream.
3. ^{trahas} me. ad penam, ad mortem. ^{Da illis}. non optat sed predicat panam. Aug.
 retributioem eorum. quam merentur. ^{et in opera m.e.} redundat
 prepositio, In, ex hebraica phrasi.
 Et non a. e. non amplius adificabis: non instaurabis: omnino
^{pedis}
7. ^{refloruit}. gaudium animi in corpus redundavit. corpus sacris pro maiore & contabescens
 ex voluntate mea. ex animo. ^{prohctor} ^{salvationum} pro } ^{erectum est ac re-}
 rogens, & mille modis servans: nullis servare pergit. ^{num} ^{quit}.
^{Christi} sui. ^{uncti} sui, nempe Davidis, qui unctus fuerat ad reg-

Psalmus 28.

afferte Dno.

Invitat ad archimas laudis que offerendas Deo quem celebrat.

1. In consummatione tabernaculi. quando scilicet absolutum est tabe-
 naculum a Davide, & in eo arca Dni collocata. Hie. 2. Reg. 6.
^{fili} ^{Dni} ^{fidels} ^{populi}, qui Deum ut patrem colitis, & amatis.
^{vox} ^{Dni} ^{super} ^{aquas}. in tempestate praesidium elucet Dni potentia
 majestas & gloria qui per turbines & tonitrua veluti loquitur. +
^{comminuet}. H. [exilire faciet tanquam vitulum] Inempe radi-
 atus evulsas, comminutas, & in procella huc illuc dissipatas agit, feretque.
^{& dilochus}. eadem fragmenta cedronum exilient & exili dilectus
 filius unicornium: pullus unicornis lascivens & ludibundus.
ⁱⁿ ^{heridens} ^{f. 1.} diidentis & dissorantis flammam fulminis:
 videtur dum fulmen quasi pluribus luspibus ^{esse} ^{præditum}, hisulcum,
 apparet.

B annuntiabit. Prædicabit viventibus, ut solo facere.
veritatem legem, promissa vera.

C ut dolore deinceps nullo, morbo, periculo impediar
quominus laudes tuas celebrem.

concutientis. tremefacientis procellarum fragore..
 Cadis. in Arabia: amplum & vastum. Vide lib. Num. c. 13. v. 22..
 preparantis. nempe ad partum. parturire facientis. C. partum
 illis accelerantis: aiunt n̄ cervas agrē parere, ac tonitruū pavore
 facilius eniti fetus suos. revelabit c. stratis arboribus
 densis aperiet Sylvas & patefaciet. Inhabitare terris insidere. in terras immittet.
Sedebit. agnosceretur ex istis rex ac dominator orbis. } diluvium, proluvium...

Psalmus 29.

Excitabo t. D.

Gratiarum actio, ob morbum depulsum, tabernaculum cum domo regia
 in arce Sion extractum & dedicatum.. 2. Reg. 5. cunctis. resurgenti. } dedicare domum quid
 h. vide Nero. deit. 20.

1. psalmus Cantici. psalmus est proprie vox organi solius: can-
 tum, vox hominis cantantis: psalmus cantici, sonus organi prae-
 nente voce: canticum psalmi, vox respondens organo praeuanti.

Suscepisti. tutatus es, periculo liberasti. } inferno, tumulto..
 § memoria sanctitatis ejus. epus memoriam sanctam colite. facite
 ut memineritis & celebretis epus sanctitatem. +

6 ira i. i. e. pana, qua est effectus ira, est in Dei indignatione,
 1. cum indignatur & offensus est Deus, irascitur, saevit, punit: cum
 vult alicujus causa, cum favet, vitam & opes, oia bona largitur.

ad vesp. dum.. tam cito, tam facile desinit irasci Deus, ut
 qui vespere nos ob delicta puniat & in lachrymas abire coegerat: sine ullis meritis
 idem posthodie mane vana & salute donator lachryma perfundat.

8 involuntate t. pro tua benignitate } felicitatem mihi propriam
 ac stabilem fecisti: quidquid habui firmitatis, ac habui, nam quo-
 hidumque faciem a me avertisti, respicere me desiisti, conturbat?

10 Sanguine m. morte. dum si corruptionem sepulcrum, } sum... morbo &c.
 ubi corpora compunguntur. } pulvis homo redactus in pulverem. } calamitate...

12 Saccum cilicium: luctum lachryma mutavisti.
 ut cantet t. g. m. ut felix ille, quo fruo status, ego, te laudem.

13 compungar. marore afficiar, ut non taceam t. sc. pra luctu. C

Psalmus 30.

In te Dne Sp.

Implorat opem Dei, quem laudat, cui gratias agit &c.

ut cum custo-
 dias, liberes...

pro extasi. id est in timore repentino quo David est correptus
 cum audivit Absalonem filium & omnem populum contra se conspi-

2. Injustitia tua.. ob tuam justitiam qua scilicet impiorum }
 punire solis & innocentes liberare. Commendo depono, credo. }
 } Deus Veritatis.

Spiritem. vitam. redemisti non semel liberasti. o Deus verax
 & fidelis intuitu promissis. quibus ad futurum te implorantibus opem tuam
 pollicitus es.

vanitatis idola: falsas esse
 caeremonias & cultum inutilem: qui somniis, divinationibus &c. fidem
 adhibent, nullo fructu & superduae. hultem meam. me qui vilis

sum & afflicus. Necessitatibus. Periculis, angustiis, &c. in quibus vi-
 debar nris periturus.

- A. Ipsum corpus vim doloris ac tristitia sensit.
- B. Consiati sunt accipere animam meam. Unanimi consilio statuerunt vitam mihi eripere.
- C. Perfecisti. Illas delicias, hanc tuam suavissimam tutelam perfectam illis dedisti, et ostendisti palam et in omnium oculis; et perficere olim in extrajudicio.
- D. In abscondito faciei tuae. Id est in secreto tuo conclavi, in loco tuto et latibulo. Hebraei quando viros honoratos alloquuntur, vel eorum meminerunt, utuntur vocabulo faciei tuae, vultus huius &c. ut nos Majestatis tuae, reverentia &c.
- E. Quia me videbas ita maxime confectum.

In ira. v. d. tua, i. cum iratus mihi gravibus malis me objice-
 res: vel mea, i. cum ira & maxore oppressus essem. in oculis maxime dolor & alii
 10 anima & venter cogitationes intima, & praecordia. A affatus eminent. †
 11 defecit. contabuit. paupertate calamitate, angustia. consumpta est,
 12 Super inimicos meos. magis quam vlli unquam inimici mei. vel super i. praeter
 timor. metuunt profiteri se amicos meos ne propter me veniant } quasi dicat, ut omit-
 15 Qui vident me. qui me solebant invisere, qui } in periculum. } tam ea quae ab ini-
 mihi occurrebant, iidem recesserunt a me, occursum meum decli- } narunt, domum meam. †
 13 oblivioni datus sum. iungenda sunt haec verba cum }
 vocibus extremis versiculi, a corde. nempe omnes in corde suo } vel, ira inimico-
 obliti sunt mei perinde ac si fuisset mortuus. } rum, odio, et ve-
 perditum. contractum, & inutile. 14 In eo dum. quando, cum } xatione. †
 in unum locum convenirent consultaturi de me perdendo, ca- }
 pta inter se & consilia contulerunt; B }
 Illustra s. t. H. Lucere fac tuam faciem: i. tuere me ac defen- } de }
 sione. contemptu: Es devoratus. impii iusto abutuntur & eos } opprimunt. } vel: super, id est
dulcedinis. graa, benignitatis. Exhibuisti } propter; ὕπερ
 16 perfecisti. sub. et: quam abscondisti & perdidisti, i. parasti, } de }
 in conspectu sub. reddendam, exhibendam, aliquando palam et } publice. } τὴν ψὴν ἐξ ἄδου.
 D In abscondito faciei tuae (in intimis oculis tuis: quos } diligimus }
 ac tuemur impense; dicimur in oculis eos ferre) } tabernaculo.
mirificavit. miro modo ostendit. Civitate Ierusalem. vel,
 ut si essem in civitate munita: ita vestit Symm. Ego autem. Sane, olim cum animo }
 23 In excessu meo. in trepidatione mea, cum auxilii & consilii } esset constematus,
 essem in ops rebellante in me filio: Et tñ. exardescet ps. Symm.
propectus s. a te destitutus & abjectus.
Idoo. quia sic eram animo fractus & perculsus. E }
 24 Veritatem. aequitatem, viros probos, diligit, & ad praemium quae } (ret.) }
 Retribuet..... }
 cumulate illos }
 puniet. }
 Beati q. r. }
 F

Psalmus 31.

David admonitus peccati sui a propheta Nathan, confitetur
 scelus & misericordiam implorat. Non enim mendicibus
 in peccato ha-
 sit David, nonpe
 quot interdixerunt
 inter adulterium,
 et partem uxoris
 sa. vnae.
 Intolletus suadetur, eis omnia esse. quasi psalmus iste ipse da-
 vidi a spu s. dictatus sit ut intelligeret peccati sui gravitatem
 tecta. remissa, deleta: est enim repetitio prioris remissionis; ne
 que verbo loqui possunt oculis Dei peccata si extant adhuc, o remis-
 imputavit. exprobravit, objecit, ut ea puniat se. (vel scilicet
 beatus hoo qui nullo modo peccavit: & prius videlicet; beatus qui
 peccavit quidem sed cuius peccatum tectum est ac deletum.)
 tacui.. peccatum non agnovi, confessus non sum, ideo malis, animi-
 nis & morbo confectus sum, vetusta facta sunt, exsiccata sunt
 ossa mea, dum malis oppressus frustra ejularem tota die. F
 morbo

A. Abyffos. Aquarum altas voragineſ, equibus
nimirum educat pluuias, fontes, flumina..
15. Fuxit. Creavit: formavit. Corda. animas..

B. 6. Illuminamini. Praeſens pro futuro.
11. Non minuentur oī bono. Nullo bono carbunt.
12. Filii. De ſuis liberis loquitur: q. d. Alii alias
artes doceant ſuis filiis, vos ego docebo Deū timorem.
21. Non conteritur. Ita ut oīo peccat. Ipsi reſtituetur.

condufus sum . ad te . egi penitentiam , dum a ruina multiplici
quasi spina configor . Pro hac pro hac re . i . pro venia
impetranda : ideo , Sanctus . qui vult esse Sanctus : vel , quilibet
de populo tuo Sancto . Torabit . ad obtinendam peccatoru veniam .
opportuna ad inveniendam misericordiam : et autem illud tem-
pus , vel tempus a ruina , vel haec vita tota .

quia tam facile peccata remittis
+ aut si ejusmodi calamitatis cum afficiant , non illi nocent : purgabit ipsum dum taxat , ac meritum augent .

Unde tamen . ita fiet ut cum inundaverint aqua multa ,
nempe calamitatis quas Deus immittit impiis adhuc viventibus ,
vel ea mala quibus mortuos eodem mactabit , ad eum sanctum
non accedant : salutem sc . penitentia obtinente , dante misericordia
tibi . Respondet Deus Davidi . Te erudiam ac docbo .
oculos . curam , providentiam . Nolite . David peccatores
alloquitur . Camo Camus est capistrum vel funis quo equorum
colla vincuntur . significantur mala & a ruina quibus iniqui
a Deo coercentur & revocantur in viam .

Psalmus 32.

Exultate . i .

Excitat omnes ad laudandum Deum ob varia ejus officia .

- 3 novum eximium . novis eum & exquisitis laudibus celebrate .
- 4 verbum . promissa , lex , mandata . Spiritu . una vocula .
- 6 virtus exercitus ; nempe stella , vel Angeli .
- 7 the . in alveo , & maritimis receptaculis . Thesauris . loculis & scriniis .
- 8 commouentur . contremiscant . facta omnia .
- 10 reprobat . frustratur , irrita facit .
- 14 preparato habitaculo . de caelo , quam sibi domum & lectis para- vit .
- 16 virtutem . exercitum . Gigas . vir fortis , bellator , heros qui .

Rectum ius-
tum , & equum .
In fide . Fidelia .
consentanea ejus
promissis .
judicium . A qui-
tatem .
in occultis lo-
cis terrarum acris .
Abyssos A

Psalmus 33.

Verba . G . in ot .

Dei Laus , virtutis commendatio .

- 1 Davidi . sub . inspiratus psalmus . immutavit . Simulata
dementia . V . 1 . Reg . c . 21 .
Achimelch . videtur esse nomen commune regum Palaestina , ut Pha-
rao Regum aegypti : nam proprio nomine Achis vocabatur .
- 2 dimisit . Achis Davidem . omni tempore prospero & adverso .
- 3 Laudabitur anima mea . letabitur , gloriabitur .
In idipsum . pariter , simul . exquiri . per precationem .
- 7 iste pauper . de se loquitur in 3 . persona .
- 8 Immittet . Hebr . castrametabitur , & apud 70 . i . circa
probos instar valli castrorumque se collocabit , eos circumdabit .
- 9 gustate . experimini . Suavis bonus , benignus xencos . B dinabit copias .
- 13 vitam . longam , aut calidam & aeternam . delinquent frustrabuntur sua spe .
- 23 Non delinquent . non aberrabunt a sua spe .

sic : laudabuntur
omnes recti corde ,
id est gloriabuntur
in Deo scil .
traφειλαδει : or-
sai φασος .

Psalm.
33.

10 Divites esurient. Hebraice, Leones, quasi diceret: fieri potest ut leones suriant præda ditituti; at fieri nequit ut inquirentes Dominum egant ullo bono. . .

9. Timete. . . Ita sperate in eo, ut simul timeatis ne qua in re illum offendatis

A. Vel: Coram te, o Deus, me abiciebam, ut averterem iram tuam ab eis.

B. Compuncti. Heb. Non cessarunt, non quieverunt donec peruersi voti sui compotes fierent, me perderent.

C. Vel: Derident me, oculis malignè nictantibus. . .

- 1 nocentes me pro mihi: phraos dicitur Græca.
- 3 effunde fream. dis em stringe & in hostes vibra
conclude. subaudi, viam: omnem illis exitum ne effugiant in h[abitu] clude.
- 5 coarctans. sub. sit: coarctet, comprimatur, impellat. ex h[abitu] cur.
- 7 interitum laquei sui. laqueum a se, ut interirem, paratum.
supervacue. sine causa, immedito. Laqueus. insidia: exitium.
- 8 in ipsum 1. in laqueum ipsum cadat: phraos hebr.
- 11 interrogabant. obiciabant, pehorabant ut me revivarent &c.
- 12 Infirmilitatem. H. orbitatem. G. ἀρεξίαν. 1. orbavit me filii
amicis, famulis, omni solatio presidioque spoliarunt.
- 13 in sinu meo oratio mea convalescet. 1. clam, & tacitis precibus
crebro Deum pro illis appellabam.
- 14 proximum pro dativo ponitur hic accusativus.
complacbam. placere illi studebam. ἐνεεῖεν. perinde ac si meus
proximus, imo frater, fuisset, obsequabar.
humiliabar. dolebam ex animo, meque afflictabam, nempe si
quid eis accidisset infortunii. A adverbium me in meo arumnis.
- 15 flagella. arumna, mala. proprie accipietur de x[risto].
ignoravi. cur me caderent: nullius quippe scilicet mihi consocius.
- 16 dissipati sunt. dis cussa sunt illorum contra me fraudes & machi-
nae, dissipata consilia, nec tamen compuncti sunt, non eos puduit totis viribus et
nec paruit. G. διεξιθήσαν. Divisi sunt sententiae; non erant
convictoria illorum contra me testimonia: proprie de x[risto]. B.
tentaverunt me. variis modis ac suppliciiis exercuerunt.
restitue. recipe, libra. unicam m. vitam, animam.
- Ecclesia m. magni populi conventa. gravi. numero. dixi
gratis. nullo meo merito. h[abitu].
- 19 annuunt oculis. blandiuntur, nutu & oculis, ut amici. C
- 20 in iracundia terra. H. in commotionibus, i. seditionibus: nempe,
si quis tumultus oriretur, si qua conflaretur seditio, in ea verba
faciebant, loquebantur ut animos iam iratorum in me accenderent.
- 21 dilataverunt. laxaverunt ad contumelias & probra
- 25 Euge. bene dicitur, voti compos sumus, hominem perdidimus.
in causam meam. Sc. in t[er]ra. Euge aia n. vide v[er]s. 25.
gratulantur. gaudent. reverentia vere-
cundia. magna loquuntur. insolentia offeruntur. aia dicitur in dativo. & v[er]s. 25.
sup & me. contra me. iustitiam ius & causa mea
acquiritatem amant.

Hostibus suis non
tam precatur exi-
tium quam praedi-
at. x[risto]. convenit patienti.

ca quorum non
eram mihi scius,

4
Reverentur.
Erubescant, con-
fundantur.

7
Exprobrauerunt
animam meam.
Me contumelias
& probra affe-
runt.

10
Omnia ossa mea
Membra oia.
Vires omnes meae.
totis viribus et
precordiiis clama-
bo.....

A Non moueat me. De loco, ^{meo} statu, uirtute, dimo-
strat.

+

Psalmus 35.

Dixit injustus?

Malitia impiorum: Bonitas & beneficentia Dei.

+ adeo excelsa est, ut cum ca-
pax ad cam per-
tingere nemo possit.

2. Dixit. Ordo est. injustus dixit in semetipso, i. apud se statuit ut delinquat, i. peccare.

3. ut inveniatur i.e. a.o. id est: adeo ejus iniquitas est intolera-
bilis ut omnibus odiosa sit.

6. In caelo. immensa est, usque ad caelum ipsum pertingit. Utque ad nubem.
veritas fidelitas. montis Dei. altissimi montis. + se extendit.

7. Salvabis. alio, conservas.

quemadmodum. quanto p. de!
hic est exclamantis. C. H. Quam mirifice!

filiis a. h. quasi dicat: foveas he-
quidem bestias & servas, at homines maxime quibus aeternam
vitam & felicitatem parasti. 9. Ubique. Bonorum copia. Domus tua.

In lumine tuo. in lumine gloriae, te faciemque tuam videbim.
11. pretendit ut aliam salutarem qua protegantur. Justitiam tuam. Gratiam
callestis.

12. per superbiam. peccator superbiae ne ad me accedat, me invadat. } quae justos facit.

manus. p. o. a, violentia. A 13. ubi in superbia; ~~vel in altis~~
caecidit ad lapidem offendunt, corruerunt Angeli ~~scilicet~~ superbiae ut fatale
& peccatores illorum aeternae, primi parentis, pulsi paradiso. } saxum & offensionis

Psalmus 36.

Noli amulari

Brevis est impiorum prosperitas, piorum felicitas vera
et solida.

In ^{B.} malignantibus.
Ob felicitatem
improbiorum.

1. amulari. imitari malos, vel, invidia & indignatione con-
moveri καγαζναδδ. Neque relaveris. est repetitio ejusdem stia?

5. revela d. v. t. expone deo & committe res tuas, consilia, curas. Inhabitationum.
& ipse faciet. curabit, perficiet, ea qua ipsi veluti commiseris. quiesce, et p. vi-

6. Et educet. in apertum proferet. justitiam innocentiam, iustam
8. ira. indignatione ob felicitatem impiorum. + causam.
ut maligneris. ut tu quoque male agas. } quasi diam providiam
 } requirere quod haec
 } permittat.

9. Sustinentes Dominum. in eo confidentes, ejus promissa a quo &
patienter animo expectantes. hereditabunt. possidebunt, ejus fructus bonis.

10. Non erit. obierit, vel pristina felicitate exciderit.
12. observabit. imminens in omnem illi nocendi occasionem. calamitas, exitium.

13. dies. interitus. C 16. super d. potius quam divitia.

17. brachia. opus & p. o. a. confirmat. corroborat, sublevat, fulcit.

18. Novit dies. probat ac hietur, vitam, studia probiorum.

20. quia. At vero. 22. mutuabitur. confirmat id quod dixit v. 11.

16. melius est modicum justo. saepe accidit, ut ipsi divites mutuum
pecuniam accipiant neque possint illam restituere, cum eorum opus
male partae, male dilabuntur: contra vero justis cum modicis illis opibus
suis non solum solvendo sunt, sed etiam aliis liberaliter desuo impartunt.

25. Apud Dnum. a Dno. G. H. Homines. justis. H.

volet. gratissimam habebit.

Handwritten text at the top left, including the word "Folio" and some illegible numbers and names.

Handwritten text in the upper left quadrant, possibly a date or reference number.

Handwritten text in the middle left area, appearing to be a name or title.

Handwritten text in the middle left area, possibly a name or title.

Handwritten text in the middle left area, possibly a name or title.

Handwritten text in the middle left area, possibly a name or title.

Handwritten text in the middle left area, possibly a name or title.

Handwritten text in the middle left area, possibly a name or title.

Handwritten text in the middle left area, possibly a name or title.

Handwritten text in the middle left area, possibly a name or title.

Handwritten text in the middle left area, possibly a name or title.

Handwritten text in the middle left area, possibly a name or title.

Handwritten text in the middle left area, possibly a name or title.

Handwritten text in the middle left area, possibly a name or title.

Handwritten text in the middle left area, possibly a name or title.

Handwritten text in the middle left area, possibly a name or title.

Handwritten text in the middle left area, possibly a name or title.

Handwritten text in the middle left area, possibly a name or title.

- 24 non collidetur. si quid peccaverit, arumna tuldit, non penitus peribit, frangetur & obruetur.
- 25 develichum. destitutum rebus ad vitam necessariis. semen filios
- 26 tota die. quotidie, ubi cumque occasio se obtulit, libialis est in omni & beneficus: hinc illius domus floret, abundant filii, Dno bdicente.
- 27 inhabita inhabitabis. meditabitur. loquetur iusta & pia.
- 31. supplantabuntur. mutabunt, ^{sub}vertentur.
- mortificare. neci dedere, interficere. eum iustum. eius impii.
- 33. iudicabitur illi. ^{cum} ab illo, sc. impio iudicabitur iustus, Deus hinc iustum absolvet, & sententiam secundum illum feret.
- 34. videlis. quanta sit virtutis merces, pena scelerum.
- 36. locus vigiliam equo pristina felicitatis nullum remansit.
- vide aequitatem. meditare & ama quod aequum & bonum est.
- 37. quoniam s. r. h. p. restat aliquid de homine pacifico & proba, nemp fama, florens domus, filii, felicitas tum in hac tum in altera vita.
- 38. simul. vel, ad unum omnia; vel simul cum suis omnibus bonis.

Psalmus 37.

Dno ne in f. t. a.

Panas peccati sui describit, usque se liberari orat.

- 1. in rememoracem sc. ad excitandam memoriam admissi pti. de sabbatho. seu in sabbato canendus.
- 3. sagittae tuae. morbos & arumnas intelligit quibus se a Deo peccatum dolet,achs alte vulneribus. pax. valetudo, salus.
- 5. supd me. H. super vires meas.
- 6. acatrics. H. ulcera & tumentis liventis que plaga. a facie insipientiae mea propter mea peccata C. nemo enim sapiens peccat, ut ait Origenes. curvatus abiechus humi &c.
- 7. usque in finem. adeo ut magis curvari deprimique non possim.
- 8. illusionibus. motibus pravis & carnalibus - vel, morbis ob quos mihi hostis illudunt.
- 9. agemitu. dolor quo premebar, in gemitus & quasi rugitus erumpere me cogebat. ita Cyril. cornibus - tione & febr. C.
- 10. ante te tibi patet.
- 11. lumen o. pra lachrymis oculi mei caligant. adversum me. C. e regione vulneris mei: ut spectatores essent nimirum calamitatis mea, non adjuvatores.
- 13. Qui juxta me. vicini vel propinqui mei. ita accedant ad me ut tamen longe starent quasi timentes sibi a morbi contagio. vim faciebant. mihi vim adhibebant: in me cum impetu ruebant.
- vanitates. mendacia, dolos. Ego a ita me gerebam quasi o audirem. non audiebam.
- 15. redargutionis. non habens rationem eos coarguendi, eorum mendacia refutare non valens: quasi non haberem in promptu rem.
- 17. quia dixi. exaudis me, o Deus, quia te rogavi ne sineres inimicos meos dolore meo & luctu frui. et dum. Enimvero superbe insultarent mihi afflicto & labanti.
- 20. supd me. validiores me sunt effecti. Sequebar bonitatem candidem & sine fuce agebam.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Uranus, 27.

27 Uranus

Main body of faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

1 ipſi Iduthun. datus vradicet ad canendum, vel ut modos face-
ret. Erat enim ille princeps cantorum. 1. Paralip. c. 15. & 25.
2 Dixi.. Statui tam circumspecte me gerere ut ne v d b o quide
offendam custodiam quasi Satel-
litis & custoder apposui, ne temere ne facile aperiretur.
C. de frantum, nempe Silentii
3. humiliatus sum humili-
litas, a quo & humili animo tuli. a bonis a iusta defensi-
dolor m. r. e. ipsa taciturnitate, cum mihi vim facerem one.
& natura impetum comprimere, recruduit. f. adeo ut a shua-
vent precordia, meditati & cogitanti mihi quam indignis mo-
dis essem acceptus. Locutus.. tunc ita Deum

David ad maledic-
ta semet contice-
cit: ~~Deum~~
& ~~patrem~~ ~~posuit.~~
Suis avum nis ad-
monet ^{his} ~~se~~ presentia
bona contemnit ^{it} ~~de~~,
apico futura & solida
expectata.

5 finem m. diem obitus mei, tot arumnarum finem. oravi.
ut sciam ut sciam quantum adhuc vita mihi supersit, qua pro
tot arumnis jam longior est. mensurabiles H. palmaris
brevis admodum, facile mensurabiles Substantia ut sciam
Subsistentia seu vigor & firmitas vite, duratio per quam subsis-
to instar momenti & nihili est pro tua atque nitate, vel, tuo iudicio.
viduntamen ad huc. atqui, et vdo, itaque, Sant quilibet ho-
mo m d r a vanitas est quantus quantus est, vniud sitas est va-
In imagine p. fructus bonis non veris et solidis sed ad-
umbratis, imaginem & speciem boni, non vdm & vditatem habet

f. cor caluit &c
& circa cor sanguis
effervesceret,

7. qui c. e. heredi an alicui: probo an improbo & prodigo.
Et nunc.. cum igitur ita sit vita breuitas, tanta inanitas, vdam
aritam, vda bona a Deo expectabo, vel in eo solo sperabo.

G. per omnia et va-
nitas, i. omni ex parte

10. hu fecisti ea, te volente, contingunt. has mihi arumnas immittis.
12 a fort... cum me prevalida manu tua grauius feris & propter
peccata me increpas, & castigas, ferendo non sum, fatisco.
tabesce f. s. a. a. e. peccatores doloribus & arumnis ita vexas
& comminuis ut instar araneorum exhausto vitali humore tabescant: vel, permittis eos
quiescant se aranea texendis multo labore telis ad captandas muscas
& sic misere contabescant. Ita peccatores dum negotiis inanibus oc-
cupantur & vanis conturbantur, pereunt.

Substantia ista opo-
vda, fortuna, vis
robur.

in manibus panis &
arumnis si ipse
maculare & conficere.

13. ne silcas ne ad preces meas obsurdisce. remitte mihi concede
mihi tantisper ut a tot arumnis respirem priusquam e vivis
abtam & amplius non sim, antequam moriar.

Psalm. 39.

Expectans..

David, vel potius Christus, holocaustum se Deo offert.
2. intendit mihi H. declinavit ad me, ad me accessit latur
lacu m. de gravissimis periculis & calamitatibus, in open.
quibus ut in lacu fahido iactabam demorsus. Christus hac de se,
pro suis, dicere potest, ipse enim nostra sibi mala imposuit luenda.

pro liberato gen &
humano gratias Deo
patri agit, & illi se
in

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

PLATE XIX

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

PLATE XX

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

videntur athena infelicitatis periculum; salutem partem ..
annunciari tua consilia hominibus multiplicati dicendum
 esset multiplicata quia refertur ad cogitationes quae vox lati-
 ne generis est feminini, graecè vero masculini, Diadoxio p̄s
 quod genus interpretis retinuit.

7. oblato oblatio est rei incruenta, ut panis, Simula &c.
sacrificium, immolata, ut agni, tauri &c.

noluit. voluit ad significandam expiationem, ut umbras ve-
 ritatis, noluit ad faciendam. minus grata tibi fuerunt.

auris i. corpus, pars pro toto, & ea maxime ponitur hic eo
 quod obedientia xi. mortem a patre imperatam suscipiens
 laudetur.

pro peccato expiando, quod erat ab holocausto diversum. Vide
 Levit. c. 4. n. 2. Et pro peccato et sacrificium

8. In capite libri. in prima
 id est, posteriori parte libri nempe legis, sacrae scripturae, & in capite
 Hoc scriptum est de me, idcirco me venturum, nasciturum mo-

In capite in summa.

~~hoc est caput~~, haec
 summa hoc legis
 compendium & caput
 est ut veniam.

In medio. Sub. posui, statui.

10. Iustitiam tuam. legem,
 praecepta .. salutare. salutem, salvatorem, redemptionem.

finis enim & cumulus
 legis christus.

Dixi celebravi, praedicavi.

13. iniquitates meae. p̄na
 iniquitatum quas meas feci, dum eas suscepi expiandas. Is. 51.

Non potui ut viderem videre illas non potui: tantus erat earum
 numerus. humano more ac modo loquitur.

Psalmus XL.

Beatus qui int.

Eos a quibus in calamitate fuerat recreatus, laudat: que-
 ritur de inimicis, opem Divinam implorat.

1 Qui intelligit s. qui arumnosi calamitatem considerat, ut eā
 sublevet.

4. lectum doloris e. in quo ja-
 cebit morbo vexatus. stratum cubile. versasti stravisti
 et excussisti, ad eum modum quo solent incussis manibus volvi
 ac revolvi culatrae pluma facta, ut aegroti mollius cubent. Deum
 alloquitur.

7. Si ingrediebatur .. Si unus
 quisquam ex illis meis inimicis domum meam inibat, ut me
 inviseret, velut officii causa, vana loquebatur verbis ad simul-
 andam amicitiam compositis, & mendacibus utebatur, quasi reve-
 ra doleret meam sortem: tacitus autem & sibi, i. s. seum, iniqua ver-
 sabatur in me consilia, & egressus foras loquebatur in idipsum, i.
 simul; nempe cum aliis meis inimicis, quibuscum de me detrahebat.

9. Verbum iniquum. decreverunt è medio me tollere. vel, puta-
 verunt nunquam fore ut è morbo, è calamitate hac emergerem,
 & lata quasi sententia morti me addixerunt. At numquid non
 resurget is qui jacet aegrotus & in lectulo quiescit. excitabitur, exur-
 get.

171

171

1. In nomine domini Amen.
 2. In nomine domini Amen.
 3. In nomine domini Amen.
 4. In nomine domini Amen.
 5. In nomine domini Amen.
 6. In nomine domini Amen.
 7. In nomine domini Amen.
 8. In nomine domini Amen.
 9. In nomine domini Amen.
 10. In nomine domini Amen.

Graduale XI

1. In nomine domini Amen.
 2. In nomine domini Amen.
 3. In nomine domini Amen.
 4. In nomine domini Amen.
 5. In nomine domini Amen.
 6. In nomine domini Amen.
 7. In nomine domini Amen.
 8. In nomine domini Amen.
 9. In nomine domini Amen.
 10. In nomine domini Amen.
 11. In nomine domini Amen.
 12. In nomine domini Amen.
 13. In nomine domini Amen.
 14. In nomine domini Amen.
 15. In nomine domini Amen.

- 10 pacis mea. qui pacate mecum & familiariter vivebat. magnificavit. palam & aperte me subvertit: gloriam sibi ex mea prolapsione ac laudem quasivit.
- 11. resuscata. dext. hæc proprie dicuntur. Chal. dicit, a morbo ^{libera} me. voluisti me - dilexisti.

Psal. XLII.

Qmdm d.c.

Dofiderium templi, caelstis patria, Dei.

- 3. Ante faciem Dñi. ante tabernaculum, ubi arca & Dei Majestas presentior, propter oracula qua huc edibantur. ^{tus sum.}
  - 4 panes. loco cibi: oblitus cibi, totus in lacrymis fui, iis quasi pas- ubi est Deus tuus? cur te tot malis non eripit? vel, Quem Deū colis? qua tua religio est, versaris enim in montibus ac solis locis.. hæc enim David fugiens saulem, canit.
  - 5. recordatus sum. mecum reputavi. & effudi. & anima, dolori ^{Effudi. Ex angustiis et dolore, laxavi} meo quasi habenas laxavi: imo etiam gaudio, dum cogitavi fore ut brevi domum Dei pervenirem; ibique exultarem & ei confiterer laetitia sensu non minori, quam ii faciunt qui epulas maxime diebus festis, peracta re Divina, celebrant. Græce & Chald. est pro epulantis populi festa celebrantis εορτάζοντος. Sonus. qui erit sonus, qua vox mea similis erit vocibus epul-
  - 6 Salutare. pro salutari. vel, dicam illi, tu es Salutare & animum. Vultus mei. ad quem oculos convertere soleo, postulans opem. Salutare vultus mei Qui data salute vultum meum lætitia per-
  - 7 ad meipsum. in meipso, apud meipsum. de terra I. te invocabo in hac arca Jordanem, ubi versor, ter- ^{fundet, de-} ra & solitudine, & ex hoc Hermonio monte modico, qui vicinus est, quem adire & aspicere saltem possem, ulterius progredi Sauli metu, non possum. S. Abyssus. est abyssus aquarum vorago, & gurges in altitudinem depreffus, qui dum savit Calamitas una tr- tempestas, ventis mare attollentibus ac deprimentibus, alius ex ^{hit aliam, te instante et me miserum, quasi repetitis fluctibus obruente.} alio velut aperitur atque excoavatur, ita ut abyssus una, appellare aliam & gignere videatur fluctibus modo, hic, modo illic discedenti- bus & barathrum immane pendentibus: Sententia est. calamitatem unam alia sequitur, malum præteritum gradus ad futurum est.
- in voce c.t. te interim aquas e' caelo, quasi laxatis cataractis, effundente, magno cum s'trepitu. cataractæ sunt claustra qua- dam stagnis apposita qua reuelli solent identidem ut aqua effluant: item prærupta loca per qua fluvii cum impetu decidunt. excelsa pluvia, procella, tonitrua. μετέωρα. In die. certa die, quam deus novit, præsto mihi erit auxilium Divinum: pro quo gratias illi agam nocte, opportuno t'pore & quieto. Græca et Hebræa loquunt Mandabit

Handwritten text at the top of the page, including the word "vivebat" and other illegible words.

Blat. XII.

Handwritten text in the upper middle section of the page.

Blat. XIII.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text in the lower middle section of the page.

Handwritten text in the lower section of the page.

Handwritten text at the bottom of the page.

Psalmus XLII.

Judicame D. et d.

Latatur se templo ac tabernaculo restitutum, ubi se rite sacrificaturum pollicetur.

" brevi restituendum

1. Judica. Deum innocentia sua hostem quasi appellat, rogatque ne cum impiis ardeatur a templo. Sancta Sanctis.

Discerne... dijudica: vel ne confunde meam causam & fortem cum impiorum causa: erue me eripe me ab exilio isto in quo cum infidelibus versor: ereptum hostibus, templo redde.

3. lucem favorem, gratiam. fidelitatem. fac appareant tua promissa quibus pollicitus es te tuis ad futurum. juventatem.

4. Satisficam. qui me gaudio perfundit, valetudine bona beat, perinde ac si vereretur in perpetua juventute ac aetatis flore. id vero ^{etiam} proprie David dicere poterat annos nondum 40 natus. quasi manu apprehensum duxerunt.

Psalm. XLIII.

Deus auribus..

Populus Dei eius beneficia in majores suos commemorat: se ab eo deditum hostibus, & prope desertitum dolet, ejusdem auxilium exposcit.

2. opus &c nempe illa Divina potentia ac munificentia opera quae postea exponit, dispersas gentes, Hebraeos in eorum sedibus & bonis constitutos. &c

antiquis. quibus vixerunt Moyses, Josue &c. Primis condita Iudaeorum reip. temporibus.

3. Eos Patres nostros: plantasti. in perpetuum habitare iussisti.

4. illuinao vultus tui. favor, benevolentia tua, patrocinium. complacui in eis. es tuus ac bonus omnibus cumulare nihil tale meritor voluisti.

5. mandas Salutes Jacob. qui jubet Jacobum servari a variis periculis: qui salutem dilecti populi, filiorum Jacob, mandata & committit v. g. Angelis tuis. Jacob est in genit.

6. In te i. n. v. c. Tuo freti auxilio nostros hostes agitalimus, & quasi tauni feroces cornibus pilas jactant, executioni. cornu. armis nostris, potentia & viribus. geremus.

9. laudabimur. gloriabimur: ejus ope ac praesidio rem bene

10. repulisti. videris abjovisse omnem illius curam. confudisti pudore nos affecisti, variis cladibus objiciendo. Non egredieris. non praebis agminibus (virtutibus) nostris, quasi omen auctorque certa victoria, ut olim Solbas. Deus in columna ignis & nubis exercitum antecedens, illi victoriam asseribat.

12. ovis & carum. quae ab lanio ad deas mactantur.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

4
13. Sine pretio. nullo vel vilissimo pretio. Et non &c. Nec magna, multa, pecunia summa fuit data in iis commutandis; cum ab hoste, instar vilis praeda venderentur, ^{quando} cum pecunia aut alia re mutarentur.

15. in similitudinem. parabolam, proverbium: ita ut cum de miseris & abominatis mentio fieret, Iudaei pro exemplo in medium adducerentur. Infeliciores est Iudaeo ac nequior. commotionem capitis. ludibrium, quod fit quassando caput.

16. contra me. è regione: ob oculos semper versatur.

17. à voce. prophetae voces & convicia exprobrantium.

18. haec oia. suam profitentur innocentiam, quò facilius opem diam & misericordiam exorent. Tot vexati malis sumus quamvis nulla nos tui ceperit oblivio, nec in fœdus in te nos teque pactum peccaverimus: quamvis a te legibus que tuis non defleximus, nec passus fueris aberrare nos a recto virtutis & pietatis tramite.

19. et declinasti. subaudienda est negatio, ^{atque} et ex priorum versiculi parte repetenda: quasi esset scriptum, et non declinasti ut clare Hieronymus ex Hebraeo exponit, veritque sic explicat Chrysost. Atchim Chaldaeus interpres nullam habet negationem. 1. illam in eo esse ut in latina in interpretatione subaudiendam: 2. sic exponit Tirinus: nos a quadam recta & benigna profectionis tuae ~~vite~~ via, in arumharum cladumque diverticula & praecepta projecisti.

explicari possent.

22. requiret. vindicabit, puniet. Sensus est: si Deum et ejus cultum abiecerimus, impune profecto nobis non erit: at cur, cum in ejus fide et obsequio stemus, tam graviter salvit? si te infenso & aduerso ~~pro~~ uteretur inimici tui; amici utantur a quo ex benevol.

25. anima. vita: corpus; nos toto corpore projecti stremimur humi, obruti malis, ab hoste conculcati.

Psalmus XLIV.

Erudavit c..

Laudis Christi Sponsi, et Sponsae ejus Ecclesiae.

1. qui commutabuntur. ^{qui} nempe ab infidelitate ad fidem convertentur. filii Core. eximii cantoribus. sub. da Aus. ad intellectum. quia dono intelligentiae opus est ad sensum psalmi assequendum; ut quod psalmus doctrina salutari & eruditione sit plenus: demque ista vocula monentur fortasse cantores ut singulas voces probe intelligant, et ita distincte clareque pronuncient ut ab omnibus intelligi possint. Menoch.

+
Pro dilecto. Salomone, & figurate proprieque, Christo. Et Hebraice titulus
etsi enim Salomonis cum Pharaonis filia nuptiae hanc psalmo est: Canticum amo-
conscribendo dederint occasionem, unde ab aliquibus Epi- rum :
thalamium, hoc est, Nuptiale carmen inscribitur, tamen
cum Divinas Chnchi nri cum Ecclesia nuptias decantare pa-
tet ex aliquot ejus versiculis qui de Salomone penitus ex-
plicari nequeunt: ac de X^o dicit Paulus explicat ad Heb. c. 1. De-

2. eructavit. pleno quasi pectore effudit: contunde me
non possum quin effundam ea quae mihi Deus monstravit intus, & qui lingua mea
erumpat plena suavitatis oratio: opda mea. Carmen is-
tud praecelsis dico, & cano in honorem Regis nempe Xⁱ Bas. expeditissimo scriba
Divinus utitur.

4. Femur latus. 5. intende. procure, impetum
fac in hostes tuos: vires tuas, quae in tua pulchritudine ac
dignitate praetertim posita sunt, exere. utl, arcum intende
exteive. Propheta. nempe regna prophetae veritatem &c.
deducete. hic armatus virtutibus regni tui fides mirum
in modum propagabis 6. in corda sub. intigentur,
nimirum sagittae; illa vero voces, populi sub te cadent pa-
rathesi sunt includenda. 7. sedes thronus.

Virga. Sceptum regni tui est Sceptum directionis, hoc est,
aequitatis & justitiae: regnum tuum summa cum justitia & aequi-
tate administrabis.

8. oleo laetitiae gratia divina,
unione hypostatica. Basil. Cyril. Aug. At Hebr. de gloria do-
nibusque X^o resurgenti datus exponit. 7. consortibus regni
sociis & cohaeredibus tuis sanctis.

9. Myrrha & gutta. idem sonant nisi quod gutta est lacry-
ma & liquor myrrhae sponte defluens a vestimentis. Sup-
ple halant, odorem fundunt. A domibus eburneis
educta e capsis, et armariis eburneis.
Ex quibus. Quae vestimenta tibi obtulerunt filiae regum
quorum odore te delectantur. Honore comitatu, pom-
pau.

Varietate. Variis ornamentis.

Adorabunt. subditi populi, omnes gentes X^m

Filiae tyri. Omnes alienigenae. ethnici. gentes.

Psalmus XLV.

Eorum. Marium. Ἡθαλασσῶν. in cor maris

Ejus. Maris. Fluminis. Quo alluitur

Hierusalem; manat e duobus fontibus. Gihon et Siloë.

Psalmus XLVI.

Cum Arca foederis introduceretur in locum
ipsi a Davide preparatum.

Elegit nobis.. Elegit dandam nobis instar suae
hereditatis, terram optimam. Vel, ut Graeci fo-
nant: Elegit in nobis hereditatem suam...

Speciem Jacob. Ut sit decus populi Israelitici.

Ascendit Deus cum arca, tubis clangentibus...

Psallite sapienter. Intelligite quid canatis.

Non ore tantum, sed mente pia et attenta psallite.

Populorum. Omnium tribuum.. quos vocat

Deos fortes terrae. Iudaeae primores, duces populi.

Psalmus XLVII.

Civitate Jerusalem... Monte Sion

Fundatur.. Aedificatura Iudaeis e Babylonia

reversis captivitate. Tres autem prae-

cipuas urbis partes commemorat, montem Sion

qui meridiem spectabat, collem Acora, obver-

sus aquiloni, et Salem ea pars vocabatur: ac

reliquam civitatem, quam Regis magni appellat.

Cognosceatur. habitare. Suscipiet defendet.

Congregati sunt. ut impedirent aedificationem.

Sic aedificatam et crescentem Deo favente.

Ibi Tunc... Conteres. naves inimicas, e vicina

Eilicia projectas ad excindendam civitatem

diffringes.

sicut audivimus olim Deum mira quaedam fe-

cisse, ut populum suum tueretur: sic facta modo

vidimus. Suscepimus consecuti sumus

Templi.. ubi eam imploravimus.

Secundum.. Pro magnitudine tua et potentia, me-

rito laudaris ubiq. gentium. Iustitia. Dum

tueris pios, impios plectis.

Filiae Iudae Montos, oppida... Iudaeae.

Judicia. sumptas de hostibus nostris panas.

4
Circumdate, completimini. . . manibus ambite.
Narrate. Ordinate, numerate, quibus et quot mu-
nienda sit turribus. Ponite c.v. Considerate quo
pacto firma sint propugnacula &c. Id operam date..

XLVIII.

Ternigena. Ignobiles. gnyevēs terra filii. Timoriatur, quin
Filii hominum. Nobiles. vix ¶ bene isc. filii virorum. ¶ Aia ejus &c.

Meditatio c.m. Effata diu a me et impense meditata. ¶ In hac tantum

Inclinabo. . . Advertam aurem, ut audiam quid loquatur In hac tantum
mihi Dominus. Parabolam. Effatum, sententiam. vita florebit.

Cur timebo. . . Quanam res in die iudicii, in calamitate, &c.
mihi metum afferet? Una iniquitas operum meorum. 20. Interibit. .

Calcanei. Per pedes opera significantur, ut vita per viam. Subibit sortem
Virtute. Potentia: opibus. Eos igitur non redimet etiam majorum suorum,
frater, non qui vis alius homo: quominus iustas Deo nempe mortem.
vindicti dent penas: neque illum placare poterit.

Pretium redemptionis a.s. Pretium quo redimat vitam
suam et servet a morte. Et laborabit Vivet in labo-
ribus mortalis vitae (subaudi non:) vel ironice dic-
tum puta, ut sequentes verticulos duos.

In aeternum. usque ad novissimum Orbis diem.

Tabernacula. . . Struxerunt domos a se declinandas;
a posteris et nepotibus suis habitandas.

Vocaverunt. . . Nomina sua imposuerunt regionibus suis.

Sic Roma dicta est a Romulo, Alexandria ab Alex^odro.

Honore. Gratia divina. Naturae excellentis.

Iumentis similis. Praesentia tantum et grata sensui
considerans, non futura, caelestia, et aeterna.

Hac via. . . Hac agendi ratio terrenis intenta com-
modis, causa est illis peccandi et pereundi:
tamen de illa gloriantur et sibi placent.

Sicut ovis. Macillo destinata. Vetruscet. . . Oper
honores sordescunt, peribunt. A gloria post gloriam.

Acceperit. Ab hac vita in alteram transtulerit. ¶

Psalmus XLIX.

Ex Sion species deorum ejus?

E caelo, e caelstis Hierusalem veni et cum virtute multa et maiestate. Vel de Sion exhibit lex et verbum. D. de Hieros.

+ vel. ad Evangelii lucem.

6. Sanctos ejus. Israelitas, populum Dei.

7. Incerta &c. Ita ut imprudentia et ignorantia mea peccata mea tribuere non possim, sed malitia mera et ingratitude...

Vide Lorinum in Argumento Psalmi, pag. 1036.

Feasti mecum mercedem, iustitiam cum Doeg. Bonum. Suave, dulce. conspicuo. iudicio et experientia.

B Melius Genibrardus. Tibi peccavi, fateor, et iustum te fuisse. agnosco ac iuste iudicasse cum me reum et ingratum ore Nathani, nomini tuo ac verbis tuis loquentis, me pronuntiasti. Viciste te fateor, et quoties me iudicaveris, toties a te recte condemnabor.

Deus Deorum. Rex regum, Principum, Angelorum. Terram homines, terra incolas.

Vocavit ad iudicium. et Caelum Angelos et sanctos.

Discernere. Distinguere, Secernere probos ab impios.

Congregate. Angelos aut ministros templi alloquor.

Qui ordinant. Qui servant ordinem ab eo prescriptum in sua lege, cuius principua pars sacrificia sunt.

Non in sacrificiis. Non te arguam et condemnabo quod omittas sacrificia prescripta, qua sedulo et sapemini offeris. Non accipiam. tuis o ego.

Meum est, penes me est, a me possidetur.

Illic iter. Hae est via qua pervenitur ad salutem.

Psalmus L.

Contra me. Coram. Ut iustificeris Misere mei ut iustus et fidelis apparas, quippe qui veniam mihi, et penitentibus omnibus. promisiisti.

Cum iudicaris. Ab improbis, qui te accusant, quasi qui non sis promissis. B Ventatem. Qua quis verè et sine furo peccatum suum agnoscit et confitetur.

Gaudium. Audita venia peccati et salute a te data.

Innova. De novo immitte. Amisum revoca.

De sanguinibus. Homicidio Vicia. peccatis carnis et sanguinis

C. Psalmus LI.

Contra oblectatores et Sycophantas.

Sicut novacula. Quae cum barbam radere debet, jugulum secat.

Præcipitationis verba. Quae homines in exitium agunt præcipites

Emigrabit. expellet, succidet. Radice Strepem, familiam

Expectabo nomen. operum tuam, tui nominis potentiam.

C. Bonae fac Αγαθωνων τ' Σιωβ. Bonam fac. Piam et sanctam. Adificentur. Perficiantur opera inchoata ad eius munitionem, ad aedificationem templi --

B Melius Genibrardus. Tibi peccavi, fateor, et iustum te fuisse. agnosco ac iuste iudicasse cum me reum et ingratum ore Nathani, nomini tuo ac verbis tuis loquentis, me pronuntiasti. Viciste te fateor, et quoties me iudicaveris, toties a te recte condemnabor.

Psalmus LII. Nonne Scient. Deum esse? eo quando sapient! † 59

Quoniam D. Ideo timebunt ubi non est timor, q. sermonis meos. Deur illorum potentiam (olla) confringet. qui erunt de Deo et eius in me beneficientiam predicabunt. Hebraeus habet

Psalmus LIII. Susceptor adiutor, defensor. Averte inimicis. A me in meos inimicos verte. | sermonem eius. Eius misericordia tribuam promissa eius

Psalmus LIV. In exultatione. Meditatione mearum calamit. | mihi facta, dico

A voce inimici. Propter minas et calumniarum ini- Declinaverunt. Inclinarunt, imposuerunt } coram. mihi falsa crimina. In ira. sua. Tenebra. Caligo mentis inerte, anxio, dubitantis.

Præcipita. Perde, obrue. Divide Fac ut inter se dissentiant: alii alia consulant.

Quoniam vidi. Ita forte confido, quoniam Hiero- solyma improbus et seditiosus abundat. } Quoniam si. Labor Proborum vexatio laboriosa. } Profecto si.

Narrabo. Dico meas miseras

Tu vero O Achitophel. Dux meus. Quem meis co- ptis, et interioribus consiliis, præfeceram.

Mors. Subita improvisa. Viventes. Vivi absorbe- antur humo rupta, ut Core, Datan, Abiron,

Appropinquant ut me opprimant. Mecum. contra me. Latine dicitur pugnare cum alio.

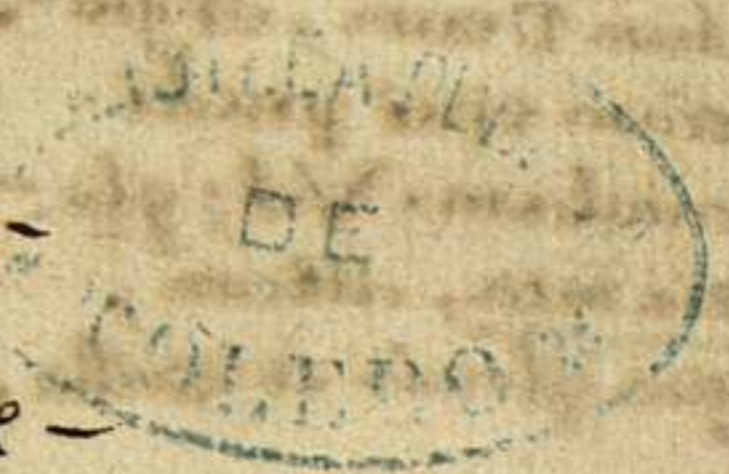
Communitio. Conversio ad bonam frugem. } et Hebraice Extendit. Impius manum in probos immisit, mala pro bonis retribuens.

Contaminaverunt Hebraice contaminavit. Divisi sunt Dissipati, per- cussi a Deo irato, cuius cor ad eos puniendos accessit.

Psalmus LV. Ab altitudine diei. a gravioribus periculis, ut a calo- re meridiani solis. + In Deo. Gloriabor et prædi- cabo divina beneficia, et promissam opem ab illo mihi †

Excitantur. Calumniabantur quod quod dicerem aut fa- Inhabitabunt. Subsident in insidiis, seque } cerem, in te sperabo. abscondent. legunt aliqui huius virtus initium cum interrogationis nota. timebo? an timebo. Superbos, potentes, excelsos hostes.

Sustin.

11. Verbum. Pro-
missorum ejus, &c.
†
12. Nota tua. Sacri-
ficia, quae tibi
vovi et promisi.
nempe Eucharistica.

Sustinuerunt. Expectarunt me ut perderent
Pro nihilo. Nullis precibus, officiis, adductus.
vitam a ruinas meas. In conspectu tuo. Ut
earum es memor, sicut promisti.
In me. In memoria habeo. In promptu sunt. †
In hunc viventium. In hac vita. Dum vivam.

Psalmus LVI.

†
Fac ut omnia poan-
tuam ad caelos tol-
lant, me librando.
‡
humiliaverunt
me, dejecerunt
ad te laudandum.
¶
vel: Age aua mea
surge ad laudan-
dum Deum, et glo-
riam ejus predi-
candam. Vel; glo-
ria mea, cithara,
qua glorior et exallo.

Misit. Opem. Veritatem. Fidelitatem in servandis
Dormivi conturbatus somnum inquietum { promissis
et metu suspensum habui.
Dentes. calumniantium voces et mendacia.
Exaltare super caelos. De caelo impetum fur in ^{inimicos} meos
Gloria tua. celebretur. † Incurvaverunt. Me, ut
feram captam, obtorto collo, dejecerunt humi. ‡
Paratum. Ad res prosperas atque adversas. ¶
Exurge gloria mea. Deus meus, quo patrono glorior. ¶
Exurgam. ad laudes Dei canendas.

Psalmus LVII.

Si verè. Si ex animo justitiam colitis et laudatis
id ostendite in mea et Saulis causa.
Alienati. deerraverunt a via veritatis et justitiae.
Furor. Ita furunt et sa viunt contra innocentes, ut
angues pestiferi, et uspides, quae ne incantentur
cauda aures obturant. Sapienter. perite.
Molas. Dentes molares. Intendit. Deus
Infirmentur. Profligentur, percant.
Rhamnum. Est spina durior et fortior. Prius igitur
quam vestra malitia se comboraret, in star spinae
tenuioris et mollioris, quae sensim evadit in rhamnum,
Deus vos vivos videntesque perdet.
Et dicet. Quare quispiam num quis sit virtutis fruc-
tus? Ess. magnum sciet, cum injustos puniri conspiciet.
Manus suas lavabit

Psalmus LVIII.

Ceperunt. Capere conati sunt. Insidiati sunt (Heb.)
LXX. Ἐθίγωσαν. venati sunt. Intende attingere.
Cucum. Vixi. Visitandas puniendas ~ inopia
Convertentur. En illa punitio impiorum, fames, &
loquentur. De me detrahent.
Quis audivit? Nemo, inquit, nos audit. & at De⁹ audit.
Ad te custodiam. Apud te reponam, ut in loco tuto.
Ostendet. Ultionem de inimicis meis.
Ne occidas eos. Ut diutius sint miseri: et mei subditi
Semper meminerint paena de illis sumpta.
De pone. De gradu dignitatis, in quo stant,
Delictum. Propter ipsorum calumnias, superbiam...
De execratione. Tanquam mendaces et execrandi
ubique male audient; et peribunt male excisi,
a te et consumpti. & irato,
Dispergentur. ad quaerendum panem, quem cum
minime invenerint, murmurabunt.

Psalmus LIX. L. II. Reg. 8.

David Idumaeos bello petiturus, Deum invocat.
Repulisti nos. Olim, quasi tua indignos cura:
Destruxisti. Tradens Philistaeis Moabitis, &c...
Vino compunctionis. Non hilaritatis. Arrumis nos
inebriasti, pro stupore et angustia.
Significationem. Significasti et docuisti quam
ante possent fugere minacem arcum tuum. Nem-
pe penitentia, oratione, &c. Idem fac modo: libra me.
Deus locutus est. Edidit e⁹ Sanchuario suo hoc ora-
culum, et promisit mihi fore ut ad epta victoria
gaudiam, et Samariam (cujus urbs Sichima, seu Sichem)
dividam meis militibus: nec non vallem in qua olim
Jacob fixit tentorium: ubi urbs Socoth.
Meus est Galaad. Mea jam est regio Galaaditis et Tri-
bus Manassis, quae trans Jordanem. Item tribus Eph-
raim, quae cis Jordanem, cujus strenui milites caput
meum et solium tutantur.

Rex Regia tribus. Olla. Regio uberri-
 ma, ex qua, ut ex olla plena, spero me accip-
 turum cibaria ad satietatem, cum eam subigero.
Extendam. Ponam vestigia alienigena Philistaei.
Civitatem. Caput Idumaea. certantibus.
Non ingredieris. Non vis, videris nolle praerire nobis

Psalmus LX.

A finibus terra. Angulo Iudaea, ubi exulo.
Petra. Arce, loco tuto, munito. Odolla.
Tabernaculo. In tua tutela, ut in tabernaculo tu-
 tissimo, commorabor dum vivam. †
Dedisti hereditatem. Eorum bona et felicitatem in-
 corum liberos, posterosque propagas. † Regis. Meos.
Quis requiret? Nemo: erit enim omnibus in promptu
Sic. Ita nimirum si me compotem voti facias.
 vel: his de causis.

Psalmus LXI.

Nonne Deo. salutare. Salus. salutaris. Servator. Simi.
Hominem. Hunc. me. Insuperficis. Insuperficie cona-
Parieti. Vos applicatis ad everendum parietem.
Depulsa. labanti, male composita. { Emigrabo.
Verumtamen. Sane, utique { Dejiciar,
Pretium. Pretiosum honorem, τιμήν. { expellar.
Cucumi. Ut eorum insidias et arma vitarem. †
Stateris. judiciis suis. De vanitate. ppter vanitatem. †
In idipsum. Simul. omnes. vno consensu.
Semel. immutabiliter. sententia non revocabili. †

Psalmus LXII.

Deus D. meus Multipliciter. Variis modis: multis de causis.
ad te ... Terra deserta. Deserto Iudaea (1. Reg. 22)
Hebr. In stativam Sic in sancto. Sicut in tabernaculo et templo tuo.
si ascendant ip- Apparui tibi. Steti coram te, colui te, oravi...
si pariter, levio- Supra vitas. Pluris facienda quam ipsa vita
ris sunt vanitate. Partes. Præda. Inferiora t. tumultum.. inferos. Rex. ego.
 † Patientia mea
 Expectatio: Sp. d. vico
 μὴν: non xapregia.

Exaudi...

† in templo ero
 assiduus, cum
 ab exilio rever-
 sus fuero.

‡ Juris me restitu-
 endum in patri-
 am spero, quia
 haec a Deo tanquam
 hereditas data
 nobis est.

1. Subiecta. De-
 pendent, obno-
 xia.
 2. Amplius. Mul-
 tum, graviter.
 † 4. Cucumi. Vir-
 tendum cucurre-
 runt: ἔδραμον.
 et apertius Hebr.
 † 9. Spisi de vani-
tate, nati, conre-
ti sunt. †

Psalmus LXIII.

Rem amaram. Χεῖρα τρυφόν. Arcum amare ac
letaliter ferientem. Sermonem. consilium. Exaudi D.

Narraverunt. Deliberaverunt, leaverunt.

Defecerunt. sua spe falsi sunt. Ad cor altum. Ho-
mines occulta et profunda verfabunt animo consi-
lia, sed Deus altiora cogitabit et perficiet.

Sagittae parvulorum. tam irritae quam quae a pueris in-
firmatae sunt. Eorum calumnia fuerunt ^{figuntur,}

contra justos quidem invalidae: at ipsis auctoribus
nocuerunt. Hebr. Offendunt se ipsos lingua sua.

Conturbati sunt. Attoniti. Eos. a Deo punitos
timuit. Deum vindicem. Opera Dei. Iustitiam
inpuniendis improbis, beneficentiam erga bonos.

Psalmus LXIV.

Votum. Gratiarum actio pro soluta captivitate Babyl. Te Decet.

Ad te. Laudandum mortales omnes, Iudaei praeser-
tim, Hierosolymam confluent: idque ut fit exaudi ^{Exstructo in mon-}
orationem, qua hoc a te peto. ^{te in Sion tabernaculo}
^{ad reponendam}

Verba. Facta crudelia Chaldaeorum nobis, te vindice ^{Arcam precatur D.}
dominantium, oppresserunt nos: liberabimur ^{ppheta ut dimissis}
cum propitius ero peccatis nostris. † ^{populi iniquitatibus}
^{et excusso vicinorum}

Aequitate. Iustitia, sanctitate. Mari. Insulis ^{hostium iugo, undique}
^{fieri tuto concursus}

Preparans. Creans. Laudat Dei potentiam, quas in ^{possit ad templum Dni.}
liberando suo populo elucet, ut in aliis eius operibus. ^{Totus psalmus pot}

Terminos. Extremas terrae oras. Signis tonitruis, &c. ^{accommodari ad}
^{ecclesiam, aut caelum.}

Flumen Dei. Ingentia flumina.

Exitus matutini. Εξόδος πρωίας. Aurora dilucida. ^{Per siderum ortus}
^{matutinos tum}

Delectabis. Exhilarabis. Vesperae. Εσπέραις. ^{vesperinos, & hi-}
^{larabis homines.}

Illorum. Hominum. Quorum cibus aquis temperative ^{Exitus Hebr. et ortus}

Coronae. Annuae revolutioni, vicissitudini tempestatum,

velut in orbem redeuntium.

† Beatus quem assumpsisti. Elegisti in populum peculia-
rem, quem tibi proximum (in templo tuo) fecisti. Hebr.

‡ 11. Rivos. ἀνδρακας, sulcos.

Jubilate. Mentientur tibi. Subjicientur inviti, et simul abunt
voluntariam servitutem. Ore servient, o aīo.
In flumine Jordane. Josue c. 3.

Ibi. In hisce prodigiis. In ipso. Non in nobis.
Qui exasperant. Deum peccando irritant.
Non exaltentur. Non superbiant, quasi possent per sese
eius poam et manus effugere.
Distinxerunt. Distincte pronunciarunt.
Propterea. Quia iniquitatem non aspexi.

Psalmus LXVII.

Excurgat. Arca in locum destinatum prodeat.
Deus poam suam non amplius, quasi dormiens
Iter facite. Locum date, viam aperite. Dissimulet.

Qui ascendit sup d occasum. In tēb tenebras.
Turbabuntur. Impi; adest ultor viduarum...
In loco sancto suo. Habitat in Hierusalem.. in
Unius montis. Unanimes. Moyses & templo..

Vinctos. Israelitas ab Aegyptiis oppressos, qui pot-
iva Deum irritaverunt, et in deserto s. sepulti.
Terra mota est. Cum data lex in Sinai.

Etenim. Etiam. Distillaverunt. Manna. naī.
A facie. Beneficio Dī legem promulgantis in Si-
Hereditati tuae. Populo Israel; et mortuos ab eo
propulsabis... Parasti. Cibum, vittes...

Rex virtutum.. Deus exercituum populi sui dilecti.
dabit ad ornandam domum suam dividere spolia.
id est, in eo maxime ostendet gloriam et fortitudinē
populi sui (qua domus est sua) quod Chananaeorum
gentes debellabit, et eorum spolia dividet.

Si dormiatis. &c. Postquam terras (sortes xanēss)
Chananaeorum, sorte vobis distributas acceperitis,
et in iis placide considebitis; tunc similes eritis
pulcherrimae columbae (avi pacificae) cujus penna...

Dabit verbum
Eloquentiam
prodigiis comi-
tatam..
Evangelizantibus.
Moysi et Aaroni,
populum do-
centibus.

Dum discernit. Quando Deus unicuique tribui-
suos rectores et duces quasi totidem reges, assigna-
verit, tunc Hebraei tam alte se supra ceteras gen-
tes efferent, quam alte surgit mons Selmon, quam
late splendet cum sit nivibus in vertice coopertus.

† aut shipatus
† In iis. Inhe-
cos: Eorum
dorsum videntis.

Mons Dei. Altissimus. Pinguis. in ima parte ferti-

Coagulatus. Lacte et caseo abundans, ob pasua-

Ut quid. An putatis alios montes aequae pinguis-

Habitare. Ut illi fertilitatem perpetuam conferat.

Currus Dei. Quo vehitur cum descendit in mon-

tem Sinai; compositus erat decem Angelorum

millibus: decies mille cuplex. †

Ascendisti. Ex Aegypto, in montem Sinai.

Captivitatem. Hebraeos Aegyptiaca servitute oppressos.

Acceptisti. Spolia Aegyptiorum, quae Hebraeis dedisti.

Etenim. Insuper. Non credentes. Cepisti, tibi sub-

egisti, eos qui non credebant Deum in medio popu-

li sui habitare, autoremque esse tot mirabilium.

illos ad veram fidem et religionem convertisti.

Inhabitare. Ut in iis Deus habitet.

Die hodie. Salutarium. Auctor nostrae salutis,

et omnium bonorum.

Salvos faciendi. Itabens potestatem salvandi.

Exitus. Effugium, liberatio.

Verticem capilli. Caput superbum, audaciam.

Convertam. Abducam. Basan. regione fertili: eos,

ut olim Pharaonem, in mare projiciam.

Pes tuus. O Israel. Ab ipso. Sanguine, quem canes

tui effusum ab inimicis lingent.

Ingressus tuos. Tua itinera, res attingas, cum an-

te populum tuum in deserto gradieris.

Qui es in Sancto. In caelo, in Atemplo.
 Prae venerunt. &c. Moyses, Aaron, proceres Hebraeorum
 praevenerunt reliquo populo ad laudes Dei celebran-
 In Ecclesiis. Caetibus singularum tribuum. Das
Fontib. Israel. Prophetis, miraculis, promissis po-
 pulo Israel factis. Inde copiosa laudum Siges.
Ibi Benjamin. In istis caetibus aderit tribus Benja-
 min, qui minimus filiorum Jacob. cum suis Prin-
 cipibus, qui praesuavitare divina laudis et eius
 beneficiorum contemplatione, vixerunt sui compotis.
Manda. Adhibe tuam poam ad ea confirmanda
 qua in nobis inchoasti. A Templo In templo.
In crepa. Comprime, arce, hostes nostros, lanceis
 (qua fiunt e calamis) et sagittis, armatos.
Congregao. Hostes nostri congregati sunt, instar
 taurorum, in medio armento dominantium.
Ut excludant. Ut eos ejiciant de terra promissae
 qui probati et grati sunt tibi, instar argenti puri.
Ligati. ad petendam pacem, et jungendum foedus.
Aethiopia. Prius aegypto veniet ad sacrificandu Deo.
ad Orientem. Unde fons lucis. Haec pars caeli nobiliss.
Vocem virtutis. Prodigia solo verbo patrabit.
In nubibus. Nubas ipsas pertingit ac superat.
Sanctis. Hebraice, Sanctuarius, v.g. Sinai...

Psalmus LXVIII.

Salvum me fac...

Non est substantia. Solum solidum, ubi figam pe-
 dem.
Qua non rapui. Expetebant a me penas peccato-
 rum, qua non admiseram, ut probe nosti, Domine,
 cui non latet si quid insipienter et prave comisi.
Non erubescant. non despondeant animum ac
 desperent, si me viderint a te destitutum.
Propter te. ut tibi utascenti peccata mea morem gere-
 rem.
Zelus domus tuae. Amor tuae gloriae: legis tuae, quam
 video ab inimicis tuis meisque proculcari.

Operui. Obvolvi caput meum, ut lugentis solent,
quando jejunabam. Oraoem tibi offerebam.

Tempus. Ita pater, quoniam sic e placitu ante te.

In veritate. Ut veritas constet promissis tuis,

quibus salutem es pollicitus te invocantibus.

Neque urgeat. Non claudatur os putei, in quem cecidi.

sic enim spes omnis evadendi praeripere tur.

Fiat mensa. Cibi, qui illis apponentur. Similes sint

et cae, quae aures capiendis laqueo, proponitur. Ve-

nera sunt, non cibi salutare. Ut ita puniantur vi-

cissim ob mela quae mihi intulerunt. (rehibuo ds.)

In scandalum. Res vel optima (ut tibi exquisiti)

sint illis occasio ruinae, exitii, et peccati.

Appone. Castiga noxas eorum praehibitas, futuris

et novis peccatis, non infundendo malitiam, sed sub-

ducendo gratiam efficacem. Placebit laus mea.

vitulum. Sacrificium vituli. Ejus. Dei.

In te Dne

Psalmus LXX

LXX.

In te confirmatus sum. In te spem meam firmiter

collocavi, jam inde ab infantia mea. Super te in-

Litteraturam. Litteras profanas, negotia saeculi. nixus: tuo praesidio fir-

Potentias Dni. Opera divina potentiae. Ejus poa nitar tus, ne caderem.

Iustitia. Qua servas promissa; probos fovet, plechis malos.

Usque nunc. Me docuisti usq in pntem Diem.

Pronuntiabo. Pronuntiavi. Futurum pro pnti - Hebraice

Brachium. Poam. Potentiam. Nempe Dono annunti-

Usq in altiss. Etiam illa insignia opera ...

Ostendisti. Immisisti mihi. Abyssis. Morte, tumulto.

Vasis - Instrumentis, organis ...

Deus iudicium.

Psalmus LXXI

Judicium tuum. Aequitatem in iudicando similem tuae.

Montes. Montium incolae. Montib. abundat Judaea.

Post retinere futurum. Tunc post, nunc. sequitur punctum.

4
Supra extol-
letur... sigis
caelos Libani
supra caelis.
Hyperbole.

Coram sole et ante (coram) lunam. Nempe tandiu
quandiu Sol et Luna stabunt. Semper.

Sicut pluvia... significatur clementia regnantis.

Donec auferatur luna. Nempe in Orbis occasu.

A mari Rubro: usque ad mare Mediterraneum.
a flumine Euphrate. Terminos Aegyptum quo ter-
ra Sancta et regnum Salomonis claudebatur.

Tharsis. India: insularum Orientis.

Iniquitate. Dolis, crudelitate facinatorum.

De ipso. Neque autem pro ipso Deum orabunt: vel
per ipsum: eius nomine

Firmamentum. Frumentum, quo sustentatur vita. †

Floribunt. Multiplicabuntur civis, &c.

Psalmus LXXII.

Quam bonus...

Pine effusi s.ⁿ Pene sum prolapsus, accusando Dei
providentiam. Zelari. exarsit pro indignatione.

Non est respicitus. Non respiciunt, neque in mentem mortem
confidunt nisi diu victuros, et placide morituros

Firmamentum. Diuturnitas.

Adipe. Nimia felicitate. Transierunt &c. Omnia
votis eorum responderunt. Totos se implendis cupidita-
tibus suis dididerunt. Vixit felicitas ipsorum vota.

In Excelso. sub. loco. In excelso positi loco; divites et
honoribus aucti, impie de Deo locuti sunt: imo de
rebus humanis, de divina orbis gubernatione...

Convertetur. Vulgus fidelium convertetur ad ea con-
sideranda, et dicet: Ergone impii plenam bonis vitam vi-
vent?

An Deus haec novit? et silet [Excelso] quid vult?
An Deus excelsus, oia gubernans, haec scit?

Et dixi &c. Frustra justas et probas esse studium.

si dicebam... &c. si ut vulgus, ita loquebar, videbam mihi
condemnandos esse amicos & filios suos, qui venem
inopia laborant. Et in commodis.

Propter dolos. Dolosam eis felicitatem tribuisti. †

†
Hebr. In lu-
brico posuisti
eos.

20 In civitate tua. In caelo. imaginem
ipsorum. Umbratilem et imaginariam, pictam,
non solidam, felicitatem et gloriam.

Ad nihilum re-
dactus sum. Est

21. Quia. Certe. Pra indignatione et inscitia
hujus mysterii exarseram sane, et velut hebet
acmentis impos nesciebam quomodo verterem.
Sed, instar jumentis, desii quarevere curiose causas
tuae providentiae, meque totum illi gubernandum
subjeci, nec ab amore tuo et voluntate discessi.

Hebr. Insipiens
et pene bellua
evasi. Symmach.
vertit ²avem qm quor.

24. Tenuisti.. Turbo cum ita me subjectum tibi
vidisti, tunc, ut dominus jumentum, aut patibsi-
lium solet, gubernasti me...

Psalmus LXXIII.

Ut quid Deus.

Calamitatem populi describit, et opem postulat.

3 Redemisti.. Liberasti populum a multis ca-
lamitatibus, ab Aegyptiis, Chanaanais, &c.
perge illum liberare. virgam. Regnum tu
um hereditarium et sceptrum. Mons Sion. Sub-
audi ipse est. In eo, redundat hoc. Ita Hebraei.

+ ut poni so-
lent a victo-
ribus

Potest exponi de
virga qua menso-
ret haereditatis
praedia metiuntur
et distribuunt.

4 In finem. In perpetuum. Malignatus est.
impie et male fecit. In sancto. Templo: populo.

Ille ipse est qui
nunc vastatur:
quem olim inha-
bitasti.

5. Gloriati sunt.. Multa dixerunt arroganter contra
sanctissimas caerimonias..

6. Signa. Vexilla sua fixerunt et trophaea in exi-
tu viarum, in portis, compitisque non cognovimus
suam impietatem, penas sibi imminentes. +
super summum. In fastigio templi, in urbis
tamibus..

Donc eos con-
terus, perda s q.

te auctorem esse
sua victoria, &c.

7. Eam. Domum tuam, hereditatem tuam.

10. Signa nostra. Prodigia in populi nostri gratiam
edi solita. cognoscat nos. Deus. Non fauebit.

Conveniunt haec
maxime tempo-
ribus Antiochi
Epiphani & Macha-
baeorum.

12. Ut quid avertis. Ut solent qui aliquem repellunt.
aut aliquid e sinu patiuntur decedere, quod antea
utraque manu pectori appressa complectebantur.

nempe quod
t inimicus populus
tibi exprobravit
infirmam et im-
potentiam, hinc in-
quam qui tuam po-
tentiam tot prodi-
gis declarasti.

π
ipsis domibus nos-
tris abundant, quas
nobis empuerunt.
aliter alii expo-
nunt. Obscurati
terre nempe loci
obscuri terre, an-
tra subterranea
replentur carbonibus
in quos inique con-
jiciamur.

Confitemur.

13. Ante scula. jam inde ab orbe condito, sal-
vum praestitit gentem nostram coram oib. populis.
vel in Palastina, qua medium habitabilis terrae
locum obtinet.

14 Confirmasti. Firmum et
solidum reddidisti. Draconum. Aegyptiorum
qui nos devoraturi siquebantur

15. Draconis. Pharaonis. Escam. illum spoli-
andum, ejus spolia a thopibus, maris arabici
vittora incolentibus, objecisti. Erant illi hostes

16. Fluvios Ethan. Fluvios fortitudinis. (Aegyptiorum,
fluviis fortes et copiosos, qualis est Jordanes,

Hujus. Quod dixi: vel, quod sum dicturus
Obscurati terra. Ignobiles, viles, inimici nostri

omnes sunt praeda, quam abstulerunt & domibus
nostris inique spoliatis: π

Psalmus LXXIV.

Cum accepero tempus. Cum tempus a me praesti-
tutum advenerit. justitias judicabo. Judi-
cium justum, ita ut justitia dici possit, exerabo.

Liquidfacta est terra. Tabescit, calore solvetur.
Confirmavi columnas ejus. Terrain aeternum
stabit, quamvis concussa supremo die.

Neque ab Oriente. Subaudi, effugium aut
auxilium contra Deum judicem, patet.
a desertis montibus. A meridie. Judaea mon-
tes Arabia deserta prospicit, meridiem versus.

Calix. Vendo mero plenus. mixto. face.
Chald. Plenus mixtione amaritudinis.

Ex hoc. Ore, vel loco, in aliud os, vel locum.
Fax. Aeternum supplicium.

Et omnia. Deus haec videtur loqui.
Cornua. Potentia, gloria.

Annunciabo. Laudes, opera, Dei.

Psalmus LXXV.

In pace. In urbe Ierusalem, quae visionem pacis sonat, domicilium sibi pacificum elegit.

Notus in Iudaea...

Illuans tu.. O Deus, e caelo velut ex aethere et alto monte fulmina coniecisti, quorum fulgore perterriti hostes nostri et conturbati sunt: imo plane perierunt, et armis, opibus, poa, nudati. ab increpatione tua. Te objurgante, persequente,

+ Ex tunc quando irasceris.

Dormitauerunt. Obierunt in rodapoiis pumiente.

Qui erit terra. Neminem ausum arma sumere. In iudicium ad castigandos hostes nostros.

Cogitatio hois.. Homines ista cogitantes, et recogitantes (reliquia cogitationis) te laudabunt, et festos dies in tuum honorem instituent.

In Hebraeo, pro cogitatio hominis, legitur, ira hominis.. Nempe hostes irati fractique cogentur laudare te; ac si quid rursus moliantur, totum hoc tuae gloriae seruiet.

Sunt qui velint hoc in Psalmo describi victoriam de Assyriis & Sennacheribo partam. Id si est ita, Psalmus a Davide scriptus non fuerit, nisi dicatur afflatus prophético spiritu cladem Assyriorum praevidisse.

Psalmus LXXVI.

Voce mea..

Contra eum. Coram eo. Evantior auct.. Defecit. Prae marore. Deiectus et conturbatus est.

+ tere Exaltis ut postquam suos ad tempus viliti deseruit, eos dsm revisat ac liberet.

Dies antiquos. Opera Dei preteritis seculis edita. Alternos. ab orbe condito lapsos. an' duos.

Scopelam. Versabam, et agitabam cogitationibus variis, ut scopis quibusdam. + Purgabam..

4. Vigiliis. Custodes, quod dicitur, excubitores.

Projicit. Nos destituet, arumnis obiciet.

Complacitor. Placatione. Apponet. Junget iram in meam.

+ Scrutabar causam calamitatis meae, et remedium.

Nunc capi. Nempe intelligere quae mecum anxie volutabam. Capi sperare, marorem deposui: nunc demum capi intelligere hanc esse mutationem dex

tere +

Hæc mutatio. Vel mea dejecti prius. in auro
et ad spem latitiamque traducti: vel ad vir-
situdinis in prosperitatem.

In sancto via tua. Opera tua sancta.
In populis. Aegypti, Chanaanitidis. Sicuti.
filios Jacob a quo geniti: et Joseph, a quo nu-
vit, quia undecim tribus a Jacobo propagata,
reliqua duæ Ephraim et Manasse, a Joseph.

Aqua. Maris Rubri. Vocem. vel to-
nantes nubes, vel imbre copioso defluentes.
Sagittæ tuæ. Fulgura, fulmina. Consciaes
In rota. In modum rotæ, ac turbinis. Vel;
in rotis currum Aegyptiorum.

Attendite

Psalmus LXXVII.

Prodes ab initio. Sententias et effata de rebus
ab orbe condito, ab initio et primordiis gentis
nostræ gestis. Quanta Quæcumque.

Narrantes. Nempe patres nostri: vel, eorum filii.

Suscitavit. Constituit. Testimonium. Legem.

Non direxit. Non intendit aium suum ad im-
plendam Dei legem.

Creditus. Confirmatus, stabilitus. Et in quæstione.

Filii Ephrem. Qui præ ceteris Israelitis bellicosi:
et multi. Itaque pro universis Hebræis accipi
possunt. Converti - fugati.

Taneos. Tanis, Aegypti civitas primaria.

Tentaverunt Deum. Experiri an esset omnipotens,
et beneficus, voluerunt, dubitantes an...

Male locuti sunt de Deo. Quasi eos eduxisset
ex Aegypto mactandos fame in deserto.

Distulit. Opitulari: iudicans indignam rem
esse, præter et querelas iniquissimas. Statim exaudire
vel, distulit eos introducere in terram promissam: †

Ignis. Qui devoravit extrema castrorum. Num. XI.

Non crediderunt. Deum posse aut velle opitulari: †
salutari. Salute ab ipso consequenda.

† vel, dissipavit,
reiecit, a se
repulit.

† non obedi-
verunt Deo.

Et mandavit. Nihilominus, de posita ira, iussit
Pandem caeli. Ex aëre demissum, angelorum opera. In his omnibus
Transtulit. Removit. Africum. è mari flantem. Post tot prodigia

Adhuc &c.

Impediuit. Morbis, morte, constrictos oppressit. †

In vanitate. Instar fumi evanuerunt.

Fict, disperdet. Factus est, dispersit

Abundavit ut averteret. Abunde, prolixè avertit.

Spiritus vadens. Similes sunt vento, transeunti, &c.

Conversi sunt. Ad ingenium redierunt.

Imbris. Aquarum scaturigines, oue enuata, neque enim
pluit in Agypto. Canomyiam. Omne genus muscarum.

Crugini. Arugo, seu rubigo in segetibus, est

vitium è nebula seu pruina ortum, quo spica
 marcescunt, et computrescunt.

Immissiones per angelos malos. Calamitates

immittas per angelos infestos.

Primitias laboris. Hebr. primitias partus, Sci-

licet laboriosi. In montem sanctificationis

Sua. Montem Sion ubi templum &c.

Conuersi sunt in arcum pravum. Imitati sunt

arcum distortum, qui aberrata signo

ad amulationem provocaverunt. Ad iram, Inxor.

Repulit tab. Silo. Hi primum considerabat Arca.

Sacerdotes. ceciderunt. Ophni et Phinees

Tanquam potens. Instar vini bellatoris, cuius vires
 et iram auget vinum.

Repulit tab. Joseph. Noluisset servari Arcam in

Silo, quae civitas est in tribu Ephraim, filii Joseph.

Unicornium. Cornu Monocerotis, quod eminent in

summo capite, etque maximi pretii et roboris.

Sanctificium. Templum, locum sanctum. Suam.

In terra. Iuda. fundavit. Tanquam domum

Depot fatantes. Enumero pastorem qui fa-

tas oves sequuntur, et pasunt.

Deus Vene-
runt...

Opem implo-
rat in calamita-
te.

Psalmus LXXVIII

In pomorum custodiam. Ita vastarunt ut
similis esset lugurio, quod servandis pomis
constructum, iis ablati destruitur, aut dicitur.

Morticina. Cadavera. Irascere nobis.

Accendetur. Itane ira tua in nos sa viet ut ignis
omnia consumens?

Innotescat &c. Fac ut ultio sanguinis servorum
tuorum nota sit ac manifesta gentibus, nobis vi-
dentibus et gratulantibus.

Compeditorum. Captivorum, victorum.

Posside. Tuere et conserva, ut rem tuam, atque
hereditatem, filios parentum occisorum.

Septuplum. Pallas et mala nostris septuplo gra-
viora, in eorum sinu et visceribus defige; et
sic ulascece improperium ipsorum, sive vocat
impias quibus te accusarunt tanquam imbe-
cillum et mendacem.

Psalmus LXXIX

Qui regis...
Urbs et templ
vastationem
deplorat: opem
posat comme-
moratis pristinis
beneficiis.

Deducis. in pascua. Ovem. Gregem: vox
Hebraica est collectiva, et multitudinem signat.

Joseph. Qui totam gentem pavit in aegypto
eique praefuit. Adde quod ius primogenit.
translatum fuit a Ruben in Joseph. 1. Para.

Manifestare. Appare qualis quantus
tusque es. In mensura. Magna:
largiter. Vox Hebr. Schalsch sonat maiorem
mensuram, et quasi triplicatam.

Vineam. Quasi diceret: Memineris eductum
a te populum tuum ex aegypto.

Singularis ferus. Aper solitarius, Sylvestris.
Et super. Respice super filium hominis, nempe
populum tuum quem adoptasti. Vinum dexterae
tuae, quem salvasti in manu forti tua.

Paribunt. hostes nostri. Discedimus discedemus...

Vox Graeca novius,
animal peculiare
significat, qui por-
cus sylvestris vocatur.
+ vel populus totus
nisi succurras.

Psalmus LXXX.

Exultate.

In Neomenia, kalendis.

Tuba. Festum Tubarum incidebat in kalendas Septembres. Hortatur David Levitas ad illud et alia ejus generis vite celebranda.

Testimonium. Praecipit Deus ut observaretur hoc festum in testimonium et memoriam beneficiorum Josephi posteris collatorum.

Linguam. Aegyptiacam. In cophino. In quo Hebraei cogebantur ab Aegyptiis portare saxa, latres, &c.

Invocasti. Deus populum alloquitur.

In abscondito tempestatis. In arumnis quas ne perferres ab Aegyptiis, te abscondebas.

Apud aquam Chad. Lege cap. 17. Exod. Num. 20.

Dilata os tuum. Pete beneficia qualibet, qualibet.

Pro nihilo. Nullo negotio. Fortitan utique: arto, av.

Mentiti sunt. Obssequium, fidem, &c. promittentes.

Tempus. Pena: derelictio, usque ad Orbis excidium.

Et cibavit. Et tamen illi sunt ipsi quos satiavit op-

timo pane. Manna. De petra. Apes in rupium cavernis, mella condunt.

Psalmus LXXXI.

Deus stetit.

Deorum. Judicum, Principum.

In medio. subaudi, ipsorum.

Mouebuntur fundamenta terra. Eo quod iudices non fungantur officio suo, hinc oritur perturbatio regnorum, seditiones, &c.

Dii tui. Similem Divina auctoritatem nacti estis: sed propheta iniquitatem vestram eodem ac vile vulgus fato peribitis.

Sicut vnus de Principibus. de Angelis rebellibus.

hereditabis. Quia omnes populi, tua sunt possessio.

Psalmus LXXXII.

Deus, quis s.t.

Ne tacas. Noli silentio praeterire, et negligere hostium tuorum ac nostrorum insolentiam, crudelitatem.

Compescaris. Nichil te prohibeat quominus ulciscaris.

Testamentum disposuerunt. fuedus percusserunt.
Filiis Lot. Moabitibus & Ammonitis.
Jabin. Regi Chananaeorum. Endor. Locus erat
in tribu Manasse, in quo Jabin et Sisara perierunt
prope fluvium Cisson.

Pone illos ut rotam. Agita et arcumage varii
cladibus: sint instabiles, in consiliis, in captis.

Quam dilecta.

Psalmus LXXXIII.

Etenim passer. Etiam passer et nidos ponunt in
locis templo tuo vicinis: ego ad illud accedere non
possum: deteriore sum, quam illi, conditione.

Ascensiones. certis diebus attingit se ad supe-
randos gradus per quos ascenditur in templum.

In loco. In locum, nempe ascendens, quem lo-
cum posuit Deus, ut ibi sacrificaretur. Posuit
tua lex, tuum mandatum.

Benedichoem. Deus auget bonis omnibus eos
qui sibi obtemperabunt: evadent quohodie fortio-
res, ditiores, sanctiores, ut in templo denique
et civitate Sion Deum adorent, voti compotes.

Christi tui. Mei, quem regem unxisti.

Benedixisti.

Psalmus LXXXIV.

Captivitatem. In Agypto toleratam.

Vivificabis. Vultu e' tumulo excitabis.

Et super sanctos. Nempe loquetur pacem, i. filicitate.

Qui consistuntur ad eam. Qui serio et ex a'io respici-

Veruntamen. Vere, edite. { eunt

Gloria. victoria, salus, etc.

Veritas. Fidelitas in promissis, Justitia.

Et pax. Et misericordia, clementia.

Benignitatem. Gratia caelestis obedientiam

Fructum bonorum operum. Deum hominem.

Ponet. Justitia. Quae prius a terris exulabat, in iis
laeta versabitur, et gradum figet.

Inclina

Psalmus LXXXV.

f Ancilla tua
Matris meae, hinc
serua, tibi devota.
Signum. Fac ut
aliquo signo cogno-
scam tuum in me
benignitatem.

Sanctus sum. Tuo diditus obsequio: vnus e' fidei

Ex inferno. Sepulcro. Sumis periculis: Inferi, { populo.

Imperium. poam, fortitudinem, victoriam. x'atos. f

Psalmus LXXXVI. Fundamtu

Rahab. Ea vox non est famosa meretricis nomine quod scribitur per cheth, et Græce ῥαχάβ: sed est nomen regis Aegypti, et scribitur per HE ῥαάβ. Vaticinium de Eccl. x. Sub figura Sionis. Sensus est: Recedebo etiam intercivis Hierosolyma eos ex Aegyptiis, et Babyloniis, qui me noscent et tolent.

Ecce alienigena. Philistæi, qui apud LXX. sic vulgo appellantur: ἀλλόφυλοι: et Tyrus. Item Tyrii, Athiopesque venerunt et reparati sunt Hierosolymis, Deum, ut Judæi, adorantes. Ἐγεννήθησαν nunquid Sion. Περὶ Σίων λεχθήσεται. De Sione nati sunt. LXX. nati dicitur. Annon vobis hoc de illa predicabitur, Sioni. Sic Hebr. nempè quod homo, et homo, id est, multi homines, multitudo prope infinita, eam implicat: ex qua multitudine Deus sumet, sive etque in albo suo extensos principes et advenas, addetque indigenas, in ea natis, proceribus, et cum illis pariter numerabit.

Precet. Subaudi aliquis: nonne hoc vobis Sioni dicitur? In Hebr. est vox passiva dicitur.

In scripturis. Hebraice est: in scribendo vel recensendo populos. Græcè: ἐν γεαφῆ in scriptura seu catalogo populorum.

Psalmus LXXXVII.

Inferno. morti; sepulcro.

Sacrum. Foveam sepulcri. Liber. Ab arumnis hujus vite. s. Non es memor. Ut eos in vita serves.

Traditus. Proditus: vel tot periculis ac malis deditus addictusque sum ut egredi, evadere, nequeam.

Præ inopia. Calamitate, miseria.

Facies mirabilia. eos mirum in modum tuendo, liberando. s. suscitabunt mortuos, qui te laudent.

Perditiōne. Post vitam perditam.

A miseria. A me misero.

Psalmus LXXXVIII.

Veritatem. Fidem in servandis promissis.

Dixisti. Promisisti, decrevisti, revelasti mihi.

Deus Deus.

+ De manu tua repulsi sunt. Quibus curam et opem non affert, quam viventibus impendis.

+ In sensu tropologico per mortuos damnati, per perditionem, æterna damnatio intelligitur.

Mrdias Dni

Miserentia edificabitur. Instar aedificii fir-
missimi perdurabit. veritas fidelitas: fidei promissio-
rum a te mihi factorum.

Disposui &c percussi fœdus cum electis meis
Abraham, Isaac, &c David... Confitentur caeli. O
Deus laudent te ob tuam in me benignitatem caeli.
Veritas tua in circuitu tuo. In oib. tuis (Angeli.
operibus relucet. Te stipat.

Superbum. Pharaonem. Rahab. Vide Psal. 86.

Exultabunt. Amicitiae tuae tuam pulcritudinem
praedicabunt. Tuum brachium est potentissimum.

Firmetur. Ita firmus in exequendis tuis pro-
missis. Sedis tuae Tribunalis tui, Decretorum tu-
orum. Illa preparantur a iustitia et misericordia.

Jubilationem. Artem laudandi Dei cum letitia.

Ambulabunt. Populus tuus.

Assumptio. Electio in populum peculiarem.

Sancti Israel Sancti Israelis. Deus vocatur Sanc-
tus Israelis, quia nomen eius praecipue sanctum
apud Iudaeos et cultum erat. Tunc olim

Sanctis tuis Samueli, Nathano, de me dixisti....

Posui adiutorium. Providi et paravi auxilium, adju-
torium in viro idoneo, strenuo, potente.
Manum ejus. Imperium, ditionem.

Primogenitum Instar primogeniti fœdus ac diligum.

Neque nocēbo. Nihil faciam contra datam ipsi
fidem: non violabo initum fœdus.

Juravi in sancto meo. supple, nomine, per meam
sanctitatem. Si.. mentiar. subaudi, non dicar

Perfecta luna. Plena, clariss. stabilis. } verax.
} xi.

Testis Arcus, Iris, testis pacis et fœderis.

Sanctuarium. Hebraice, diadema: huius tanquam
rem profanam abieceris. Firmamentum ejus. Pro-
pugnacula civitatis. In illis trepidamus.

Archisti ad gladium Fecisti ut cum non juvaret gladius.

Ab inundatione visibil. regii et puni exuisti me.

Commutationem sortis tuis. Sortem et fortunam elata

† in tristem re-
pentem commutationem.

† populo meo.

Psalmus LXXXIX

Dne refug. 79

Ne avortas. Noli genus humanum ut quocumque abjicere: quippe dixisti, monuisti, ut ad penitentiam converterentur, et homines proinde salvos fieri cupis. Et vero satis illos admonet mortalitatis brevitatis, quae ut patiat mille annos, simillima tamen est unius

Custodia in nocte. Vigilia nocturna, } diei.
horarum trium: imo res nihili. Sic mortales miserabimortalis vitae statu decidimus, te irato propter peccatum Originis nostrae, et alia propria, quae semper in conspectu tuo sunt.

Meditabuntur. Resimabuntur similes telae araneae, quae momento dirumpitur: ac si agatur de robustioribus (potentatibus) anni sunt 80.

Quoniam supervenit. Haec vita brevitatis et miseria est mansueta clemensque Dei castigatio, qua nos corripit hic, ne illic damnet. Vel, mors cito est beneficium clementiae divinae, quae nos corripit id est mature rapit, aerumnisque benignae librat.

Dextram t. O Deus fac ut homines cognoscant brachii tui, potentiae, ac irae magnitudinem: qui timor est vera hominis eruditio, et sapientia.

ut que quod. sub audi. iras dēris?

Repleti sumus. Repleamur. Hebr. Reple nos, satia nos.

Mane cito, mature, opportunē

Lactati sumus. Lactabimur. Hebr. lactifica nos.

Psalmus XC

Qui habitat.

a Verbo aspero. Calumnia, convicio, periculo.

Ventus ejus. Fidelitas in servandis promissis. Promittit autem opem imploranti, speranti.

negotio. a fraudibus et occultis hostium cibus.

Daemone meridiano. Manifesta incursione adversarii.

Cadent. Sagittae: vel hostes tui a te prostrati: plures

a dextris, quia vis major et impetus brachii dextri.

Approquinabit. Sagitta vlla, ullus hostis, calamitas.

Altissimum τὸν ὑψιστον. Deum summum.

salutare Salutem corporis et aie. Christum.

Bonum est. Exorti fuerint. cito germinaverint: apparuerint. parumper eminere ceperint.

Tu autem. Improbi sunt infirmi et vilissimi, tu altissimus: illi aevi brevis, tu aeternus, et in aeternum felix. Sicut unicornis dixit μονοκέφατος: cuius cornu, altum, forte, salubre ac pretiosum.

Senectus mea in misericordia. nempe Dei. divinis beneficiis cumulabitur. LXX. ἐν ἐραίῳ ἰοῦνι. olio fouentur senum corpora. Itaque sensus erit. Valido etiam in summa senectute, cruda erit et viridis.

Despexit. Praeteritum pro futuro. Respiciam prostratos et humi abjectos audiet. Eorum cladem.

Multiplicabitur. Cedrus a radice quasi sua sponte crescit ac pullulat: ita facile multiplicatur.

Plantati. Diu vivent, et saepe invisent domum Domini Floribunt. Dei laudes & beneficia laeti celebrabunt in loco solito, nempe in atris templi.

Bene patientis. Εὖ ἠαθόρτες. Multis beneficiis affecti

Psalmus XCII.

Dei Creatoris poam celebrat.

Pracinxit se. quasi ad operis magni molitionem.

Sedes solium, ex quo mortales gubernas, iudicas.

Extunc. Ab Orbe condito.

A seculo. Terra incepit quasi solium tuum ille,

Sed tu antiquior terra et tempore es.

Testimonia Ex illa tua potentia recte ducitur argumentum quo legis tuae sanctitas demonstratur et creditur.

In altis. In caelo, unde mare competat, &c.

Psalmus XCIII.

Deus improbos ulciscitur.

Deus ultionum. Mea est ultio (inquit Deut. 32) et ego retribuam in tempore.

libere egit Palam, aperte, splendide suos inimicos ultus est: vel ulciscitur.

Deus regnavit.

Deus ultionum...

Gentes Nationes, quae ignorant Deum.

Non arguet Vos quibus nota et credita s^m. Loquua D.
Qui docet. Scientiarum omnium fons, et magister,
Vt mitiget ei.. Ut munere tuo mitius secat aduersa..

Quoadusque... Donec iustitia Divina excedat ju-
dicium apertum de improbis. Nunc iustitia est,
tunc iudicium, seu iustitia iudicans actu, erit.
Quo tempore omnes recti corde, omnes iusti, ei
se adiungent, cum ea iudicabunt: iniusti ab ea
repellentur, et separabuntur de medio iustorum.

Nisi quia.. Nisi deus me adjuvisset, propius nihil
erat faciendum quam ut perirem, morerer...

Numquid.. An est iniquus, Dne, ut dura et impos-
sibilia praecepta imponas hominibus? Nequaquam.

Qui fingis. Facis, κατασκευαζεις, fabricaris. Sedes
Thronus An thronus tuus est iniquus, id est, tu.
Captabunt. Instar venatorum insidiabuntur.

Ἄνευ οὐρα Psalmus XCIV. Venite....

In confessione. In epus laudibus. Festinemus
ad eum celebrandum: alii alios praevenire labo-
remus. Fines terrae. Hebr. Terrae penetralia

In irritatione. Exod. 17. Quando imitavit po-
pulus Moysen, aqua deficiente, et D^o populum
suum tentante, et populo vicissim Deum ac-dicente,
Estne in nobis Dominus, annon?

Probaverunt me. Periculum facere voluerunt
potentia, veritatis, ac fidelitatis meae.
Et viderunt opera mea. Vid erant nihilominus

prodigia coram illis a me patrata, ex quibus faoi-
le poterant intelligere me stare promissis, et oia posse.
Vias meas. Potestatem, iustitiam, mandata, Re-

si introibunt. Valet. Non introibunt, ut videtur Hi-
ronymus. Est oratio abrupta, et aco-oratiois: Si
introibunt, Manhar, disperam.. Non vivam. Si. Deus
hu ad more loquitur.

Psalmus XCV.

Cantate D.
c. n.

Scriptus est hic Psalmus cum Arca inferretur in montem Sion, in tabernaculum a Davide erectum. I. Paral. 16. —

Novum. Excellent, rarum, ob novum officium. Salutare ejus. Salutem ab eo nobis datam, opus, &c.

Confessio. Laus, materia laudis, celebritas. In sanctificatione. Sanctuario, tabernaculo...

Patria. Tribus, familia. ai natias.

Tollite. Promite, afferte. A face ejus. In ejus conspectu, pro reverentia, &c.

Regnavit solus regnat, omnibus major est.

Conexit. Firmavit, stabilivit castitatem...

In veritate sua vero iudicio: per veram suam legem et doctrinam: iuxta sua promissa.

Psalmus XCVI.

2
Dnus regnavit
&c.

Erinicion post aliquam insignem victoriam. Regnavit. Vicit, hostes prostravit. Tus.

Nubes &c. Pugnantes cingebat turbo caligine.

Correpto sedis ejus. Thronum ejus, et cum ministri ab eum iustitia et iudicium, quibus administratio, a tollitibus, et armigeris, corrigit, castigat suos hostes.

Ignis procedet. Antabant fulmina...

Omnis terra. Graeca: αυρις παύσης τns γης...

Caeli fulminibus emissis strati sunt aequitatem.

Audivit. hostes caecos, victoriam relatam...

Filia Juda τns Isdaias. civitatis Judaeae.

Confitemini memoria. Celebrate sanctam ejus memoriam.

Psalmus XCVII.

Cantate...

Novum haud usitatum, non vulgare...

Salvavit populum suum. Sibi perse, non aliis viribus. vel, ad gloriam suam.

Notum .. Salutem nobis promissam attulit, adeo
ut omnibus manifesta esset
justitiam. Fidelity in servandis promissis.

Commovetur mare. Quod habet prelatitia de-
venit judicare Aeternam.. Amicis suis premia, ini-
micis supplicia merita rependere

Psalmus XCVIII.

Domus regn.
iras... de...

Regnavit. Regnat, Regum rex est, quamvis irascan-
tur populi et eius imperium excutere gestiant, et frus-
tra moveantur, ac ringantur.

Super cherubim. Qui super Arcam Cherubinis insidet.
Honor regis. Eius majestas regia, amat aequitatem, ut eius
honor et dignitas postulat. Directiones leges rectissimas.

Scabellum ipsam Arcam: supra quam erat propitiato-
rium, id est ala cherubinorum extensa, quibus volut
insidens Deus habebat pedes Arca impositos.

Sanctum est. Graece LXX ὁ ἅγιός ἐστι. Sanctus
est. ab eius sanctitate Arca dici quoque sancta potest.

Moyse. Recte numeratur inter sacerdotes, quia
ante Aaronem functus est sacerdotali munere, quod
in fratrem transtulit.

ad inventiones eorum. Explicari dupliciter potest
vel passive pro inimicorum molitionibus in eos fabri-
catis: sic ultus est Deus Datam, Core et Abiron con-
pirantes contra Moysen. vel active, pro ipsorum pec-
catis. Moyses dubitavit an aquam e petra eliceret:

Aaron vitulum aureum confluxit: Samuel indulgen-
tior in filios fuit. I. Reg. 8. Ita tamen Deus eorum
delicta castigavit, ut iis propitius et placatus fieret.

Psalmus C.

Mrdiam...

Cantabo tibi Laudabo te ob mrdiam tuam et
aequitatem, quas virtutes tuas conabor imitari.

Intelligam. Attendam, inquiram, quo pacto pos-
sim agere vitam macula expertem, et me tibi ve-
nienti talem exhibere.

Non adhaesit. Homo pravus, non fuit numeratus in-
ter -

terminos domesticos et familiares
 Insatiabili corde. superbo et avaro quem opes
 nulla, nulla dignitates satiant.

Fideles terra. Vires fidos, sinceros, veraces
 Non direxit. viam suam: rem prospere mecum
 non gessit. patrono me usus non est.

In matutino. statim, ante omnia, sedulo.

Dne exaudi.

Psalmus CI.

Cremium, stramen, stipula, quae facile cremat.
 A voce pra continuo gemitu, ad maciem redactus
 sum, ita ut vix ossibus haererem.

Nycticorax. Corvus nocturnus, bubo, noctua.

In domicilio. in parietinis: angulo ad diem...

Laudabant me. olim, cum floererem..

Cinerem tanquam panem. Hypallage. Panem
 tanquam cinerem, sine omni gustu, quasi cine-
 rem manducassem..

Elevans allisisti: ut solent qui attollunt vas eo
 altius, quo gravius confringere illud volunt.

Sicut umbra.. quae cito vanescit: in qua nihil solidi.

Memoriale tuum Memoria tui, Laus tua, majestas.

Tempus miserendi.. a te definitum..

Placuerunt.. Placuit iis eam aedificare

In gloria sua. In templo, in sacrificiis, &c

In conveniendo.. Ut laudent Deum in Hierusa-

lem, convenientibus eo populis et regibus..

Respondit ei.. Dixit Deo propheta, "sanus et va-

lens.. oro te ut indices mihi quandiu in hoc exi-

lio mansurus sum: paucos dies illos esse vitum..

at rogo ut ne tollas me de medio priusquam videam

civitatem instauratam. Satis scio vitam meam
 esse brevissimam, ac tua aeternitati longe disti-

millem, imo caelos perituros, i. transformandos, et
 in novum statum transiuros: nihilominus da, ut

vita π

II
 vel captivus qui-
 liber e populo D.

π
 mea peshingah
 usque ad beatum
 illud tempus, quo
 servi tui instaura-
 ram Hierusalem
 habitabunt..

Psalmus CII.

Benedic. 85.

Quae intra me sunt. cogitationes, affectus.
 Retribuoes officia: ut peccatorum veniam...
 Coronat. Cingit, circumdat.
 ut aquila. Quae mutatis pennis viliti iudicet.
 Non.. in aethrum cominabitur. Sed paterna
 virga castigatos recipiet in gratiam.
 Non secundum.. aethenas panas, rep obbe poterat,
 temporales imposuit, earque levissimas.
 Secundum altitudinem.. Haec immensa: ita mra.
 Figmentum. fragilitatem, vitiosum originem:
 e luto ficti, toti lutulenti....
 Spiritus pertransibit. Ventus afflabit illum flo-
 rem, et marcescet. Vel, aia migrabit, tunc ho-
 non subsistet, neque ibi manebit, ubi prius erat.
 Iustitia illius. Veritas, fides promissorum.
 Potentis virtute. Robore. ixyi.
 virtutis eius. Exercitus, copia. Divaues

Psalmus CIII.

Benedic..

.. Sicut pellem. Tentorium, tabernaculum.
 Ascensum. Cumum. Hibr. Qui nubibus tanquam
 cum vteris, quo pervolitas orbem...
 Qui facis angelos.. Qui spiritus adhibes ad fe-
 rendos nuncios tuos: qui spiritibus vteris, ad nun-
 tiandum quodlibet. Ignem qui velocissimus:
 vrentem qui efficacissimus.
 Stabilitatem. Basim, id est centrum mundi.
 abyssus. Profundum mare, quo terra inito cinge-
 batur. De Superioribus. Nubibus.
 Saturabuntur. Imbre copioso. Domus. Nidus..
 Herodii Ardeae. Pertransibunt sylvas, e late-
 bris aggressae, concursabunt.
 Congregati sunt. Reciperunt se in sua lustra.
 Possessione tua. Rebus a te creatis, quantum es
 dominus et possessor.
 Spatiosum manibus. Amplum, in varios sinus, ut
 manus et brachia diductum.

Draco Balena. Illudendum ei ad luden-
dum et spatian dum in mari, tanta mole nequa-
 quam retardatum. - Bonitate Bonis, tibus..

Emittes spiritum tuum. Vita spiri- (a te datis.
 tum, aiam, rursus immittos in animalia perge-
 nerationem nouam, et prouocabuntur alia uialia
 in locum eorum quæ perierint: eo modo reparabis
 terram recentibus animalibus in ea productis.

Qui tangit montes. subminibus concutit, uirique

Citemini D. et

Psalmus CIV.

3. Laudamini in noë s^{tu} eius. Gloriamini, gratu-
 lentur omnes uobis et benedicant, quod Deum tan-
 tum, tam potentem, tam beneficium habitatis...

Confirmamini. Estote constantes in eo quaerendo.
Faciem. conspectum, favorem, gratiam; Arcam.

Semen Abraham O Posteri Abraham.
serui eius... electi. Vos qui estis serui Dei et electi.
Deus autem... exaudiet.

statuit de Quod uerbum, pactum, promissum sta-
 bilitate ac uoluit esse instar legis et præceptum, quo
 se obligaret Jacobo, seu Israeli, idque in perpetuum.

Funiculum hereditatis. Hereditatem. Funiculis me-
 rebantur agros, et possessiones dividebant.

Numero breui. nempe 70. qui cum Jacobo in A-
 gyptum demigrarunt. Incola Advena.

De gente in gentem. De chaldaea in Mesopotamiam
 inde in Chanaanidem, nouissime in Agyptum.

Reges. Achimelech Palastina; Pharaonē Agypt-
Christos meos. Patriarchas uocat Christos et pro-
 phetas. Erant nō quasi Reges, et uincti diuina gratia..

Malignari. Vexare illos, malo afficere: nocere.
Animam.. Ferrea compedes magnum illi dolorem
 attulerunt: animum grauiter affligerunt.

Verbum eius. Dei decretum de Iosepho liberando.
 uel ipsius Iosephi uerbum, et predictio de futura sua
 magnitudine, et gloria. (Genes. 37.)

Eloquium Dni. Spiritus prophetiae, inuasit Iosephum.
Dimisit. emisit carcere.

Terra Cham - Agypto. Agyptii a Cham filio Noe duce-
bant originem. Firmavit. Friorem reddidit...

Cor eorum convertit. Agyptios passus est ex amore
populi sui, ad invidiam odiumque traduci. Permittendo
illud odium: occasionem illi dando sua in Hebraeos bene-
ficentia...

Non exacerbatit sermones suos. Non
irritos fecit. Minas Agyptiis per Moysem denuntiatas
implevit. Canomyia Kairovia. Omne genus mus-
carum.

Primitias. Sic vocat primogenitos, propter
quorum educationem maxime laborant parentes: et qui primos labores pa-
rentibus afferunt. Verbi sui. Promissionis Abrahamo facta.

Psalmus CV.

Confitemini...

In beneplacito populi tui. Tuere nos consueta erga
populum tuum caritate: salutem nobis, quam tuis
cfferre soles, impertire.

Imitaverunt. Te ad iram
provocant ad littus maris Rubri, cum de tua bonitate ac
poe diffisi murmurarunt contra Moysen pra metu Agypt-
tionum persequentium. In ipso vdo mari, quod trepide tra-
jecerunt, veriti ne ab aquis absorberentur.

Cito fecerunt: Statim, non ita multo post, obliti
sunt bonitatis et poe divinae. Tertio nimirum post
mare trajectum die questi sunt quod eos aqua deficeret.

Non sustinuerunt. Non expectarunt patienter exi-
tum consilii super eos divini, et providentiae, quae illo-
rum spem et amorem rebus adversis parumper probare
decreverat.

Concupiscentiam. Carnes avidae petitas.
Sanctum Dni. Consecratum a Deo sacerdotem. Indi-
gne ferentis quod Moyses et Aaron soli rerum potiren-
tur. Lige lib. Num. c. 16. -

In confectione. In media strage: exitio imminente.
Verbo ejus. Quo promiserat se daturum illis fidram dx.

Ut deiceret. Ut filios et nepotes eorum in varias gen-
tis dispergeret. Initiati sunt Sacra Beelphegor
idoli Moabitarum, et caerimonias susceperunt. Is
Priapus erat: Deus nuditatis, ut vox sonat.

Mortuorum. Deominantium, qui aut nunquam vixerunt,
aut mortui revera, et nulli jam sunt.

† profligaret at-
qui humiliaret
inter impias gentes:
ut eos...
†
Ita quidem Deus de-
creverat: venum
Mitigatus penas ab iis
tantum qui obmurmura-
verant, repitit non
ab eorum posteris.

Reputatum est. Judicatus est a deo rem fe-
 cisse justam: et deo donatus in perpetuum
 ipse et posteris ejus; summo sacerdotio. Dicitur
 illud erat habiturus jure primogenitura. R
 nouo et sanctori titulo illud habere capit.
 2. sine metu amittendi v. g. p. & sterilitatem.
 Dicitur 2. fuit aliquandiu in familia Ithamar,
 unde oriundus Heli: R restitutum fuisse
 posteris Phineis a Sadoc. III. Reg. 2.

Ad aquas contradictionis. Ita dictas a iurgio populi
 cum Moysse. Merita factum hinc loco nomen. Num. 20
Et distinxit in labiis suis. Distincte pronuntiavit de
 puniendos Hebraeos quia non exterminauerunt gentes, &c
Fornicati sunt. a deo, ut a legitimo viro adultera, descen-
 derunt, per prava sua studia, per impia sacrificia, &c
In consilio suo. Dedita opera: in suis uerbis.
Testamenti sui. Foderis et pacti cum uis initi.
Penituit eum. Mutauit decretum de illis perdendis
 quasi eum penituisset. in New tractat.
Dedit eos in misericordias. Ipsi conciliavit animos
 eorum, &c.

Psalmus CVI.

Confitemini...

Congregavit. unum in locum collegit: in tuto locavit.
civitatis habitaculi. Urbis in qua tuto habitarent
Umbra mortis. Carcere tenebroso, sicuti fame, &c
Suscipit. liberavit: quasi porrecta manu, e malis eduxit.
Absit uerbum suum. Iussit, edixit.
Posuit desertum. Vice uersa fecit ut loca deserta et arida
 redundarent aquis, et stagnarent.
Fecerunt fructum. Agri illi et vineae fructus uberrimos
 ediderunt. Nati sunt copiosi fructus...

fructum natura
 sua ac semini con-
 sentaneum extule-
 runt.

Psalmus CVII.

Paratum...

Paratum. ad exequenda oia mandata tua. ad te
 laudandum. In gloria mea. In honore, in se-
 cundis rebus meis: in cithara qua glorior: in aia mea.
Exurgam diluculo. Ad tibi psallendum...
Uaque ad nubem. ad deo sublimis ut eam attingere nulla manus
 queat.

Exaltare super caelos. Ascende in calorum verticem; inde
tona, fulmina, &c. Vel, Fac ut tua gloria caelis ipsis altior
appareat.

In Sancto suo. in Sanctuario, in
templo, unde edit oracula sua, locutus est Deus et pro-
misit mihi fore ut dividam inter meos praedam Samariae,
in qua urbs Sichima: nec non urbem Socoth, qua a
tabernaculis Jacob ibi quondam in convalle positis, no-
men habet.

Galaad Regio Galaaditis.

Ephraim susceptio c. m. Populus Ephraim Et protectio ca-
pitis mei, praecipuum robur mei regni. Hac n. tribus for-
tis et populosa.

Juda Rex meus. Tribus Juda est

potissima pars regni mei. Est regia Tribus.

Moab sibi s. i. Regio Moabitarum fecundissima, Et instar
olla plena, unde cibaria populo et militi meo sumam.

In Idumaeam eundem. Profecram victorias meas ut que in
Idumaeis. Alienigenae. Philistaei. Αλλόγενες.

In virtutibus nostris. Ante nostros exercitus.

Psalmus CVIII.

Deus laudem..

Laudem meam ne tacueris. Innocentiam meam,
qua glorior, ne patiaris ignotam esse... illam ostende.

Orabam. Te ut mihi adessis, illis ignosceres.

Constitue super eum peccatorem. Permitte ut scilera-
tus quispiam, calumniator, adversarius, diaabolos, illos
vexet. Oratio ejus fiat in peccatum. Instar pecca-
ti judicem potius imitet, quam leniat. propter indy-
nitatem et malitiam precantis.

Episcopatum. Praefecturam, dignitatem.

In memoriam. Imputet illi Deus peccata suorum pa-
rentum, quoad poenam: et ea semper vertentur ante o-
culos Dei. Fiant contra Divini a evanterior regis.

Compunctum corde. Afflictum, dolore confectum. Morti-
ficare. Perdere, neci dedere.

Hoc opus. Hac merces operis. Ablatum sum. De medio
sublatus: extinctus. sicut locustae quae ex arboribus decu-
fiuntur, et proteruntur. Infirmata s. i. vacillaverunt.

Propter oleum. Quo carebam, ut ungerer ac nitērem. Eam rem.

Psalmus CIX.

Teum principium. Tunc apparebit tuus princi-
patus, tunc agnosceris rerum princeps ac dominus, et
in Supremo die, qui dies gloriae tuae dies erit, quando cir-
cundatus splendorum. Sanctorum et Angelorum et hominum
comitatu, adoraberis ut filius altissimi.

CX.

Confitebor...

Confessio &c. Opera ejus digna sunt laude: co-
piolam laudanda ejus magnificentia materiam
praebet. Iustitia ejus. qua in se justus est, qua
regit orbem ac moderatur, qua servat promissa...

Memoriam fecit. Voluit ut manna esset monu-
mentum aeternum miraculorum quibus aluit, rexit
servavit populum suum in deserto: ejus urnam au-
todiri eam ob rem in arca jussit.

Testamenti sui fidei a se icti cum Abrahamo.
virtutem. i. xiv, robur, poam...

Redemptionem ab Aegyptiaca servitute.
mandavit. Statuit ut aeternum esset fides, & i-

Græce est dicitur
eam, nempe intell-
igentiam, obveoiv.
qui opere complent
id quod intelligunt.

Intellectus. Sapiunt illi vobis qui faciunt eum
timorem: qui Deum timent. Heb. ea qui Dei man-
data custodiunt. Laudatio ejus. Timoris, vel ho-
minis timentis Deum; vel ipsius Dei. +

CXIII.

In exitu...

+ Eius pro eorum
Synecdoc.

Domus Jacob.. et in exitu familiae Jacob...
Sanctificatio ejus. Tunc Judaea, gens Judaeorum
facta est Sancta ejus possessio: nempe Dei: locus
ubi Sanctè coleretur; gens a qua Sanctificaretur....

Potestas. Dominium, ditio, regnum.
Montes &c. Facto terra motu in monte Sinai. Item
cum scopuli torrentis Arnon excussi opprimerunt
hostes Israelitarum. (Num. 21.)

A facie. Praesentia, potestate.
Adjiciat. Majoribus in dies beneficiis vos cumulet.
In infernum. In sepulcrum. Mortui. Non laudabunt
ore, ac psalmis, quippe corporis expertes: sed nos....

Psalmus CXV.

Credidi. Me perditum putavi: non emeritum e Credidi...
tot malis; ideo calamitatem meam dolentis enarra-
vi cum prope modum et spem humiliatus et afflicus forem.

Excussu. Discessu fuga e regia civitate.
Quid retribuam. Actum de me putabam, nunc autem adju-
vante Deo lib. datus sum, emerit e tot malis.

Calicem salutaris. In convivio gratulatorio circumfe-
rentur p. d. convivis poculum t. t. accepta salutis, ac
depulsa calamitatis, vinum libabatur...

Prehiosa. Cara est Deo et curae mors bonorum, neque il-
los perire temere patitur et interfici. Quinimo custodit, etc.

In atris. Ad ostium tabernaculi erant atria et atria
ibi altare holocaustorum.

Psalmus CXVII.

Itemini D.
quoniam b...

Quia ultus sum. Abundat quia: neque extat in Grae-
vel sumitur pro corde, sane...

Non moriar. hostium insidiis et ferro victus..
Portas iustitiae. Portas templi sancti. Aperite Os sac-
dotis.

Confitebor tibi Laudabo te, gratias agam
pro devictis hostibus, a deo regno.

Reprobaverunt. tanquam inutilem aedificio.

Caput anguli. Qui locus lapidem optimum requirit...

Hae dies. Meae inaugurationis, victoria perfecta..

Salvum me fac. Pronomen me abest a codicib. Graecis
& Hebraicis. Ω σωει οδ σου δν. Salva dne. Vox e
acclamantis fausta. Hosanna filio David { populi-
verbum Salvandi in Hebr. fere cum dativo constructur.

Prosperare. Verbum deponens, fortunatum fac, filix sit..

Benediximus.. Ita respondent populo sacerdotis de
templo ipso, accinentes plebi..

Alluxit Dies scilicet fortunatus. Vel Deus beneficio sin-
gulari et favore nos prosequitur.

In condensis. comportantes ramos virides, etiam pari-
mentum consumentes usque ad arcam.

Deus meus et tu. Ips. David psalmum concludit...

Psalmus CXVIII.

Retribuere servo tuo.. pro tribue, salicet hoc officium ut vivam. Increpasti Superbos.. nempe qui tuas leges violant, aufert a mi op. Quo me vexant inimici mei quia tuas leges servo. Adhaesit pavimento anima mea. Prae tristitia jacui prostratus. vivifica me - In columen me praesta.

Amputa opprobrium m.. libere me ab ignominia quam timui semper, et in quam incidere, si peccarem contra tuas leges, earumque difficultates et molestias arbitraver.

Respondebo.. habito quod respondeam exprobrantibus mihi vanam esse meam in te fiduciam.

Et ne aufeas.. Ne permittas me unquam peccare contra veritatem: diffidere veritati tuae ac promissis verissimis ambulabam in latitudine. Pace, gaudio, libertate. Non confundibar. Non afficiabar metu aut pudore: libere loquebar.

Levavi manus m. Extendi manus ut opere complerem tua mandata.

Memor esto verbi tui.. Promissionis auxilii tui. Hac me.. Hac res, hac promissio tua vitam mihi reddidit quam paene mihi abstulerat maeror...

Iniquae agerant. Iniquae me vexabant.

Cantabiles. Instar gratissima Symphoniae, Hac facta est mihi. Quod nocte recordarer legis tuae, hoc factum est, hoc inde mihi accidit, quod ea nihil habeam antiquius...

Fundus peccatorum. Insidiae, tentationes, a peccatoribus mihi structae. Particeps socii amici?

Coagulatum. Obduratum, obstinatum in odio et iniquitate. Millia auri. Mille pondus auri.

Defeat in salutare t. Prae desiderio auxilii et salutis a te consequenda defeci, animus me

Sicut vlt. Siccus, asper, rugosus. Siquit. non tamen idcirco legis tuae ac fiduciae sum oblitus facies iudicium. Sumus supplicium. Fabulationes. falsa gaudia, ineptos improbosq. sermo-

Consumaverunt me in terra. Panem abfuit quin
me perderent, abjicerent in terram, et conculcarent.
Verbum tuum permanet in caelo... Veritas tua.

Dixerunt, quo caelos ahenos esse, semper vobis
terram permanere, iussisti.

Cum consummatis &c. Nihil est tam perfec-
tum et consummatum quod aliquando finem non
habeat: tua vero mandata in omne tempus exten-
duntur, semper obliant. Latum + n. .....

A mandatis tuis intellexi. Mandata tua fe-
cerunt me intelligentem et prudentem. Ab his di-
dia quid sit faciendum, quid fugiendum.

Vivifica me. Salvum me fac: protege me.

Voluntaria &c. Fac ut placeant tibi, a quo et
grato animo accipe precis, vota quae sponte
& summa mea voluntate pronuntiaui, et obtuli

Quia mea in manib. m. Semper in magno
vita disamine caeloque visor. Quam in manu
velut direptioni expositam, porto.

Ita ditate acquisivi. Instar laetae heredita-
tis habeo, voloque possidere. Esse ne oportuna
susape me. Adjuva, sustenta, protege. Quoquum

In bonum. Ut bene mihi sit. promissum.

Oculi mei defecerunt. Caligant intenti in caelum, unde pro-
missam a te salutem expectant.

Tempus faciendi. Vindictam de impiis. Idcirco quia punis
transgressores. Os meum aperui. Hiante ore fide sunt
qui aliquid verum cupiunt. Secundum iudicium. pro aequi-
tate quam adhibes erga diligentis te...

Ignitum instar metalli purissimi et probe excocti.

Incho cognovi. Ab ineunte aetate.

Iudicium meum. causa meam. Principium. Fundamentum. Fons, norma, lex.

Secundum iud. t. vivifica me Secundum promissiones tuas
in lege consignatas: aut pro more et aequitate tua sal-

vum me fac. Salutare tuum. Salutem a te dandam.

Judicia t. a. m. Abduas mandatorum tuorum.

119. Sagitta potentis acuta. Lingua maledica
~~instar~~ Sagittae acutae quam fortis jaculator
~~foris~~ instar carbonum quae omnia desolant.

Habitantibus cedari. Impiis, crudelibus, quales
sunt Arabes, quorum regio Cedar appellatur.

121. Cujus participas in idipsum. (Ejus abundat) id est
cujus bona communiter ab omnibus civibus parti-
cipantur, et summa cum animorum consensione.

Testimonium Israel. In locum seu domum testi-
monii, in eadem Sanctuarii.

Sedes super David. Tribunalia et curia judi-
candi Israelitis (quae domus David) destinata.

124. Non relinquet virgam peccatorum. Sceptrum
potestatis imperium non tradet impiis ut pios mi-
nimum vexent, qui socii Domini sunt. Sortem bona, vitam

In obligationes. Vros tortuosos, vafros, eodem
habebit loco Deus, quo palam operantur iniquitatem.

125. Sicut torrens in Austro. Cito convulset nos, et in
patriam reducat, instar torrentis, qui summa alevi-
tate, flante austro, d se obvertit; et omnia, quae obs-
tant, amovet, exstirpatque.

126. Surgite. Frustra surgetis prima luce ad facien-
dum opus, nisi Deus laborem vestrum fortunet.

Qui cito igitur, et sedete: tum Deo adjuvante surgite
et laborate. Sic bene res vobis.

Cum dederit. Cum requierint (obita morte) iusti;
tunc apparbit haereditas Domini: et in hac ipsa vita,
cum iis quietem et pacem Deus concesserit, addet fili-
os, qui eorum edunt haereditatem.

Ita filii excussorum. Vni probi habitum filios sagittis
sati dissimil similes, excussos, fiduciosos, expeditos, vigiles,
expeditos.. juvenes..

† Excussos vocat
vires probos, id
est exagitatatos
vixatos, probatos
vrumnis.. Extre-
morum perov.
Alii excussos
explicant filios
excussorum, si-
cut excussos (παι-
δες) fage d v midea)

Psalmi CXXVIII, CXXX, &c.

Beatus vir. Qui ejusmodi optatissimis filiis abundat, his fructus et stipatus fideliter in judicium consistens prodibit, ab iis nimirum defendendus. 129

De profundis. Subaudi locis, antris et latebris, ubi delitui, Saullem fugiens. Apud te p. est. pronus ad indulgendum. Legem tuam. in qua veniam peccantibus, et opem implorantibus promittis.

In verbo Promissis. A custodia. A Summo mane usque ad extremam noctem. Copiosa redemptio. Multiplex modus homines calamitate liberandi. 130

Sicut ablactatus. Sicut infans a lacte depulsus, sedet mavis super genua sua matris, quia consueto et favori potu caret; sic merebor tractari, et carere divina consolationis lacte, si superbe de me sensero...

Sicut juravit. Memento etiam quomodo juraverit tibi nempe se nullam capturam quietem donec inveniret tunc edificando templo... Si dedero. Subaudi, male mihi sit. 131.

Audivimus eam. Nempe arcam scimus fuisse primo in terra Ephraim, et in Silo: deinde in agro Bethsamitarum, sylvis abundante, prope civitatem Cariathiarim, quae vox significat civitatem Sylvarum: at brevi inducimus illam in templum magnificentissimum. tunc introibimus in Dei Iomum... Age ergo, surge, ubi Dñs in locum quem tibi paramus, et in quo stabilem nanciscaris sedem, cum arca sancta tua. In quo steterunt pedes ejus.

Propitiatorium erat instar scabelli, hinc atque inde inter duos Cherubinos quasi sustentatos, porrecti. In eo sedere fingebatur Deus, et pedes arcae subiectae imponere.

tranquam suppedaneo,

Non avertas. Ne revoces, aut differas dare nobis, quam promisisti Christum, cum mihi jurasti veritatem.

Veritatem jurejurando promisit rem usissimam.

De fructu. Aliquem de filiis & posteris tuis semper in throno tuo ponam, donec veniat Christus...

Psalmus CXXXI. &c

Si custodierint. Atqui multi non custodierunt
et tamen sederunt super thronum David?

Hæc requies mea. Verba sunt Dei.

Viduam. Sunt enim vidua vulgo egentis et destituta.

Ejus. Sionis: Hierosolymæ, quam eligi.

Illuc producam. In eam urbem congeram opes, po-
tentiam .. quibus florabit David.

Lucernam. Gloriam, splendorem. Christo meo Davidi
per me in regem uncto, et creato ..

132. Sicut unguentum. Talem exhalat fratrum con-
cordia odorem, qualem unguentum pretiosum Dei.

In oram. .. extremam partem vestis circa collum

Ros Hermon. .. Qui flante vento producit usque in Sion.

Illic. Vbi pax et concordia fraterna viget.

133. Qui statis. Hoc proprie pertinet ad sacerdotis
In atris. hoc ad populum.

In sancta. Versus Sanctuarium, ubi est Arca.

Tibi. Quicumque Deum bñdicis, Deus bñdicat.

134. Fulgura in pluviam fecit. Post fulgura sequitur vul-
go pluvia, solutis calore vaporibus, ac decidentibus.

Ventos de thesauris suis. De locis occultis, in quibus
asservat ventos, ut aurum nos in thesauris.

Sehon. Ege lib. Num. c. 21.

Memoriale tuum. Memoria et fama nominis tui, post tua.

Judicabit populum. Cognoscat ejus causam: iudex pro
eo contra hostes sedebit. Deprecabitur. Exorabilem se

prebabit. Benedictus ex Sion. Stant ejus laus ab
Sionis urbe et templo inchoetur.

135. Fecit celos in intellectu. Summa cum sapientia
Supra aquas. Eminent aquis terra, atq. exstat

virtutem ejus. Exercitum. Suvaviv.
Flumina Babylonis. Euphratem, Tigrim, et alios hujus regionis
fluvius. Cum veniret in mentem Sion vastatam, desolatam.
In medio ejus. Ad ripas Euphratis, qui mediam Baby-

136.

lonis regionem perluit.
Si non praeosudo. Si de alia re quacumq. plus quam
de Hierosolyma restitutione latatus fuero.
Filium Edom Idumaeorum; posterorum Esau, qui
vocatus quoque fuit Edom. Memento illius crudelita-
tatis quam in nos adhibuerunt quae die eversa est Hierosale-

Qui dicunt. Qui hortabantur Babylonios ad urbem
nostram funditus evertendam.
Filia Babylonis. Civis, natio tota Babyloniorum.
Alta a longe cognoscit. Superbos sicut e longinquo
despicit, non se praebet illis familiarem, ab eis recedit.
Super iram. Contra furorem. extendit. protendit
manum qua illos conterat & me protegas.
Dnus retribuet pro me. Nempe reddet meis hostibus
quod merentur: ut auceatur vicem meam.

137.

Psalmus CXXXVIII.

Dne pro-
basti me..

Probasti. Explorasti, perscrutatus es.
Sessionem. Sive sedeam, sive surgam, aut surrecturus
sessurusve sim, nosti me.

De longe. Ab aethiopia. Semitam meam Viar, actioes.
Funiculum. Σχοινον, funem, juncum, stercam, lictum
itaque Hebraice est accubitum meum. Nosti me iter
facientem, et quietentem, sive cubantem.

Non est sermo. Nampe qui tibi lateat: a te non praevifus.
Potius s. m. m. ut sigulus operi manum admoveret.

Ex me. Supra me: superat meam intelligentiam
In extremis maris. Si mane procurrent ab uno maris ex-
tremo ad alterum pervenero, tanta altitudine, qta Sol.
Illuio mea Passioe. Mei erit illuio, me prodes, ac

degeget

918.
detegere. In deliciis m. voluptati indulgentē
Possidisti renēs m. Notti, et in potestate habes affectus
dididra, consilia mea...

Suscipisti me. Curam mei g. N. N. N. simul ab
utero matris effusus sum. Protexisti me. Itib.

Cognoscit nimis. Penitus intelligit esse opera
tua plane mirabilia.

Occultatum a te. A te ignoratum. Quod fecisti
Quia omnia ossa mea formasti in penetralibus
obscuris uteri matris.

Et Substantia mea. Subaudi, non est tibi occulta, quo
tempore formata fuit in utero, velut obscuro antro terrae.

Imperfectum meum. Corpus inchoatum, necdum perfectum
Omnes. Subaudi, homines, qui per singulos dies (si quis eas)
formabuntur, tibi sunt notissimi, et nemo in eis
tuam sciam fugit.

Mihi autem. Tu quidem hoies oēs nosti, probos et
improbos; at quia probi magna apud te in pretio et
honore sunt, ego illos magni aestimo...

Exurrexi. E multis annis ereptus sum, et inter
illos tuos amicos, tuus adhuc, et tecum, sum.

Si occideris. Quando improbis debita supplicia
irrogabis, ego ab eis quam longissime recedam.

Quia dicitis. Vos, o homicida, probis exitum ac
struitis, affirmantes ne illos quidem tutos fore, quamvis
degant in civitatibus, quas illis, o Deus, ad p. & fugium ac
tutelam assignasti.

Proba me. Sentare, exmina.

Psalms CXXXIX

Scandalum posuerunt. Saxa, foveam, offendicula,
in qua impingerem et corruerem. Insidias struxere.

Ne tradas me peccatori a desiderio meo. Contra,
præter desiderium meum.

Cogitaverunt contra me. Subaudi, malum, exitia.

Eripe me
Dño..

Ne exaltentur. Ne superiores evadant, et inde
superbiant. Caput... Hec summa haeremata,
insidiarum quibus me circumveniunt (circuitur)
ut quae cogitant in me, mala perficiant: verum
labor exitium, quod mihi male moliantur suis ca-
lumniis et criminationibus labiorum ipsorum in
eos recidet. operiet eos.

Cadent super eos carbones. Ut olim in Sodoma.
Verumtamen. Interim: contra vero...
Habitabunt cum vultu tuo. Permanebunt in tuo
conspectu, gratia, presidio, securi, latique.

Psalmus CXL. XL1...

Dno cla-
mavi...

sicut incensum. Tam grata tibi sit oratio mea,
quam thuris quod tibi adoletur, intra sancta sanctorum.
Elevatio.. Preces meae, quas elevatis manibus
fundo, perinde tibi sint acceptae, ac sacrificium
quod in templo fit vesperi, extra sancta sanctorum
super altare holocaustorum. Id canebat David exul.

Ostium circumstantia. Ostium circumstantans:
attentionem et prudentiam qua circumstantias om-
nes mei sermonis expendam et observem.

Non declines.. Non permittas me peccare amando
et proferendo sermones malos, aut excusantes
peccata mea, more atque exemplo improborum. non
operantibus iniquitatem: quibuscum, et cum eorum
praesertim proceribus electis nihil mihi volo esse coe.
excusando, ut illi, mea vitia: quae ab homine proba et mi-
sericordiae malim corrigi et emendari, quam ab impro-
po & adulationem, oleum, foudri.

Quoniam.. Certe sermones mei, preces meae contra-
riae sunt illorum operibus, desideris et displacitis.
cum intelligam eos citius seriusve male perituros, et

300
ipsorum iudices, sive princeps, alligatis collo saxi, in mare demergendos et absorbendos. (Præteritum pro futuro ponitur, et certum supplicii generis pro quolibet graviori.)

Juncti petra. Allisi ad scopulos, erupit dejecti. Audient verba mea. Intelligent aliquando hæc mea verba, meam hanc prædictionem non fuisse vanam et irritam, cum dabunt penas dabunt debitas iniqua potentia (quoniam potuerunt:) quam in nos exercuerunt, cum ab eis ita fuimus vexati, et jactati ut jactantur et proscinduntur gliba crassioris ab aratro: et ossa nostra dispersa proxime tu-

In retiaculo ejus. Cadent in retia Dei (multum vindicantis. LXX. עַר אֲשֶׁר עָלְהֶם אֲרָצוֹתָו in sua ipsorum retia incident.

Singulariter sum ego. Etsi solus et omni simi presidio destitutus, tamen evadam illorum insidias. κατὰ νόσας ἐπι...

Psalmus CXLII. XLII.

In deficiendo. cum deficeret in me animus et præ amore concideret. Et tu e. s. m. Interim tu innocentiam meam cognovisti.

Educ de custodia. De spelunca Odolla. Iusti. proli omnes expectant, optantque me sibi restitui...

142 Inimicus. Abraton. Dierum antiquorum. Revertam olim gestarum, beneficiorum, quæ in me pridem, et in Patres nostros contulisti... Ita me in spem erexi.

143 In terram rectam. In locum tutum, ubi stem recte. Vanitati similis. Est instar umbrae, quæ corporis nihil. Inclina caelos. Deinde caelo, et nubes quibus habet. veheris, terra propius admoue, et inclina.

Tange montes. Emittere fulmina in montes, fulguribus torre meos hostes ac dissipare.

alienorum. A cultu tuo, barbarorum, inimicorum...

Canticum novum. Pro novo liberatois officio.
Gladio maligno. Hostili. Compositus. Ornatus, dicitur

ut similitudo templi. Instar templi ornatissimi.

Ex hoc Ex uno penu pleno, in aliud vacuum.

Fetore. fronde. Ingressibus suis. Numerosa, cum

ex ovilibus egrediuntur ad pasua.

Neque transitus. Maceria et sepes firmae sunt ac mu-
nita adeo ut in eorum agras nemini pateat aditus.

Non in fortitudine equi.. Non ideo juvat homines faci-
lies, quia multo equitate, aut peditatu instructos exeratus
habent: sed quia prohi sunt ac timentes Deum...

Emittit eloquium. Terra praecipit, ut v. g. frugis ferat.

Crystallum. grandinem, in globulos compactam..

Confessio ejus.. Laus ejus et gloria super caelum terram
que diffusa est; vel, Superior est caelo, Latior terra...

judicium conscriptum. a Deo prescriptum, destinatum

In virtutib. ejus. Propter varia opera ejus potentia.

Omnis spiritus. Quidquid spirat ac vivit.

FINIS INTERPRETATIONIS
PSALMORVM.

146.

147.

148.

149.

150.

Supplementum.

Vbi littera
S.
reperitur
indicabit
recurrendum
huc esse ad
Supplemen-
tum.

pag. 6. Psalm. 4. versu 6. Multi dicunt
quis ostendit nobis bona? Objurgat eos quos ad spem
hortatus erat et sperate in Dno: qui tamen divina Pro-
videntia et bonitati diffidentes; quis, inquit, nobis
auxilium istud quod promittis, prestabit, et alia quae
sperare possumus bona?

Vers. 7. Signatum est. Tanquam signum et vexil-
lum sublime collocatum: impressum in cordibus et
corporibus nostris instar signi et nota, quam nulla cala-
mitas delere debet...

N. 9. In idipsum. Unica illa spe fretus

Psalm. 16.
N. 14.

A paucis divide eos. Noli eos tractare ut solus
tractare justos in terra, qui pauci sunt; et ad haec
tantum sciantur bona, a ruinis purgantur et probantur.
Largire illis bona temporalia per melicet, quippe qui sunt
cantum vens et a telis, quae neque credunt, neque curant.

Psalm. 17.
N. 44.

Constitues me in caput gentium. Facies ut imperitem
dominorque gentibus, non per vicinis, et inimicis, qualis
Iebusaei, Philistaei, Ammonitae, Syri, &c.

N. 46.

Mantiti sunt mihi. Exteri populi fama nominis mei, et
metu percussi, praese tulerunt amicitiam, et voluntariam
servitutem, licet intus infensi et inimici.

v

Invitaverunt. Eorum opes et vires bellis et victoriis
meis debilitatae sunt, et conseruerunt: adeo ut pedibus non
possent insistere, utique notum tenere.

Psalm. 19
N. 7.

In potentatibus salus dexterae ejus. Tanta salus, tan-
ta victoria, quantam Deo juvante consequemur, non
aliter contingere potuit, quam per eximias divinae dexte-
rae vires. Ibi suam Deus poam explicat. Deus potest salu-
tem, quamvis difficilem, afferre. Vel: dextera ejus et robur
requiritur in, seu, contra hostes potentissimos, qui cum ibus et
equis abundant...

poterit,

Psal. 20
P. 5.

Vitam petuit ate. David petierat a Deo, cum Rex
creatus est, ut ei vivere tuto liceret in regno tranquillo..
forte etiam morbo aliquo tentatus. In seculum.. vel
de vita ad summam senectutem producta; vel de peren-
nitate regni in posteris; vel demum de sempiterna felicitate.
Illud accipiendum est.

Psal. 20

1500
1501
1502
1503
1504
1505
1506
1507
1508
1509
1510
1511
1512
1513
1514
1515
1516
1517
1518
1519
1520
1521
1522
1523
1524
1525
1526
1527
1528
1529
1530
1531
1532
1533
1534
1535
1536
1537
1538
1539
1540
1541
1542
1543
1544
1545
1546
1547
1548
1549
1550
1551
1552
1553
1554
1555
1556
1557
1558
1559
1560
1561
1562
1563
1564
1565
1566
1567
1568
1569
1570
1571
1572
1573
1574
1575
1576
1577
1578
1579
1580
1581
1582
1583
1584
1585
1586
1587
1588
1589
1590
1591
1592
1593
1594
1595
1596
1597
1598
1599
1600

